

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

BOGDAN KOTNIK

ŠPORTNA IDENTITETA
ODBOJKARJEV
(medkulturna primerjava)

magistrsko delo

Ljubljana, 2008

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

BOGDAN KOTNIK

ŠPORTNA IDENTITETA
ODBOJKARJEV
(medkulturna primerjava)

magistrsko delo

Mentor: dr. Mojca Doupona Topič

Ljubljana, 2008

Magistrsko delo z naslovom: »ŠPORTNA IDENTITETA ODBOJKARJEV
(MEDKULTURNA PRIMERJAVA)«, je rezultat lastnega raziskovalnega dela.

Lastoročni podpis:

ZAHVALA

Mentorici Mojci Doupona Topič za vložen trud, mentorstvo in prijateljske nasvete pri nastajanju magistrskega dela

in

Vidu Mesariču za pomoč pri statistični obdelavi podatkov.

Iskrena hvala!

ŠPORTNA IDENTITETA ODBOJKARJEV (MEDKULTURNA PRIMERJAVA)

BOGDAN KOTNIK

Fakulteta za šport

Strani 126, preglednice 64, grafi 05, slike 1, viri 57

IZVLEČEK

Namen naloge je bil raziskati športno identiteto odbojkarjev različnih držav ter poiskati morebitne razlike med temi državami in skupinami držav. V vzorec smo zajeli 12 bosanskih, 17 slovenskih, 10 avstralskih, 9 hrvaških, 10 izraelskih, 11 beloruskih, 20 avstrijskih in 11 srbskih odbojkarjev, ki so člani državne reprezentance. Za zbiranje podatkov smo uporabili anketni vprašalnik (Weiss, 1999). Analiza variance je pokazala, da se reprezentanti posameznih držav od skupno štiriinšestdeset spremenljivk kar v petdesetih značilno razlikujejo med seboj, klaster analiza pa, da se reprezentanti posameznih države smiselno delijo v dva klastra. V prvem imata največ predstavnikov reprezentanci Bosne in Hrvaške, ki tako predstavljata prvo skupino držav. V drugem klastru imajo največ predstavnikov Avstrija, Belorusija, Izrael in Slovenija. Te države predstavljajo drugo skupino držav. Ostali dve državi, katerih reprezentanti se značilno ne uvrstijo v nobenega od obeh klastrov, ampak imata predstavnike približno enako porazdeljene v obeh klastrih, SČG in Avstralija, tvorita tretjo skupino držav. Ti dve državi sta po lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) najuspešnejši državi. Od skupno štiriinšestdeset spremenljivk smo pri tridesetih spremenljivkah ugotovili značilno razliko med temi tremi skupinami držav. Če reprezentante razdelimo po prvem klastru, vidimo, da dosegajo največ predstavnikov prvega klastra balkanske države (Slovenija, Hrvaška, SČG in Bosna), ostale države (Avstralija, Belorusija, Avstrija in Izrael) pa imajo največ predstavnikov drugega klastra. Dodatno smo naredili še analizo variance za te dve skupin držav in ugotovili, da se med seboj od skupno štiriinšestdeset spremenljivk v petnajstih značilno razlikujejo.

Ključne besede: športna identiteta, odbojka, reprezentanca, medkulturna primerjava

SPORTS IDENTITY OF VOLLEYBALL PLAYERS (INTERCULTURAL COMPARISON)

Pages 126, charts 64, graphs 05, pictures 1, references 57

ABSTRACT

The objective of the thesis is to research the sports identity of volleyball players from various countries, and find possible differences between these countries as well as groups of countries. The research embraces 12 Bosnian, 17 Slovenian, 10 Australian, 9 Croatian, 10 Israeli, 11 Belorussian, 20 Austrian and 11 Serbian volleyball players who are members of national teams. To collect adequate data a questionnaire (Weiss, 1999) was used. The analysis of variance indicates that members of national teams in individual countries are typically different in 50 variables out of 64. Furthermore, the cluster analysis indicates that members of national teams can be clustered into two groups by logic. The first cluster consists mainly of representatives of Bosnian and Croatian national teams which puts Bosnia and Croatia into the first group of countries. In the second cluster the majority of representatives come from Austria, Belarus, Israel and Slovenia. The remaining two countries, SČG and Australia belong to the third group of countries because members of their national teams do not prevail in any of the two clusters although they can be found in both. According to the FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) rankings these two countries are the most successful. Out of 64 variables significant differences among the three groups of countries were found with 30 variables. If members of national teams are observed in the first cluster, it is evident that Balkan countries (Slovenia, Croatia, SČG and Bosnia) have the majority of representatives in this cluster, whereas other countries (Australia, Belarus, Austria and Israel) represent the majority in the second cluster. In addition, the analysis of variance for the two groups of countries indicates typical differences in 15 variables out of 64.

Key words: sports identity, volleyball, national team, intercultural comparison

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	1
1.1 Mehanizem prisvajanja vlog	2
1.1.1 Vrste družbenega priznanja v športu	3
Priznanje kot član skupine	3
Priznanje v pripisani vlogi	3
Priznanje v pridobljeni vlogi	4
Priznanje v javni vlogi	4
Priznanje posameznikove identitete	5
1.2 Identiteta	6
1.3 Šport in okrepitev identitete	14
1.4 Športna identiteta	17
1.4.1 Pozitivni aspekti visoke športne identitete	21
1.4.2 Negativni aspekti visoke športne identitete	23
1.5 Odbojka	27
2. PREDMET IN PROBLEM	31
3. CILJI	33
4. HIPOTEZE	33
5. METODE	34
5.1 Vzorec merjencev	34
5.2 Vzorec spremenljivk	34
5.2.1 Splošne spremenljivke	35
5.2.2 Spremenljivke športne identitete	35
Ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja	35
Pomembnost športa v športnikovem življenju	35
Zadovoljstvo preko športa	36
Osebni motivi za ukvarjanje s športom	36

5.3 Metode zbiranja in obdelave podatkov	37
6. REZULTATI IN RAZPRAVA	38
6.1 Razvrstitev anketirancev v klastre.....	38
6.2 Razlike med državami in skupinami držav	53
7. KONČNA RAZPRAVA IN SKLEPI	107
8. VIRI.....	121

1. UVOD

»Šport je postal vse bolj sprofesionaliziran, kot so pred njim bile že druge oblike človekovega ustvarjanja in dela« (Doupona in Petrovič, 2000).

Ljudje v različnih poklicih, na različnih ravneh in stopnjah, v skladu s svojimi sposobnostmi in lastnostmi ter v okvirih socialnih danosti uresničujejo vsak zase – samega sebe. To velja tudi za šport, kjer se prav tako kot na drugih izsekih človekove dejavnosti, razodeva posebna plat njegove ustvarjalnosti. Zato bi lahko rekli, da je šport tako izdelana igra kot igrano delo (Petrovič in Doupona, 1996).

»V športu je postalo jasno, da do vrhunškega rezultata pridejo redki posamezniki in da je pot do tega rezultata dolga in trnova. Športnik se mora pravočasno odločiti za izbrano športno panogo, biti mora talent, deležen pravočasne specializacije, sistematičnega treninga. Imeti mora do tega športa poseben odnos in tudi to mu ne daje zagotovila, da bo uspel. Njegov uspeh je odvisen še od veliko drugih dejavnikov »posebnih okoliščin«, ki lahko njegovi karieri dajo poleta ali pa jo uvrstijo na raven povprečja« (Kotnik, 2002).

Znanost je v zadnjem času zelo napredovala. Z ekspertnimi sistemi se lahko že zelo natančno predvidi, kdo lahko v določenem športu uspe. Na vrhunskem nivoju je postalo jasno, da ni pomemben le motoričen talent, ampak so vrhunski športniki zelo specifične osebnosti z nekaterimi specifičnimi lastnostmi. Športna identiteta je le ena izmed njih.

1.1 Mehanizem prisvajanja vlog

Mehanizem prisvajanja vlog je sestavni del okrepitve identitete ali družbenega priznavanja v športu. Igralcem omogoča, da uresničijo in potrdijo svoje identitete. Do tega lahko pride, ker je šport kulturno svojevrstna in jasno vidna dejavnost. Ker se šport vrši očitno znotraj konteksta specifičnih simbolov družbe, vpliva lahko na igralčevo dojemanje samega sebe, samospoštovanje in vrednotenje samega sebe. Drugače povedano, šport ima življenjsko pomembno dimenzijo, ker idealno združuje samopriznanje z družbenim priznanjem (Weiss, 2001).

Ko govorimo o sebstvu, moramo natančneje opisati še koncept sebstva vlog. Po Petzoldu je sebstvo sinonim za telesno sebstvo (Petzold, 1992). Sebstvo vlog pa se porazgubi v konceptu identitete. Koncept lahko razumemo enostavno kot igro na odru, kjer oder predstavlja življenjski prostor in ozadje atmosfere. Igralec uteleša svojo vlogo, kjer je igralec protagonist, človek in ima soigralce, komplementarne vloge. Igra se odvija na osnovi scenarija, ki je bolj ali manj natančno določen (pripoved, naracija). Vloge so tipični življenjski vzorci, s katerimi reagiramo na okolje (Petzold, 1992).

Šport se oblikuje in dobiva simbolično posebnost iz svojih bližnjih vezi z družbo. S svojimi klasičnimi, družbeno-kulturnimi veljavnimi in transparentnimi normami oblikuje družbeni subsistem (Coakley, 1998; Eitzen and Sage, 1986; Zurcher and Meadow, 1967), v katerem so možne različne vrste okrepitve identitete ali družbenega priznanja. Okrepitev identitete se lahko najde preko članstva v športni skupini, v določeni športni vlogi, v športni igri; ali pa se lahko doživlja posredno v vlogi športnega gledalca – ali v živo ali preko medijev (Weiss, 2001).

Ko so vloge dane, nastajajo scene in v scenah se vloge diferencirajo. Aktualne vloge, ki jih človek igra, presegajo delitev na zunanje pričakovane vloge in notranje, ker aktualne vloge že vsebujejo zunanja pričakovanja, ki so potem osebno kreirane. Vloga ima vedno komplementarno vlogo (Ule, 2000). Svoje vloge ne moremo igrati brez komplementarne vloge (Masten, 2002).

1.1.1 Vrste družbenega priznanja v športu

Ob upoštevanju Popitzove predlagane teorije, ki je kategoriziral potrebe ljudi po priznanju v pet vrst socialne subjektivete, naslednji primeri (Weiss, 2001) prikazujejo, kako lahko posameznik najde družbeno sprejetost in potrditev preko drugih ljudi v športu.

Priznanje kot član skupine

Prva oblika *socialne subjektivete* se nanaša na potrebo biti priznan kot član skupine. Večina športnih aktivnosti se izvaja v skupinah. Priznanje tukaj pomeni biti takšen kot ostali, enak med enakimi, kot član. Občutek pripadnosti je osnovno družbeno izkustvo in gotovost, ki je združena s pripadnostjo, je osnovna oblika samopodreditve. Takšna oblika socialne subjektivete je s svojo nizko individualnostjo tipično prisotna v množičnih in klubskih športih: npr. članstvo v nogometnem klubu (Sugden in Tomlinson, 2000). Visoka stopnja družbenega nadzora se doseže preko vse prežete avtoritete skupine: skupina kot celota – vsak član – odloča, ali bo posamezen član sprejet ali ne. Intimnost in varnost, ki ga članstvo daje, se preverja preko stalnega simboličnega obreda. Komunikacija med igralci na igrišču in pozneje v lokalu ima en glavni cilj - to je, da okrepi občutek pripadnosti. Duhovičenje, prijateljsko neslano šaljenje in skupinsko petje služijo temu namenu. Mnogo drugih oblik športa danes, posebno šport v prostem času, temeljijo na teh enakih družabnih odnosih (Weiss, 2001).

Priznanje v pripisani vlogi

Druga oblika *socialne subjektivete* se osredotoča na željo po priznanju v pripisani vlogi. Vedenjski vzorci v pripisanih vlogah vključujejo značilnosti, ki so določene z rojstvom: starost, spol, ozadje in po vsej verjetnosti družbeni sloj. Samospoštovanje se lahko skladno socializira v smeri teh vedenjskih vzorcev od rojstva dalje. Želja po priznanju v tej obliki je bolj specifična. To ni vprašanje o enakosti z ostalimi, temveč o opravljanju posebne družbene funkcije oziroma vloge, in tako so aktivnosti, preko katerih posameznik lahko najde potrditev, bolj natančno določene. V športu to vključuje posebno poudarjanje družbene sestavine preko športne dejavnosti: poudarjanje moškosti v športu zahteva moč npr. pri rokoborbi; izražanje ženskosti v

gimnastiki; športne igre, ki jih igrajo večinoma mladi ljudje, kot je squash, ali pa starejši ljudje, kot je hoja; ali oblike športa, v katerih družbeni sloj odigra pomembno vlogo: jahanje, golf in jadranje za ljudi iz višjih razredov, in nogomet ali boks za ljudi iz nižjega razreda (Weiss, 2001).

Priznanje v pridobljeni vlogi

V takšni obliki se *socialna subjektiviteta* nanaša na priznanje pridobljene vloge. Potreba po priznanju tukaj vključuje dve skupini dejavnosti. Skupaj s pripisano vlogo je tu prisotna sposobnost odigrati vlogo (potrditev vloge). Vendar, istočasno je tukaj prisoten uspeh, ki pride skupaj s pridobitvijo vloge, s tem ko nekdo doseže ali 'postane' nekaj, s čimer se ni rodil. Takšna oblika torej temelji na nadaljnjih podrobnejših opisih, glede na to, da ni vključena samo potrditev vloge, sposobnost odigrati vlogo, temveč tudi uspeh v pridobivanju vloge. To je temelj profesionalnega športa danes. Uspeh v vlogi atleta se lahko doseže edino preko vrhunske sposobnosti. Nihče se ne rodi s to vlogo. Uspeh lahko pridobi posameznik edino preko razvijanja posebnih veščin. Takšna oblika je očitno meritokratska, ker daje atletom status ali nagrade za njihove dosežke namesto družbenega položaja (Weiss, 2001).

Priznanje v javni vlogi

Četrta oblika *socialne subjektivitete* je potreba po priznanju v javni vlogi. Možnosti za to so zagotovljene, kjerkoli so se ljudje pripravljene zbrati, da gledajo in prisluhnejo. Dvorni in verski festivali, sestanki, množice na tržnici, obravnave na sodiščih, gledališče, šport in cirkus zahtevajo igralce, ki ponujajo nekaj splošno zanimivega (Weiss, 2001).

Posebna dimenzija socialne subjektivitete je tukaj v poudarjanju javne vloge. Javnost pričakuje vidne sposobnosti. Šport idealno zadovoljuje to zahtevo, naj bo to v obliki javnih dogodkov ali medijskega športa. Javna izpostavljenost te vrste je posebno močna v svetu športa: atleti danes so pogosto bolj videni v medijih kot pa politiki ali vodilne osebe industrije, tako kot Lowenthal prikazuje, kakršni so bili pred petdesetimi leti (Lowenthal, 1990, v Weiss, 2001).

Priznanje posameznikove identitete

Peta oblika *socialne subjektivitete* razločno izgovarja potrebo po družbenem priznanju človekove posebnosti. To temelji na družbeni potrditvi posameznikovega obstoja s pomočjo drugačnosti ali izjemnosti (Weiss, 2001).

V športu se lahko odraža v individualnih športih, kot je smučanje, tenis, golf ali jahanje. V teh primerih se izvajalec ne zanima samo za en odličen nastop, temveč za doživljanje neokrnjene narave daleč stran od množice. Možnosti ponuja tudi alternativni šport, kjer želja ni v prisiljevanju telesa k nastopu, temveč k doživljanju čustva preko telesa ali pa dvigovanje uteži, kjer so mišice oblika statusnega simbola (Klein, 1993, v Weiss, 2001).

Vseh pet oblik *socialne subjektivitete* kažejo vlogo športa oziraje se na zadovoljstvo človeške potrebe po družbenem priznanju; njihovo zaporedje predstavlja njihov kronološki razvoj v zgodovinskem smislu. Teh pet oblik se je skozi obdobja razvijalo skupaj z naraščajočo kompleksnostjo družbe, vendar so se v procesu vedno do neke mere prekrivale (Weiss, 2001).

Različni izzivi in dimenzije, ki jih ponuja šport, na splošnem dokazujejo, da so oporišča vlog z visoko ovrednotenim priznanjem. Za vedno več skupin je to osnovni način doživljanja potrditve, pohvale ali priznanja v družbi. Šport ponuja idealno sredstvo za okrepitev identitete (Weiss, 2001).

Znotraj sociologije športa se zdi, da je bil ta vidik premalo predstavljen. Čeprav obstaja mnogo avtorjev, ki se pri svojem delu navezujejo na teoriji simboličnega interakcionizma, in obstaja že dlje časa dobro uveljavljena teoretična tradicija v tem pogledu (interpretivna sociologija), prava možnost opisovanja družbenega priznanja v športu s pomočjo teorije simboličnega interakcionizma v resnici še ni bila preučevana. Ker so družbeni simboli (vrednote, norme, načela, itd.) lahko videni in doživljani v športu značilno in intenzivno, je šport več kot samo mikrokozma družbe; je idealna oblika komunikacije in funkcij na temelju signifikantnih simbolov, kot so točke, rekordi, goli, itd (Weiss, 2001).

1.2 Identiteta

»Mama, vem, da sem čisto poseben človek...toda, to ne more biti res, ker tako mislijo tudi drugi.« Simon, 8 let. Navedena izjava odraža bistvo identitete: vsak človek je unikum, tako se tudi počuti, vendar smo si v tem občutku precej podobni (Masten, 2002).

Tušak, Tušak in Barborič (2002), povzemajo druge avtorje. Erikson (1963) je identiteto opredelil kot subjektivni občutek istovetnosti in kontinuitete, ki ni le vsota vlog, ki jih posameznik opravlja, temveč vključuje tudi njegove sposobnosti ter doživljanja sebe, sveta in reakcij drugih (Lamovec, 1994). Marcia (1989) opredeljuje identiteto kot stanje oz. kot dinamično strukturo osebnosti, ki v sebi združuje posameznikove nagone, navade, prepričanja in notranje identifikacije (Kobal Palčič, 1995). Zupančič (1993) pa pravi, da pojem identitete obsega zaznavanje in doživljanje sebe kot ločenega in različnega od drugih, kot doslednega samemu sebi, doživljanju celovitosti in kontinuiranosti sebe v času ter občutek psiho-socialne recipročnosti, skladnosti med posameznikovimi predstavami o sebi in tem, kar zaznava, da vidijo drugi v njem in pričakujejo od njega. Južnič (1993) pri obravnavanju identitete loči identificiranje s telesom, osebno in skupinsko identiteto, kulturno identiteto ter etničnost in nacionalno identiteto. Pojem osebne identitete zajema identificiranje posameznika (odnos med zasebnim in javnim, samoprepoznavanje in prepoznavanje s strani okolja), koncept oz. kategorijo individualnosti (osebnost in razvoj samoidentificiranja) ter koncept ločenosti in izločenosti (stigmatizacija, marginalizacija in premakljiva identiteta). Pojem identitete pa se pomensko povezuje s številnimi pojmi, ki vključujejo odnos posameznika s samim seboj, kot so samopodoba, koncept samega sebe, sebstvo, jaz, ego, ideal... Tako Kobal Palčičeva (1995) navaja naslednjo definicijo samopodobe: »Samopodoba je organizirana celota lastnosti, potez, občutij, podob, stališč, sposobnosti..., za katere je značilno, da jih posameznik v različnih stopnjah razvoja in v različnih situacijah pripisuje samemu sebi, ki tvorijo referenčni okvir, s katerim posameznik uravnava in usmerja svoje ravnanje, so v tesni povezavi z obstoječim vrednostnim sistemom posameznika, ter vrednostnim sistemom ožjega in širšega

družbenega okolja in so pod nenehnim vplivom delovanja obrambnih mehanizmov, nekakšne membrane med nezavednim in zavestnim ki prepušča le tiste vsebine, ki so sprejemljive za posameznikov jaz.« Lamovec (1994) pa pravi, da je pojem sebe relativno trajna, individualna, dinamična in ocenjevalna struktura, ki jo posameznik razvije v transakcijah s psihološkim okoljem. Sestavljen je iz tega, kar mislimo, da smo, kar bi želeli biti in kar domnevamo, da drugi mislijo o nas. Njegova pomembna sestavina je samospoštovanje, ki vključuje oceno samega sebe in občutek pomembnosti in učinkovitosti samega sebe. Koncept samega sebe oz. selfa je multidimenzionalen. Brewer (1993) pravi, da self-identiteta osebe vsebuje vse ljudi, stvari in izkušnje, ki zagotovijo veljavo in občutek pomembnosti. Tipične komponente self – identitete vključujejo socialne odnose, kariero, šolo, šport, vadbo, kulturne aktivnosti, prostovoljna dela in druga področja, ki omogočajo osebno nagrado in zadovoljstvo. Vsak del self-identitete prispeva k samospoštovanju in pomembnosti. Idealno self-identiteto sestavlja veliko število delov, ki omogočajo veljavo. Če je en del self identitete odstranjen ali nenagrajen, je self-identiteta ohranjena, ker drugi deli še vedno omogočajo nujne nagrade. Če pa self-identiteta temelji samo na nekaj delih in je en velik in pomemben del odstranjen, ljudem ostanejo omejeni občutki zadovoljstva in veljave in izguba smisla življenja (Taylor, Taylor, 1997). Številne teorije (Harter, 1990; James, 1982; Rosenberg, 1979) pravijo, da vrednost ali pomembnost pripisana določenemu delu self-koncepta, določa stopnjo, do katere zaznana kompetenca ali nekompetenca v tem delu vpliva na samospoštovanje, afekte in motivacijo. Nekompetentnost pri delu, ki ga zaznavamo kot manj pomembnega, v veliki večini primerov nima vpliva na samospoštovanje. Nekompetentnost pri delu visokega zaznanega pomena pa lahko resno vpliva na občutke samopomena (Tušak idr., 2002).

Narava identitete je takšna, da je situacijska in spremenljiva: prestavlja se in spreminja se s časom, kontekstom in interakcijo z drugimi; je stalno v procesu (re)kreacije (Hall, 1996; Kondo, 1990; Shogan, 1999). Tako Klapp (1969) poudarja, da je identiteta šibek mehanizem, katerega ravnotežje potrebuje stalno vzdrževanje in podporo od pravega okolja in precej enostavno se zgodi, da je z njim kaj narobe. Preiskava identitet posameznika skozi obdobje razkriva mešanico identitet različnih stopenj poudarjene lastnosti in odličnosti; nekatere so okorele in dolgotrajne, medtem

ko druge dokaj hitro izginejo. Nadalje, znotraj sociologije športa je neka raziskovalna tradicija upoštevala možni konflikt med identitetami študenta-atleta oziroma komplementarnost teh dveh identitet (Weiss, 2001).

Razvijajočo se in zrelo osebnost opredeljujejo naslednje trije konstitutivni deli osebnosti: sebstvo, jaz in identiteta. Jaz je tisti vidik sebstva, za katerega je značilno zavedanje, spominjanje, delovanje-integriranje (Petzold, 1992a). Jaz lahko imenujemo tudi sebstvo, ki zaznava, memorira in se izraža. Nastaja in eksistira vedno znova tu in sedaj kot zavest o in v kontaktu s specifično situacijo, s samim seboj in z okoljem. Funkcije jaza so zavedanje, zaznavanje, mišljenje in delovanje. Razvijajo in izdiferencirajo se preko izkušenj odnosov s stvarmi in ljudmi (Masten, 2002).

Nekateri mu pravijo sebstvo, drugi identiteta, tretji samopodoba, četrti socialni jaz, samozavedanje itd., vsi pa se strinjajo, da gre za množico odnosov, ki jih posameznik vzpostavlja do samega sebe. V ta razmerja vstopa postopoma, in sicer s pomočjo predstav, občutkov, vrednotenj in ocen samega sebe, svojih tipičnih naravnosti ter ravnanj itd., ki jih – najprej preko prvotnega objekta, nato preko širšega družbenega okolja – razvija že od rojstva dalje (Kobal, 2000).

Raziskave kažejo, kako pomembni za razvoj posameznikove osebnosti in samopodobe so odnosi z drugimi. Na osnovi odnosov z drugimi ljudmi si ustvarimo svojo identiteto. Odziv drugih nam pomaga, da razvijemo čimbolj jasno in točno predstavo o sebi. Če nas drugi doživljajo kot vredne, bomo tudi sami sebe ustrezno vrednotili. Lastnosti, ki jih občudujemo pri drugih, poskušamo razviti tudi pri sebi. V medsebojnih odnosih se naučimo prevzemati različne socialne vloge, ki jih vključujemo v svojo predstavo o sebi. V odnosih z drugimi pravzaprav odkrivamo, kdo smo kot osebnosti (Kobal, 2000; Lamovec, 1994).

»Samopodoba je združba psihosocialne, telesne in vedenjske razsežnosti osebnosti. Danes je malone toliko opredelitev samopodobe, kolikor je psiholoških smeri, ki jo proučujejo« (Kobal, 2000).

Samopodoba ni statična, ampak se spreminja, je dinamična, kompleksna in prilagodljiva struktura, ki vpliva na večino intrapersonalnega in interpersonalnega vedenja. Torej ne nekaj danega, kar bi obstajalo že od otrokovega rojstva dalje, temveč se oblikuje postopoma, skladno z otrokovim psihičnim razvojem in neprestano interakcijo z okoljem (Kobal, 2000).

Ko prevzamemo vloge, se bolj nagibamo k prilagajanju našim zaznamovanim pričakovanjem drugih ljudi za naše vedenje v danem družbenem okolju, čeprav odločno sodelujemo v interakcijah, ki razbistrijo in oblikujejo tista pričakovanja. Ko ustvarjamo vloge, se učimo bolj v smeri ustvarjanja vlog, ki ustrezajo našim nagnjenjem. Kot analogijo tega, glej Goffman (1988), ki piše o osebni in družbeni identiteti. Izraz 'osebna identiteta' pokriva edinstvenost posameznika, medtem ko se 'družbena identiteta' nanaša na norme, s katerimi se posameznik sooča (Weiss, 2001).

Teorija identitete je zgrajena na predpostavkah, definicijah in namerah simboličnega interakcionizma in poudarja odnose med selfom, družbo (družbeno strukturo) in sposobnostjo odigravanja vloge. Ta teorija poskuša razumeti, zakaj ljudje izbirajo določen način odigranja vloge ob razpoložljivem širokem izboru dosegljivih in razumno možnih alternativnih izbirah. Tako se s tega vidika upoštevajo vloge in sposobnosti športnikov in športnic (Weiss, 2001).

Kot so prikazali teoretiki, so ljudje družbena (in kulturna) bitja, ki se povezujejo z drugimi okrog njih znotraj sistema centralnih odnosov (Cooley, 1902; Gehlen, 1978; Mead, 1934; Weber, 1964; Zurcher, 1983). Mead (1934) je prvi opozoril, da proces pričakovanja reakcij drugih ('signifikantno drugih' na prvem mestu in 'generalizirano drugih' kot sledečih) pospeši razvoj selfa in omogoči, da ljudje sebe vidijo takšne, kakršni so v očeh drugih ljudi. Ta self se lahko razume kot zbir različnih identitet. Vsak človek poseduje identitete, naj bo to kot učenec v šoli, član športnega kluba, najmlajši otrok v družini ali pozneje, kot roditelj, učitelj, zdravnik ali kolega. V vsakem družbenem odnosu, v katerem se ljudje znajdejo ali v katerega vstopijo, prevzamejo neko identiteto (Weiss, 2001).

S tega vidika se človeško vedenje lahko razume kot osnovno prizadevanje po potrjevanju identitete. Samospoštovanje je ukoreninjeno v okrepitvi identitete ali družbenem priznanju. Samozavedanje vsebuje sposobnost imeti zaupanje v to samospoštovanje in na to se vpliva z načinom, kako posameznik osvoji priznanje drugih v odnosu do selfa. Mora se predvidevati, da je za pridobitev družbenega priznanja, torej za okrepitev identitete, potreben aktiven trud (Weiss, 2001).

Ta zahteva ni nova. Weiss (2001) povzema, da se pojavlja večkrat v mnogih variantah: Veblen (1899) jo definira kot zahtevo po prestižu; skladno z Meadom (1980) mi vsi verjamemo, da smo v osnovi boljši od drugih; Goffman (1959) kaže, da vsi poskušamo sebe predstaviti v najboljši možni luči; in Homans (1961) opisuje prizadevanje po družbenem priznanju kot osnovno obliko človeškega vedenja; Goldschmidt (1972) je imel dodaten predlog, ko je lokaliziral ta element kot zagon in ga imenoval 'želja po pozitivnem učinku'; Plessner (1975) izjavlja, da ljudje, za razliko od drugih bitij v živalskem cesarstvu, živijo v nestabilnem, toda umetnem in nenaravnem, razvnotežju med 'biti telo' in 'imeti telo'. Niti človeške dejavnosti niso enostavno pognane s silami 'akcije' in 'reakcije', kot je v primeru živali. Ljudje lahko opazujejo sami sebe. Igramo tenis in npr. sebe vidimo igrati, govorimo in slišimo sebe govoriti. Ljudje so v položaju gledanja in ocenjevanja sebe (Weiss, 2001).

V povezavi s tem Plessner (1975) govori o 'ekscentričnosti' (*Exzentrität*). Ljudje se lahko zavedajo samih sebe od zunaj, ker so povezani sami s sabo in to je samozavest. Vendar ta samozavest potrebuje okrepitev na družbeni ravni. Katerakoli izvedena dejavnost bi morala zaslužiti toliko družbenega priznanja, kot je možno v obliki spoštovanja, prestiža, statusa ipd. Samo preko dejavnosti lahko človek zadovoljuje to potrebo. Posledica je 'podaljševanje človeka', ki manifestira sebe v ročnih izdelkih, tehnikah ali oblikah človeškega vedenja in družbenih organizacijah, kot je šport (Weiss, 2001).

Torej, ko govorimo o identiteti, govorimo o sliki in o občutju, ki ga ima človek o samem sebi. Nastane tako, da samega sebe zaznavam, se v sebi prepoznam, se izražam, in da drugi mene prepoznajo, zaznavajo... Torej ima identiteta več obrazov: jaz vidim sebe in vidijo me tudi drugi (Petzold, 1992).

V družbeni sferi proces 'podaljševanja človeka' odseva v funkcijski strukturi vedenja. Ljudje odigramo kompleksne repertoarje vlog (Heiss, 1981; Merton, 1957). Turner (1978) opaza, da mreža vlog, ki jih odigramo, pospeši razvoj tega, kar smo kot posamezniki. Stone (1962) pravi, da nam naše odigranje vlog preskrbi fleksibilno identiteto, ki je specifična za družbena okolja in je postavljena v družbenih okoljih. Sarbin in Allen (1968) opazata, da internalizacija pričakovanja od igranja vlog, ustvari v nas funkcionalno samopodobo kot mnogostransko dožemanje samih sebe (Weiss, 2001).

Naše odigrane vloge so najboljše razumljene kot produkti naših družbenih interakcij z drugimi ljudmi in ne s povezovanjem z določenim fiziološkim in psihološkim elementom. 'Motivi' in 'potrebe' se pojavijo v tistih interakcijah kot izrazi, s katerimi razložimo ali opravičimo naše odigranje vlog (Burke, 1962; Foote 1951; Mills, 1940). Športne aktivnosti so v večji ali manjši meri upravljane s temi osnovnimi sociopsihološkimi prvimi pogoji ali domnevami. Posvojitev vlog omogoča udeležencem, da potrdijo svoje vloge. Atlet izkusi uspeh preko pozornosti družbe, preko njene odobritve ali neodobritve. Ne glede na katerikoli fizični dokaz uspeha, samoocenjevanje je vedno ocenjevanje v očeh drugih. Samopriznavanje ni možno brez notranjega verovanja, da priznanje prihaja od drugih. Ljudje potrebujejo druge ljudi ne samo za preživetje, temveč tudi zato, da jim omogočijo, da doživljajo sami sebe. Ljudje ne morejo imeti samozavesti niti nobenega selfa, če so odrezani od stika z drugimi ljudmi (Weiss, 2001).

Celotno samopriznanje je združitev zavesti lastnega individuuma s poznavanjem načina reakcije drugih na 'lastni individuum'. V povezavi s tem, atleti so popolnoma odvisni od reakcij, ki prihajajo iz njihovih družbenokulturnih okolij. Prizadevanje za družbeno priznanje in hrepenenje po imenu ravno tako vplivajo na atletove športne aktivnosti. Odnos med atletom in družbenim okoljem, drugače povedano, je uravnoteženje med biti telo in imeti telo (Weiss, 2001).

Podobno kot na drugih področjih ima okrepitev identitete posledice tudi v športu, kar se navezuje na odnos posameznika z obkrožujočim okoljem. Pri športnih aktivnostih udeleženec vpija vedenje ljudi, njihov odnos ali pomanjkanje le-tega do njega in na takšen način postane objekt samemu sebi. Ker atlet načrtuje, oblikuje, predvideva in vidi sebe kot udeleženca v interakciji z drugimi in svoje športno vedenje preko pogleda njegove publike, bo samega sebe videl in se bo zavedal svojega telesa kot orodja. Ta odnos, ki ga ima do sebe ('biti' njegovega telesa), je *movens* za njegove športne aktivnosti in ima svoje korenine v skupnosti ali družbeni skupini, kateri pripada ali bi iz nje rad pridobil priznanje (Weiss, 2001).

To se lahko nazorno prikaže v povezavi z odnosi med sloji. Dolgoročni vpliv ekonomske neenakosti na življenje ljudi je privedel do različnih obsegov bogastva in moči, t.j. razlikovanja slojev (Vourdieu, 1978; Laberge and Sankoff, 1988). Npr. ljudje iz nižjih dohodkovnih razredov ne tečejo, kolesarijo ali plavajo tako pogosto kot ljudje iz višjih dohodkovnih razredov (Coakley, 1998, v Weiss, 2001).

Organizirana skupnost ali družbena skupina, ki zagotavlja identiteto, se lahko razume kot 'generalizirani drugi', ki je, kot opisuje Mead (1983), vcepljen v otroških možganih v tranziciji od 'igranja' do 'igre' (organizirana konkurenca). Najprej otrok v dobi igre (preden doseže fazo tekmovalnosti) prevzame niz različnih vlog, ki ga otrok sam, preko lastne spontanosti, sproži s prestavljanjem od realnosti k domišljiji, čeprav je cilj preprosto igra. Ni nobenih pravil razen tistih, ki jih otrok določi in te lahko otrok spremeni, kadar si želi. Otrok je eno minuto to, drugo minuto ono, vendar nima določene osebnosti. Šele ko prične vpijati drže ljudi okrog sebe, zato da po njihovem stališču postane sposoben igrati svojo vlogo, bo postal enoten član skupnosti. Tekmovalnost je odličen primer te situacije, tega razvoja v celovito osebnost:

V tekmovanju [otrok] vidi sebe preko oči skupine ali družčine in izrazi željo po postavljenih pravilih. Družbena uporaba tekmovalnosti v igri - pravzaprav pomen tega - je ta, da je dostop otroka do sebe nujen. Otrok mora videti sebe tako, kot celotna skupina vidi njega (Mead, 1983, v Weiss, 2001).

Tisti, ki sodelujejo v športu, se edino lahko zavedajo samih sebe kot objektov (npr. člane skupine, predstavnike države, priljubljene) ali kot posameznikov. Identiteto lahko razvijejo (imajo v lasti), ko prevzamejo držo generaliziranega drugega in držo, ki ga generalizirani drugi ima do njih. Meadov igralec bejzbola igra na takšen način, kot njegovi igralci pričakujejo od njegove vloge (odbijalec, metalec); ta pričakuje reakcije vsakega posameznika v ekipi in vsi postanejo nekakšna vrsta enote – in to vpliva na enoto (Mead, 1973, v Weiss, 2001).

V tem primeru dvostranska pogleda selfa, 'jaz' in 'mene', vplivata drug na drugega. Zaradi 'mene' postane posamezni igralec član ekipe. 'Jaz' mu dovoli prepoznati, da ima lastno, edinstveno identiteto, ki bi jo moral poskusiti ohraniti (npr. s tem ko zadane gol pri nogometu). 'Mene', pričakovanja drugih, po eni strani naloži omejitve na 'jazu' (igrati za ekipo), vendar po drugi strani pomeni, da ni nobenega drugega načina za 'jaz' razen preko 'mene', da jasno izrazi sebe in svoje izjemne lastnosti. Mead prizna, da reakcija tega 'jaza' vključuje prilagajanje. Vendar ker 'jaz' vedno prinaša nekaj novega v igro – kreativni odziv igralca na predlagano pričakovanje – ta ves čas spreminja celotni proces, ker njegov prispevek preko 'prevzemanja vlog' v 'mene' opazijo drugi. Preko te empatije, ta recipročna premestitev selfa v vloge drugih in priznavanje teh reakcij drugih v doživljanju vsakega od udeležencev, bodo organizirane dejavnosti v igrivi tekmovalnosti postale aksiom in bodo nadzorovale vsako od reakcij posameznika, kar mu daje njegovo enotnost in gradi njegovo identiteto (Mead, 1973: 202). Ta proces se ne odvija samo na tekmovanjih, temveč tudi, kadar je človeško bitje v stiku z drugimi in ravno zaradi tega postane posameznik zavestni član skupnosti. Tudi to je odgovorno za razvoj osebnosti in družbenega nastanka posameznikovega selfa. Skupnost/družba, ki obkroža 'jaz', ima osnovni pomen za samopodobo posameznika in njegovega samopriznanja: tu se zdi, da je nujno prevzeti 'vlogo generaliziranega drugega', to je 'mene'. Celotno vprašanje interakcije je izrazito kompleksno, ker 'mene' ni samo produkt reakcije ekipe temveč tudi rezultat vseh komunikacij/odzivov med posameznikom in zunanjim svetom (Weiss, 2001).

V športu ta generalizirani drugi ni nujno ekipa. V mnogih primerih ima opraviti z državami različnih vrst tretjih oseb (prijateljev, znancev, publike, trenerja, sponzorja) ali

pa družbe kot celote. Ukvarjanje z določenim športom je ena družbena vloga v enem družbenem subsistemu; atlet ima en status, ki mu ga da družba. Ostale vloge so prisotne v mislih in vedenju atleta kot generalizirani drugi; on ve, kaj se od njega pričakuje, ker generalizira vedenje, ki ga skupina ali družba pričakuje. V tem pogledu atlet doseže tisto točko doseganja samozavedanja, ki odseva, kako daleč izpolni resnična ali verjetna pričakovanja drugih do njegovega nastopa in koliko si zasluži njihovo priznanje/pohvalo od tega izpolnjevanja (Weiss, 2001).

1.3 Šport in okrepitev identitete

Družbeno priznanje in/ali okrepitev identitete se edino lahko ohrani na podlagi kontrolne vrednosti in sistema norm obkrožujoče družbe ali družbene skupine. Ta sistem vrednot in norm se odraža v subsistemu športa, tako da šport ponuja možnost družbenega priznanja in okrepitve identitete v mnogih ozirih. Katere oblike športa bodo najbolj okrepile identitete atletov, je odvisno od kompleksnosti družbe (kakovosti socializacije, političnih razmer, ekonomskih pogojev, ekološke zavesti). Opravljene so bile številne študije, v katerih so oblike športa in atleti analizirani z vidika podobnemu temu – npr. bikoborba in bejzbol v Mehiki in ZDA (Zurcher in Meadow, 1967), nogomet v Braziliji (Lever, 1969), bejzbol in nogomet v ZDA (Ross, 1973), ameriški univerzitetni atleti in avstrijski člani študentskih športnih klubov (Curry in Weiss, 1989) ali vrhunski avstrijski, češki in ameriški odbojkarji (Weiss in Curry, 1997). Te študije nazorno prikažejo, da določene oblike športa zrcalijo določene vrednote, norme, strukture in procese družbe ali družbenih skupin (Weiss, 2001).

V športu igralčevi vzorci samouresničenja tudi temeljijo na zapisanem. Vedenjski vzorci, povezani z družbeno sprejemljivostjo, se oblikujejo znotraj okvira družbenih in kulturnih načel. Drugače povedano, zaradi kulture družbe, ki oskrbuje šport z že izdelanim sistemom vrednot, družbeni akterji v športu najdejo točko identifikacije v 'meni', ki ga delijo z drugimi. Udeleženec lahko uporablja spretnosti v športu in razkazuje kvalitete, kot so spretnost, moč, znanje, inteligenca, pogum ali samokontrola, ki so cenjeni v njegovem oziroma njenem družbenem okolju. S pomočjo splošno razumljenih in sprejetih kompleksnih sistemov vlog, v katerih se

lahko celo odstopanja od norm in kršitve pravil prilagajajo znotraj pričakovanja vlog, šport dopušča razvoj in potrditev identitete in iz tega družbeno izpolnitev (Weiss, 2001).

Sestavni deli športa, določeni od kulture in družbe, razodenejo poglede družbe zelo jasno in vidno, bolj kot zmore katerikoli sistem simbolov. To se lahko ponazori s pomočjo 'dosežka' kot primer. V luči interakcionistične domneve je dosežek podrejen okviru zahtev, ki vključujejo dejanje in predstavitev. Drugače povedano, dosežek obstaja samo, ko nekdo deluje na določen način in opazovalec presodi takšno vrsto dejanja kot 'dosežek'. Zelo pogosto mora udeleženec usmeriti pozornost h kriterijem za svoja dejanja, zato da opazovalec opazi ali prepozna ta dejanja kot dosežek (npr, managerji, ekonomisti, politiki). Potem sledi uporaba drugega dejanja/igre: predstavitev dosežkov, ki dokazuje dejanje kot dosežek (Gebauer, 1972). Posameznik mora biti zmožen vključiti dejanje v primeren scenarij: edino uspešna predstavitev bo privedla do družbenega sprejetja dejanja. Če preučimo možnosti za družbeno okrepitev, položaj in utrjevanje samozavesti, postane očitno, da negativni dejavniki zapolnjujejo družbo. Dolgčas, pomanjkanje pobude in rutina na mnogih področjih, pri delu v industrializiranem svetu in v družini, npr. privedejo do odsotnosti družbenega priznanja, delitve dejanja in predstavitve. Delavci na tekočem traku ali stenotipisti kljub opravljenemu plačanemu delu, nimajo nikakršnega priznanega družbenega položaja. Primerjajte jih s politiki, katerih uspeh je seveda lahko posledica brezvestnosti, lažnih obljub ali zvijačne propagande, raziskovalci in znanstveniki, katerih dosežki priznani potrebujejo javno sprejete kriterije, kot je Nobelova nagrada, z namenom pridobivanja verodostojnosti. Za dijake, študente, igralce, pisatelje in umetnike določena dejanja prinašajo dosežke, toda ali so priznani ali ne, je odvisno npr. – zelo subjektivno – od ocene učitelja, dobre volje kritika, bistrornosti urednika. Industrijska družba ni družba dosežka temveč družba uspeha (Krockow, 1972; Marcuse, 1987). Razlikovanje in delitev dela sta omogočila, da ni možno opaziti dosežka; samo uspeh je zares priznan. Uspeh je priskrbljen preko družbene sprejetosti, t.j. priznavanja uspešno predstavljenega dosežka (Weiss, 2001).

Šport odstopa s pomočjo enotnosti dejanj in predstavitev. Takšna enotnost je redko videna kjerkoli drugje. Učinki v športu se lahko skrčijo na merljivo dimenzijo: štejejo samo goli, sekunde in centimetri in tako izraženi dosežki ali rekordi so razumljeni vsem. Krčenje kompleksnosti na jasne simbole združuje dejanja in predstavitve ter okrepi identiteto igralca. Medtem ko dosežki na drugih področjih ostajajo nevidni za mnoge ljudi in so lahko pogosto cenjeni samo od strokovnjakov, je uspeh v športu takoj prepoznan in ga lahko razumejo vsi ljudje. Standardi dosežkov so znani tako udeležencem kot tudi publiki. Tudi ugled udeležencev raste ali upada, odvisno od tega, koliko se približajo tem standardom. To posebej velja za vrhunski šport (Weiss, 2001).

Dejanje in predstavljanje se združujeta in vrednote in norme družbe so lahko pri športu jasno opažene in doživljane. Preko sistema skupno razumljenih in sprejetih vrednot šport dopušča tovrstno priznanje dosežka, ki je pomembno za sedanjo kulturo, družbo ali družbeno skupino in s tem priznanje razvoja in okrepitve identitete (Weiss, 2001).

V nasprotju s sodobno družbo, kompleksno strukturo, ki zahteva vedno več popolnosti v igranju vlog in v kateri je na mnogih področjih malo prostora za ustvarjanje identitete, signifikantni simboli športa zaznamujejo in klasificirajo družbene vrednote ter norme na jasen in viden način – tako kot opisan primer dosežka prikazuje, kje je šport družbeni subsistem, ki ponuja možnost osnovanja in okrepitve identitete. Simbolična interakcionistična zapuščina omogoča, da je ta potencial oblikovanja identitete v športu bolj polno priznan (Weiss, 2001).

1.4 Športna identiteta

Tušak (2003) v svojem članku pojasni, da je koncept športne identitete v mnogočem povezan s konceptom samopodobe oz. jaza.

»Športna identiteta je del posameznikove self-identitete in samopodobe, ki omogoča veljavo in pomen udejstvovanja v športu in vadbi. Športna identiteta je, preprosteje rečeno, poklic športnika, je občutek, zaradi katerega se ima nekdo bolj za športnika kot npr. študenta, inženirja itd. Odvisna je od predanosti, vključenosti, lastne vrednosti in pomena, ki ga ljudje črpajo iz športnega udejstvovanja« (Tušak, 2003).

Športno identiteto lahko opredelimo kot stopnjo, do katere se posameznik identificira z vlogo športnika (Brewer, Van Ralte, Linder, 1993). Športna identiteta je del posameznikove self-identitete, ki omogoča veljavo in pomen iz udejstvovanja v športu in vadbi. Velikost športne identitete kot dela self-identitete je odvisna od nivoja predanosti, vključenosti, lastne vrednosti in pomena, ki ga ljudje črpajo iz športnega udejstvovanja. V najožjem pomenu je športna identiteta kognitivna struktura ali self-schema (Markus, 1977), ki vodi in organizira procesiranje s selfom povezanih informacij. Oseba z močno športno identiteto bo tako bolj verjetno interpretirala dani dogodek (npr. poškodbo) v okviru njegovih implikacij na svoje športno funkcioniranje kot oseba, ki se le malo identificira z vlogo športnika. V najširšem smislu pa je športna identiteta socialna vloga (Pearlin, 1983) ali poklicni self imidž (Astle, 1986). V tem primeru na stopnjo, do katere se posameznik označuje kot športnik, pomembno vplivajo družinski člani, prijatelji, trenerji in mediji (Heyman, 1987). Športniki, ki so resno vključeni v svoj šport, imajo pogosto športne identitete, ki predstavljajo velik in pomemben del self-identitete. To vlaganje s strani športnikov navadno ni problematično, saj lahko zadovoljijo svojo športno identiteto in njene potrebe preprosto s tem, da se ukvarjajo s športom (Taylor in Taylor, 1997).

Šport daje ogromno možnosti za priznanje in okrepitev identitete posameznika. Obstajajo različne študije, v katerih so različne športe analizirali z vidika identitete: nogomet v Braziliji (Lever, 1969), bikoborbe in bejzbol v Mehiki in ZDA

(Zurcher/Meadow, 1967), bejzbol in nogomet v ZDA (Ross, 1993). Te študije kažejo specifično športno podobo vseh stopenj, norm, sestav in procesov vseh skupnosti (Weiss, 2003).

»Povezanost športne identitete z vrhunskimi dosežki je obojestranska, izoblikovana športna identiteta služi kot eno izmed najmočnejših samopotrjevalnih športnikovih orodij, zato je njegova športna identiteta ključnega pomena za visoko stopnjo motiviranosti in pripravljenosti na delo in trening, kar omogoča nadaljevanje doseganja vrhunskih športnih dosežkov« (Tušak, 2003).

Velikost športne identitete kot del self-identitete je odvisna od nivoja predanosti, vključenosti, lastne vrednosti in pomena, ki ga ljudje črpajo iz športnega udejstvovanja (Bajec, 2003).

Športniki, ki so resno vključeni v svoj šport, imajo pogosto športno identiteto, ki predstavlja velik in pomemben del self-identitete. To vlaganje s strani športnikov navadno ni problematično, saj lahko zadovoljijo svojo športno identiteto in njena potrebe preprosto s tem, da se ukvarjajo s športom (Taylor in Taylor, 1997).

Coleman (1961) v svoji klasični študiji o mladostniški družbi opisuje, da je visoki status atletov lahko pridobljen zaradi reprezentativne narave atletike in vidljivosti podeljenih nagrad. Izvedenih je bilo precej raziskav o pomembnosti športa pri potrjevanju in okrepitvi identitete (gl. Brandl-Bredenbeck in Brettschneider, 1997; Curry, 1993; Curry in Weaner, 1987; Curry in Weiss, 1989; Donnelly in Young, 1988; Jackson, 1981; Weiss in Curry, 1997), vendar je potencial stališča simboličnega interakcionizma ostal relativno premalo razvit (Weiss, 2001).

Identiteta športnika je športna identiteta v tolikšni meri, kolikor se športnik z njo istoveti. Športna identiteta je v primerih, kjer šport zavzema pomembno ali celo glavno okupacijo posameznika, lahko prevladujoča identiteta. Ni nujno, da je močno prevladujoča športna identiteta značilna samo za vrhunske in profesionalne športnike (Taylor in Taylor, 1997).

Identiteta, povezana z vlogo atleta, je temeljno osredotočenje Snyderjeve (1986) razprave in Tsangove (2000) izkušnje identitete znotraj vrhunškega športa. Dodaten argument je ta, da šport prispeva k iskanju identitete (Jarvie, 1993). Oziroma v primeru irskih olimpijcev, šport izpraša, namesto da utrdi iskanje identitete (Cronin, 1997).

Taylor in Taylor (1997) ugotavljata, da ljudje z visoko izraženo športno identiteto niso nujno vrhunski ali profesionalni športniki. Vsak športnik je, ne glede na nivo sposobnosti ali udejstvovanja, lahko zelo vdan športnemu udejstvovanju.

»Seveda smo večkrat v zadnjih letih tudi potrdili obstoj razlik v samopodobi športnikov in nešportnikov. Športniki imajo značilno višjo samopodobo. Pomembne razlike, ki jih je potrebno pripisati vplivu športa, so se pokazale na vseh komponentah samopodobe« (Tušak, 2003).

Obstajajo tako pozitivne kot negativne posledice močne športne identitete. Ena od potencialnih koristi predajanja vloge športnika je razvoj pomembne self – identitete ali občutka sebe (Bajec, 2003).

»Športna identiteta športnikov je različna glede na status, ki ga ima nek šport v določeni družbi. V Avstriji je identiteta smučarjev bistveno višja od tistih, ki se ukvarjajo z drugimi, manj priljubljenimi športi. V raziskavah je bilo tudi ugotovljeno, da močna, izjemna športna identiteta pozitivno vpliva na športno nastopanje. Ugotavljamo tudi, da je povezava z večjo pomembnostjo športne pristojnosti, fizičnega udejstvovanja, atraktivnega telesa in fizične moči, z večjo vključenostjo jaza v vlogo športnika, z višjo tekmovalnostjo« (Tušak, 2003).

Športna identiteta odbojkarjev Slovenije je v nekaterih spremenljivkah značilno različna od športne identitete odbojkarjev Bosne. Iz odgovorov, koliko odbojkarjem Bosne in Slovenije pomeni šport, se vidi, da Slovenci veliko razmišljajo in sanjarijo o športu, pri Bosancih pa je visoko povprečje odgovorov, da je šport pomemben za njihove prijatelje in sorodnike (Kotnik, 2004).

»Izoblikovana športne identiteta služi kot referenčni okvir in eno izmed najmočnejših športnikovih orodij pri samopotrjevanju, zato je njihova športna identiteta tudi ključnega pomena za obdržanje visoke stopnje motiviranosti in pripravljenosti na delo in trening, kar omogoča stalno doseganje vrhunskih športnih dosežkov pri športnikih. Motivacija posega s svojo problematiko prav v globine organizma in njegovega dogajanja« (Trstenjak, 1976).

Razlike v izraženosti športne identitete glede na kategorizacijo boljši – slabši športniki niso statistično značilne. Nadaljnji rezultati pričajo o najvišji športni identiteti vrhunskih, in relativno visoki športni identiteti nekategoriziranih športnikov, ki se z vlogo športnika identificirajo predvsem zaradi statusa, moči in nagrad (razlike niso statistično značilne). Med spoloma v športni identiteti ni razlik. S športno identiteto se povezujejo predvsem motivacijske značilnosti športnikov. Športna identiteta se pri športnikih najmočnejše povezuje na dimenziji orientacije k zmagi, na tekmovalnosti in pozitivni tekmovalni orientaciji (Bajec, 2003).

Športno identiteto športnikov lahko povsem zanesljivo napovedujemo na osnovi poznavanja dinamične komponente osebnosti, predvsem na osnovi izraženosti motiva orientacije k zmagi in pozitivne tekmovalne motivacije. Pri športnicah k izraženosti športne identitete več doprineseta tekmovalnost in negativna tekmovalna motivacija, pri športnikih pa orientacija k zmagi in pozitivna tekmovalna motivacija (Bajec, 2003).

Pri povezanosti športne identitete s starostjo so v raziskavi Brewer, Van Raalte in Linder (1993) ugotovili negativno povezanost športne identitete s starostjo. Ugotavljajo, da bi lahko bil vzrok, ker so se ti športniki po končani karieri vključili v druge aktivnosti in se njihova ekskluzivna identifikacija s športno vlogo zmanjšuje (Tušak, 2002).

1.4.1 Pozitivni aspekti visoke športne identitete

Masten (1992) ugotavlja, da obstaja pomembna razlika med študenti Fakultete za šport in študenti psihologije. Prve bi označil kot športnike, druge pa kot nešportnike. Športniki imajo višje izražene naslednje spremenljivke: fizični jaz, družinski jaz, socialni jaz, identiteto in samovrednotenje. Masten pravi, da je vzrok v višje izraženi samopodobi športnikov, posebno izstopajoč pomen telesnega jaza.

Rekreativni športniki imajo v primerjavi z nešportniki pozitivnejši pogled na lastno telo, na svoje zdravstveno stanje, telesni izgled, sposobnosti in spolnost. Rekreativnimi športniki dosegajo v primerjavi z nešportniki višje vrednosti v športni identiteti (Slabe, 2004).

Posledica povečane športne participacije pri ljudeh je, da ima vse več ljudi poleg ostalih identitet tudi športno identiteto (Weiss, 2003).

Ena od potencialnih koristi predajanja vlogi športnika je razvoj pomembne self-identitete ali občutka sebe (Tušak, 2002).

Močno poudarjena športna identiteta je povezana z zelenimi učinki športne aktivnosti (Masten, 2002). Ugotovljeno je bilo, da ima močna, izjemna športna identiteta (self-identiteta, ki temelji izključno na vlogi športnika) pozitivne efekte na športno nastopanje (Danish, 1983; Werthner in Orlick, 1986). Istovetenje z vlogo športnika je povezano z uspehi v športu (Werthner in Orlick, 1986).

Werthner in Orlick (1986) ugotavljata, da je prevladujoče izražena športna identiteta v pozitivni povezanosti z uspehi pri tekmovanju. Prav tako je prevladujoča športna identiteta povezana z višje izraženo motivacijo in z višje ocenjeno kompetentnostjo pri športu, storilnostno motivacijo, fizično močjo in sposobnostjo in bolj pozitivno ocenjeno atraktivnostjo telesa.

Baysden, Brewer, Petitpas in Van Raalte (1997) poročajo o tem, da kažejo univerzitetni športniki z višjo športno identiteto tudi višjo, s športom povezano motivacijo kot športniki, ki imajo nižjo športno identiteto (Tušak, 2002).

Če je identiteta največja integrativna in stabilizirajoča moč človeka in rezultat ter gonilo razvoja (Petzold, 1991), ali ima potem tudi močno izražena športna identiteta pozitiven učinek na uspešnost v športu (Masten, 2002).

Uspehi imajo lahko močan vpliv na materialni vidik, v letih gibanja v športnih krogih je pogosto tudi socialna mreža definirana skozi šport. Delo in dosežki so tako ali tako skoraj sinonim za šport in prav gotovo športna aktivnost pomembno definira tudi vrednostno področje osebnosti. Zato menim, da v primerih, kjer ena dejavnost ali širše – značilno prevladuje, ta pomembno določa tudi druga področje identitete (Weiss, 2003).

Brewer, Van Raalte in Linder (1993) so ugotovili, da je visoka športna identiteta povezana z večjo pomembnostjo športne kompetentnosti, fizičnega udejstvovanja, atraktivnosti telesa in fizične moči, z večjo vključenostjo selfa v vlogo športnika, z višjo športno storilnostno orientacijo (z višjo s športom povezano tekmovalnostjo, ciljno orientacijo in orientacijo k zmagovanju). Prav tako se osebe, ki visoko cenijo fizične zmožnosti, bolj verjetno vključujejo v fizične aktivnosti (Anderson, Cychosz, 1990; Fox, Corbin, 1986; Kendzierski, 1988, 1990). Curry in Weiss (1989) pa sta ugotovila, da je športna identiteta pozitivno povezana s tekmovalnimi in fitness motivi za športno udejstvovanje (Tušak, 2002).

Vrhunski šport lahko na odličen način zadovolji človeško potrebo po okrepitvi identitete. Takšna vrsta motivacije temelji na zunanjih zadovoljstvih, povezanih v glavnem s prikazovanjem posebnih spretnosti v športu in pridobivanjem potrditve, statusa ali materialnih nagrad za dobro izvedbo. Seveda, zavedam se, da šport ni edini subsistem v družbi, v katerem se lahko doseže priznavanje identitete. Vendar, v sodobnih družbah ni drugega družbenega sistema, ki bi ne glede na njihovo veroizpoved, spol, starost ali družbeni oziroma izobrazbeni nivo, omogočal številnim ljudem dostop do sistema družbene veljavnosti in priznanja ljudi (Weiss, 2001).

1.4.2 Negativni aspekti visoke športne identitete

Vrhunskim športnikom je šport poklic. Njihova športna identiteta je torej tudi poklicna identiteta in lahko tako močno determinira posameznika, da lahko govorimo celo o njegovi poklicni deformaciji (Kovačev, 1996).

Murphy, Peptitpas, Brewer (1996) govorijo o prezgodaj zaprti identiteti, do katere pride zaradi ekskluzivne opredelitve za šport v poznem otroštvu ali adolescenci. Izraziti fizični in psihični napori in režim treninga in življenja nasploh so dejavniki, ki vplivajo na prezgodnje zaprtje identitete (Murphy, Peptitpas in Brewer, 1996).

Zaradi visoke športne identitete pa lahko ima oseba tudi številne težave. Možno je, da se zaradi nje udeležujejo v športu do stopnje, ki ogroža njihovo fizično zdravje (nar. ekcesivni trening, participacija v športu s poškodbo...). Riziki visoke športne identitete pa so tudi težave, ki jih oseba izkuša pri prehodih v športni karieri, kot so izključitev iz moštva, soočanje s poškodbo in zaključek športne kariere (Bajec, 2003).

Peterson (1997) ugotavlja, da imajo športniki, ki se prekomerno identificirajo z vlogo športnika na škodo drugih delov identitete, več težav s poravnavanjem močnih afektov po poškodbi v času rehabilitacije in več težav z usmerjanjem svojih prizadevanj.

»Ko se taki športniki poškodujejo in ne morejo nastopati v športu, nastopijo težave, ker ne morejo več zadovoljevati potreb njihove športne identitete. Odstranjen je bistven del njihove self – identitete in rezultat je, da preostali del lahko ni več sposoben dajati potrebne veljave in pomena iz drugih aspektov življenja, ki bi ohranjali osebno ravnotežje« (Bajec, 2003).

Raziskave pričajo tudi o rizičnosti visoke športne identitete. Športniki z visoko športno identiteto se ob zaključku svoje športne kariere srečajo z manj pozitivnimi reakcijami na konec kariere in z več problemi adaptacije. Na izraženost športne identitete vpliva tudi socialno in kulturno okolje (Alfermann, Stanbulova in Zemaityte, 2003).

Po Meadu tvori celota osebne in socialne identitete sebstvo (self). Vsakdo mora v razvoju sebstva znati uravnotežiti napetosti in razlike med svojo socialno identiteto in osebno identiteto, pri tem pa vsaka nova stopnja tega ravnotežja temelji na prejšnjih oblikah ravnotežja. Kjer je en pol sebstva (selfa) preveč poudarjen na račun drugega, se posamezniku manjša sposobnost za socialno delovanje (Ule, 1997).

Pearson in Petitpas (1999) navajata, da so riziki visoko izražene identitete povezani z večjimi težavami v primeru prehodov v športni karieri, npr. izključitev iz moštva, poškodba, zaključek kariere, doping... Peterson (1997) navaja, da imajo športniki, ki se prekomerno identificirajo s svojo vlogo športnika na škodo drugih delov identitete, več težav s poravnavanjem močnih afektov po poškodbi v času rehabilitacije in več težav z usmerjanjem svojih prizadevanj. Bolje kot izguba identitete, bi bilo imenovati s spremenjenimi okoliščinami povezane identitete težave, ki zahtevajo prilagoditev ali nadgradnjo oziroma diferenciacijo identitete, situacijska kriza identitete.. Te se kažejo kot zmanjšano samospoštovanje, občutek depresivnosti in nemoči, nezadovoljstvo (Pearson in Petitpas, 1990; Taylor in Taylor, 1997). Prevladujoča športna identiteta je rizični faktor za emocionalne motnje in za prilagajanje na nove socialne vloge (Pearson in Petitpas, 1990). Ekskluzivna športna identiteta je povezana z izrazitejšim afektivnim odzivom oz. bolj izraženo depresivnostjo po poškodbi športnika (Masten, 2002).

Manj diferencirana identiteta, ki močno poudarja eno področje, druga pa so na račun tega področja manj razvita, otežuje prilagoditev na drugačne zahteve v življenju, takrat ko nova prilagoditev postane potrebna (Weiss, 2003).

Možno je, da zaradi visoke športne identitete športniki sodelujejo v športu do stopnje, ki ogroža njihovo fizično zdravje (npr. ekscesivni trening, participacija v športu s poškodbo...). Riziki visoke športne identitete pa so tudi težave, ki jih oseba izkuša pri prehodih v športni karieri, kot so izključitev iz moštva, soočanje s poškodbo in zaključitev športne kariere. Ko se taki športniki poškodujejo in ne morejo nastopati v športu, nastopijo težave, ker ne morejo več zadovoljevati potreb njihove športne identitete. Odstranjen je bistven del njihove self-identitete in rezultat je, da ostali del

morda ni več sposoben najti potrebne veljave in pomena iz drugih aspektov življenja, da bi ohranjal osebno ravnotežje (Tušak, 2002).

Taylor in Taylor (1997) ugotavljata, da odstranitev pomembnega dela self – identitete vpliva na zmanjšanje doživljanja zadovoljstva in občutenja smisla v življenju. To pa lahko pomeni manjšo fleksibilnost identitete zaradi manjše fleksibilnosti socialnih vlog posameznika. Športna identiteta je lahko v zelo veliki meri definirana s strani pomembnih drugih in s strani medijev. Manjša fleksibilnost športne identitete je povezana tudi s tem, da športniki lahko potrjujejo, uresničujejo in nadgrajujejo svojo identiteto s tem, da se ukvarjajo s športom. Vendar prevelika dominacija enega dela identitete in s tem manjša kompleksnost lahko predstavlja tudi problem v primerih, ko možnosti za potrjevanje take identitete ni več, npr. ob poškodbi, velikih neuspehih, koncu kariere... Zato bodo športniki veliko ali celo preveč vložili v ohranjanje obstoječe identitete, kajti drugi vidiki socialnega selfa so relativno šibko izraženi. To lahko pomeni udeležbo v športu do mere, ki predstavlja nevarnost ali škodo športniku (poškodbe, zdravje...).

Tudi izid reakcije na rehabilitacijo je navadno negativen. Rezultat so poškodovani športniki, ki se utapljajo v samopomilovanju, verjamejo, da ne morejo doseči izzivov rehabilitacije in ne morejo proaktivno prevzeti kontrole nad okrevanjem in vrnitvijo k športu. Negativni del poškodbe in rehabilitacije ter s tem grožnje športni identiteti je omiljen, če se poškodovani športniki zavedajo, da je rehabilitacija samo oblika športnega nastopanja in da jim iste veščine, ki so jim omogočile uspeh v športu, omogočajo tudi uspeh v rehabilitaciji (odločnost, zaupanje, intenzivnost, fokus, sposobnost premagovati ovire, bolečinska toleranca...). Poškodovani športniki lahko najdejo užitek, zadovoljstvo in pomen v tem, da potrebe športne identitete zadovoljijo z obvladanjem zahtev rehabilitacije. Prav tako pa je negativni vpliv zmanjšan in se športna identiteta ohranja, če ostanejo vključeni v svoj šport, medtem, ko so poškodovani. Le to zmanjša občutek separacije in izolacije, športnik lahko v tem času izboljša taktične in tehnične veščine, ima socialno varnost, ki jo poškodovani športniki dobijo s strani trenerjev in klubskih kolegov. Izguba športne identitete pa se zmanjša tudi, če se športne potrebe preusmerijo na drugo fizično področje (Tušak, 2002).

Močno poudarjena športna identiteta je povezana z želenimi učinki športne aktivnosti, tako da računajoč na te koristi lahko pride do ekskluzivnosti v identiteti, »prezgodaj zaprte identitete« in drugih neželenih, z ekskluzivno identiteto povezanih lastnosti in s tem do zlorabe identitete. Govorili smo o pomenu atribucij in samoatribucij pri nastanku identitete. Kadar je vpliv atribucij sorazmerno prevelik, takrat obstaja povečana nevarnost za razvoj tako imenovanega »napačnega sebstva« (Winnicot, 1972), kar pomeni premočno socialno prilagoditev na račun lastne identitete. Pritiski in zahteve pomembnih bližnjih in kasneje javnosti po rezultatih v športu, vse mlajše usmerjanje v šport in nasploh zelo visoke zahteve lahko vodijo v oškodovano sposobnost za razmejitev in suverenost individuuma, še posebej, če je struktura identitete labilna. V teh primerih bi res lahko govorili o izgubi identitete v kritičnih obdobjih kariere športnika, ne le o krizi identitete. Kontakt in interakcije so možni, če je razvita in ohranjena osebna enkratnost in razmejitev identitete. V želji po čimboljših dosežkih, smo pogosto pripravljene žrtvovati vse, celo samega sebe, z dušo in telesom vred. Ali se tega zavedamo in če se, čigava želja je to? Če bi vedeli, da je lastna suverenost in dostojanstvo vrednota, za katero je treba žrtvovati »celo rezultat«, potem morda krize športnikov, ki se soočajo z izjemnimi zahtevami, ne bi bile tako usodne. Lahko bi zaključili z besedami: »jaz sem mnogi« in na to pomislili tudi v primerih, ko identiteta postane breme, ko zdravljenje postane strup. Spomnimo se kolesarskega šampiona Lancea Armstronga, ki se je v enem dnevu spremenil iz vrhunškega kolesarja v onkološkega bolnika in kako je vse, kar se je naučil v tekmovalnem športu znal izkoristiti na bolniški postelji in dejal: »Ne gre za kolo, za življenje gre« (Masten, 2002).

Tako lahko za eno najpomembnejših kolektivnih identitet štejemo poklicno identiteto, ki lahko tako močno determinira posameznika, da govorimo celo o njegovi poklicni deformaciji. Ta je pogosta predvsem pri tistih, ki jim poklic pomeni toliko, da priredijo svojemu poklicnemu profilu tudi mentaliteto in slog. Mednje lahko prištevamo tudi vrhunske športnike in njihovo športno identiteto (Plevnik, 2004).

1.5 Odbojka

Odbojka je sorazmerno mlada športna igra, ki jo je iz prvin tenisa in košarke leta 1895 razvil Američan W. A. Morgan. Danes je odbojka ena izmed najbolj popularnih športnih panog v svetu (Mednarodna odbojkarska zveza - FIVB je z 218 članicami največja mednarodna športna zveza na svetu) pa tudi v Sloveniji spada med popularne športe. Eden glavnih razlogov za njeno priljubljenost je dostopnost te igre vsem starostnim skupinam in obema spoloma. Odbojka ima veliko pojavnih oblik, tako da se lahko igra v telovadnici, na travi, mivki, snegu itd., primerna pa je tudi za invalide (sedeča odbojka). Poleg tega je odbojkarska igra neagresivne narave, saj med igralci ne prihaja do neposrednih stikov. Poseben zagon so ji v zadnjem času dala nova pravila, ki so to igro napravila še zanimivejšo in atraktivnejšo tudi za gledalce (Merkač, 2005).

Odbojka je eden od najpopularnejših in najbolj razširjenih športov na svetu. Zamislil si jo je Američan William Morgan leta 1895 v Massachusettsu in spada med najmlajše športne igre z žogo. Igra se na vseh kontinentih, v mednarodno odbojkarsko federacijo pa je trenutno včlanjenih 218 držav. Priljubljena je tudi v Sloveniji (Zadražnik, 1998). Odbojka je postala eden izmed najbolj priljubljenih športov z žogo, predvsem glede na število rekreativnih odbojkarjev po celem svetu. Z odbojko naj bi se vsaj enkrat tedensko ukvarjalo preko 800 milijonov ljudi (<http://volleyball.org/history.html>). Po ocenah mednarodne odbojkarske organizacije FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) odbojko redno igra preko 500 milijonov ljudi po celem svetu na različnih nivojih igranja. Tudi s tekmovalno odbojko se ukvarja vse več športnikov (Borko, 2007).

Odbojka je tudi priljubljeno sredstvo rekreacije. Eden od razlogov za njeno priljubljenost je ta, da je dostopna obema spoloma in vsem starostnim skupinam. Poleg tega pa poznamo veliko pojavnih oblik odbojke (dvoranska odbojka se igra v dvoranah, odbojko na mivki in odbojko na travi igramo v naravi, sedeča odbojka je primerna za invalide itd.), ki zadovoljujejo potrebe širokega kroga ljudi (Satler, 2000).

Odbojka je priljubljena zaradi mnogih dejavnikov. Eden izmed glavnih dejavnikov pa je dejstvo, da sta dve ekipi ločeni z mrežo in zato ne pride do fizičnega kontakta med igralci. Igra sledi novim trendom in smerem v športu s stalnim posodabljanjem pravil in s tem dela igro še bolj zanimivo in atraktivnejšo tudi za gledalce.

Eden izmed vzrokov za priljubljenost odbojke je njena neagresivna narava, saj med igralci nasprotnih ekip ne prihaja do fizičnega kontakta. Spremembe nekaterih odbojcarskih pravil, ki so igro naredile privlačnejšo in enostavnejšo, so vplivale tudi na to, da se je odbojka še bolj približala širšemu krogu populacije in postala tudi medijsko opaznejša (Zadražnik, 1998).

Zaradi svoje dinamičnosti in različnih pojavnih oblik odbojka omogoča igranje tako rekoč vsakomur. Pri šolski mladini in rekreativnih igralcih je najbolj priljubljena dvoranska odbojka, mini in mala odbojka zadovoljujeta gibalne potrebe najmlajših, pravila sedeče odbojke so prilagojena invalidom. Zaradi svoje atraktivnosti in igranja na prostem je vedno bolj v ospredju odbojka na mivki (Kosmač, 2007).

Večjo priljubljenost odbojke je v zadnjih letih opaziti tudi v Sloveniji. V moški konkurenci državne selekcije dosegajo vedno boljše rezultate, največji doslej je uspel mladincem, ki so na evropskem prvenstvu v Rusiji (2006) zasedli 4. mesto. Moška odbojcarska reprezentanca pa se je po letu 2001 (Ostrava) ponovno uvrstila na evropsko prvenstvo v Rusiji leta 2007 (Kosmač, 2007). Na lestvici FIVB je Slovenija s 54. mesta, ki ga je zasedala leta 2005, v letu 2007 napredovala na 45. mesto (http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp).

Med ostalimi reprezentancami, ki smo jih v našo raziskavo zajeli, se je reprezentanca Srbije in Črne Gore (SČG) zadnja leta pomladila in je od osvojitve zlate medalje na Evropskem prvenstvu 2001 in zlate Olimpijske kolajne v Atenah postopno izgubljala mesta na svetovni lestvici FIVB. Tako je bila leta 2005 na lestvici FIVB na tretjem mestu, leta 2006 na četrtem, julija 2007 na šestem, decembra 2007 pa na osmem mestu (http://en.wikipedia.org/wiki/FIVB_World_Rankings).

Še vedno reprezentanca SČG sodi v sam vrh svetovne odbojke. Odbojka je v SČG med najpriljubljenejšimi športnimi panogami. Njihovi reprezentanti pa so prave športne zvezde.

Med reprezentance naše raziskave, ki so na lestvico FIVB najvišje uvrščene sodi tudi reprezentanca Avstralije, ki je s štiriindvajsetega mesta leta 2005 in 2006 na lestvici FIVB napredovala za eno mesto in je bila julija leta 2007 uvrščena na triindvajseto mesto, decembra istega leta pa že na enajsto. Pri reprezentanci Avstralije je opazen napredek, saj so postali konkurenca za prav vse reprezentancam na svetu in imajo že nekaj odmevnih zmag (http://en.wikipedia.org/wiki/FIVB_World_Rankings).

Reprezentanca Hrvaške se je sicer leta 2007 spet uvrstila na Evropsko prvenstvo v Rusiji, vendar pa kvaliteta reprezentance pada. Na lestvici FIVB se uvrščajo vedno nižje. Leta 2005 so zasedali na tej lestvici petintrideseto mesto, leta 2007 pa štirideseto (http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp).

Odbojkarji Avstrije vsa leta spadajo nekako v srednji razred po kvaliteti reprezentance in se leta 2007 uvrščajo na 54. mesto na lestvici FIVB (http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp).

Odbojkarska reprezentanca Belorusije je ena izmed tistih reprezentanc, ki v zadnjih letih napreduje, tako v igri kot tudi pri samih rezultatih. Leta 2005 so na lestvici FIVB zasedali enainsedemdeseto mesto, leta 2007 pa so napredovali na 66. mesto (http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp).

Prav tako je 71. mesto zasedala reprezentanca Izraela, tako v letu 2005 kot 2006, vendar pa so leta 2007 zaradi slabših rezultatov nazadovali na 75. mesto (http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp).

Nekoliko je napredovala reprezentanca Bosne in sicer so z 90. mesta na lestvici FIVB, ki so ga zasedali leta 2005 in 2006, napredovali na 88. mesto na tej letvici leta 2007 (http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp).

Med avtorji sta se s športno identiteto odbojkarjev največ ukvarjala Weiss in Curry. V enem od člankov sta Weiss in Curry (1997) raziskovala identiteto odbojkarjev in odbojkaric Avstrije, Češke in ZDA. Primerjala sta jih po tem, kaj jih motivira, da se ukvarjajo z odbojko... Te države sta izbrala zato, ker jih zaznamujejo različne norme in socialne strukture. Rezultati so pokazali, da se čutijo odbojkarice Avstrije manj socialno razpoznavne in so v športu manj zadovoljne kot moški. Avtorja navajata, da je razlog za to dejstvo morda konservativnost Avstrije, ki ženske in ženski šport podpira manj izdatno kot moškega. Avtorja tudi ugotavljata, da v ZDA na šport najbolj vplivata ekonomsko ozadje in k rezultatom usmerjeno razmišljanje. Na Češkem je glavno politično ozadje, v Avstriji pa je ta vidik nekakšna mešanica obeh držav in obeh sistemov. Stopnja identitete in motivacije je v odbojki v Avstriji majhna. Ameriški in češki odbojkarji in odbojkarice imajo več finančne in politične podpore, šport jim je pomembnejši vir socialnega priznanja in identitete ter motivacije kot avstrijskim odbojkarjem in odbojkaricam. Odbojkarji in odbojkarice Avstrije so tudi manj razpoznavni kot Američani in Čehi.

Odbojka ni šport za zaspance ampak za kreativce in igralne genije, ki zmorejo reševati težke situacije v pogojih vse večje hitrosti, saj žoga leti s hitrostjo, večjo od 100 km/h, na razdalji največ 18 metrov. Vsaka odbojkarska akcija je pravi manever v zraku, kjer mora uspešen igralec obvladati širok spekter fizičnih, mentalnih, emocionalnih in bojvniških elementov. Zato je odbojka tako lep in zanimiv šport (Krevsel, 2002).

Razširjenost odbojke priča o njeni priljubljenosti, kar lahko vpliva tudi na posameznika, da se za ta šport odloči in razvije visoko športno identiteto. Visoka športna identiteta pa lahko pomeni, da bodo ti športniki dosegali boljše športne rezultate in bodo bolj motivirani k cilju – zmagi, saj kot pravi Bajec (2003) športniki z visoko športno identiteto težijo k uspehom, k zmagi (pozitivna tekmovalna motivacija).

2. PREDMET IN PROBLEM

Hiter razvoj vrhunškega športa povzroča premikanje meja sposobnosti in dosežkov navzgor ter izrazito oblikovanje specifične športne osebnosti (Tušak in Tušak, 2001; Roberts, 1992 idr.) kar kliče po raziskovanju temeljnih dejavnikov in vplivov razvoja specifične športne identitete. Ta je v sodobnem pojmovanju vrhunškega športa, ki nima več samo ozkega individualnega pomena športniku samemu, pač pa prispeva tudi k skupni in nacionalni identiteti, ključnega pomena. Poznavanje njenih dejavnikov bi omogočilo različne sisteme zunanje podpore razvoja vrhunškega športa, vrhunskih športnikov in njihovih dosežkov ter posledično njihove športne identitete (Tušak, 2002).

Tako kot se športniki razlikujejo po svoji športni identiteti, se razlikujejo tudi ekipe, ki so skupek teh športnikov. Številne reprezentance, ki po individualnih antropometričnih in motoričnih sposobnostih prekašajo druge, ne dosegajo rezultatov, ki jim jih predpisujejo strokovnjaki. Športna identiteta posameznika in skupine torej ima moč. Znane so države, katerih državljani imajo močno nacionalno identiteto, kar lahko pri mednarodnih tekmah prevesi tehtnico na njihovo stran. Motivacija teh športnikov je maksimalna.

Tako pri športnikih kot tudi pri športnicah obstaja statistično značilna povezava med osebnostnimi lastnostmi in motivacijskimi značilnostmi ter športno identiteto. Na temelju poznavanja športnikovih osebnostnih in motivacijskih značilnosti lahko napovedujemo izraženost športne identitete. Mnogi tuji strokovnjaki ugotavljajo, da je športna identiteta bolj izražena v pozitivni povezanosti z uspehi na tekmovanju, da je povezana tudi z bolj izraženo motivacijo in z višjo oceno kompetentnosti pri športu. Sklepamo lahko, da je športna identiteta ključnega pomena za vzdrževanje visoke stopnje motiviranosti in pripravljenosti športnikov za delo in trening, kar omogoča ne le enkratno, pač pa stalno doseganje vrhunskih dosežkov pri športnikih (Tušak, 2003).

Seveda je povezanost športne identitete z vrhunskimi dosežki obojestranska, izoblikovana športna identiteta služi kot referenčni okvir in eno izmed najmočnejših športnih orodij pri samopotrjevanju, zato je njihova športna identiteta tudi ključnega pomena za vzdrževanje visoke stopnje motiviranosti in pripravljenosti na delo in trening, kar omogoča ne le enkratno, pač pa stalno oz. kontinuirano doseganje vrhunskih športnih dosežkov pri športnikih. Obstoječa izhodišča narekujejo precej kompleksno zasnovo raziskovalnih problemov, ki jim je smiselno posvetiti veliko raziskovalne vneme (Tušak, 2002).

Znanost je v zadnjem času zelo napredovala. Z ekspertnimi sistemi se lahko že zelo natančno predvidi, kdo lahko v določenem športu uspe. Na vrhunskem nivoju je postalo jasno, da ni pomemben le motoričen talent, ampak so vrhunski športniki zelo specifične osebnosti z nekaterimi specifičnimi lastnostmi. Športna identiteta je le ena izmed njih in z razkritjem tančice te skrivnosti bomo lahko že bliže športnemu rezultatu pa tudi zdravemu prehodu skozi ključna obdobja športnikovega življenja.

Tudi med najboljšimi so razlike. Kaj je tisto, kar loči zelo dobrega od najboljšega? Spoznavanje identitete vrhunskih športnikov nam lahko pomaga, da razkrijemo tudi ta del skrivnosti, ki prav gotovo ni pogojen le z motoričnim znanjem.

Predmet naloge je tako proučevanje športne identitete različnih držav ter iskanje morebitnih pozitivnih in negativnih vplivov posameznih dejavnikov na športno identiteto in obratno. Problem te naloge pa je ugotoviti, ali se posamezne države razlikujejo po spremenljivkah športne identitete in ali obstajajo skupine športnikov, ki se med seboj ločijo ne glede na pripadnost reprezentanci ter ugotoviti bistvene razlike teh skupin. Kakšne so te razlike, kaj loči boljše reprezentance od manj uspešnih? Se balkanske države razlikujejo v športni identiteti od drugih držav?

3. CILJI

Cilji in hipoteze so skladni z izhodišči naloge in namenom.

Cilji:

- 1) Ugotoviti razlike v športni identiteti med anketiranimi odbojkarji različnih držav.

- 2) Ugotoviti skupine športnikov, ki se med seboj ločijo ne glede na pripadnost reprezentanci ter ugotoviti bistvene razlike teh skupin v spremenljivkah športne identitete.

4. HIPOTEZE

H1: Odbojkarji, ki pripadajo različnim državnim reprezentancam, se med seboj značilno razlikujejo v športni identiteti.

H2: Reprezentanti posameznih držav se smiselno delijo v več skupin, ki se med seboj značilno razlikujejo po spremenljivkah športne identitete.

H3: Reprezentanti balkanskih držav se od reprezentantov drugih držav značilno razlikujejo v spremenljivkah športne identitete.

5. METODE

5.1 Vzorec merjencev

Vzorec sestavlja 12 bosanskih, 17 slovenskih, 10 avstralskih, 9 hrvaških, 10 izraelskih, 11 beloruskih, 20 avstrijskih in 11 odbojkarjev Srbije in Črne Gore (v nadaljevanju SČG). Vzorec predstavljajo odbojkarji, ki igrajo na mednarodnem nivoju in jih je selektor uvrstil na seznam državnih reprezentantov. Med posameznimi državami so razlike v številu igralcev, ker selektorji različnih držav v reprezentanco povabijo različno število igralcev! Izbrali smo države bivše Republike Jugoslavije (SČG, Bosna, Hrvaška in Slovenija), ki smo jih poimenovali balkanske države in države nekaterih drugih geografskih področij. Avstrijo smo izbrali kot nam bližnjo (srednjeevropsko) državo. Belorusijo smo izbrali, ker sodi v krog vzhodnoevropskih držav, Izrael pa, ker spada pod Bližnji Vzhod. Avstralijo smo izbrali kot predstavnika druge celine. Odbojkarje Slovenije, Izraela, Avstralije, ter Hrvaške je anketiral avtor raziskave, na prijateljskem turnirju v Zagrebu. Odbojkarje Srbije in Črne gore je anketiral avtor raziskave in sicer maja 2005 na turnirju v Srbiji in Črni gori. Odbojkarje Bosne in Hercegovine je anketiral avtor raziskave na njihovih pripravah aprila 2005. Avstrijske odbojkarje je anketiral prof. dr. Otmar Weiss z Univerze na Dunaju. Odbojkarje Belorusije je anketiral dr. Nikolaj Podzniak iz Belorusije na pripravah državne reprezentance aprila 2005. Reprezentanti so bili anketirani v letu 2005, razen reprezentantov Avstrije, ki jih je dr. Weiss anketiral leta 2003.

5.2 Vzorec spremenljivk

Z anketnim vprašalnikom smo pokrili pet področij raziskovanja. Sestavlja ga 20 socialno-demografskih spremenljivk, 6 spremenljivk za ugotavljanje pričakovanj drugih v okviru športnega udejstvovanja športnika, 13 spremenljivk o pomembnosti športa v športnikovem življenju, 13 spremenljivk o zadovoljstvu, ki ga doživljajo preko športa ter 15 spremenljivk, ki nam pojasnjujejo osebne motive za ukvarjanje s športom. Spremenljivke so bile izbrane tako, da bi lahko na osnovi le - teh dobili najboljše odgovore na zastavljene cilje. Avtor vprašalnika je prof. dr. Otmar Weiss (1999).

5.2.1 Splošne spremenljivke

Drzava	Država, iz katere so tekmovalci
Spol	Spol anketirancev
Starost	Starost anketirancev
Panoga	Športna panoga
st_tre	Število treningov na teden
teren	Število ur treninga na teden
pot	število ur, ki jih porabi za vožnjo na teden
tekma	Število ur, ki jih porabi za tekmovanje na teden
uspes	Samocena, kako uspešen športnik je
mednar	Nivo tekmovanja:mednarodni
državno	Nivo tekmovanja:državni
region	Nivo tekmovanja:regionalni
sport_ur	Skupaj ur športne aktivnosti
dohodek	Dohodek od športa
politika	Pomembnost politike
družina	Pomembnost družine/sorodnikov
šport	Pomembnost njegove športne panoge
prijatelj	Pomembnost prijateljev in znancev
vera	Pomembnost religije, vere, cerkve
poklic	Pomembnost poklica
nacional	Pomembnost etničnih ali nacionalnih združenj
umetnost	Pomembnost umetnosti in glasbe

5.2.2 Spremenljivke športne identitete

Ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja

- v22-Nihče ne bi bil resnično presenečen, če bi se prenehal ukvarjati s športom
- v23-Veliko ljudi, ki jih poznam, pričakuje, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom
- v24-Veliko ljudi me ceni kot športnika
- v25-Za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo
- v26-Za večino ljudi bi bilo vseeno, če bi se prenehal ukvarjati s športom
- v27-Ljudje mislijo, da je šport za mene pomemben

Pomembnost športa v športnikovem življenju

- v28-Biti športnik je pomembni del mene
- v29-Veliko mi pomeni biti dober športnik
- v30-V zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledice ukvarjanja z mojo športno panogo
- v31-O tem, da sem športnik le redko ali nikoli ne razmišljam
- v32-Izboljšati moje športne sposobnosti je zame pomembno.
- v33-Pogosto sanjam ali sanjarim o športu
- v34-Biti član športne ekipe mi pomeni več kot le biti športnik

- v35**-Dan si organiziram tako, da imam čas za šport
- v36**-Čutil bi veliko praznino (izgubo), če se nenadoma ne bi več mogel ukvarjati s športom
- v37**-Ko sem udeležen v športni tekmi, mi je vseeno, če delam napake
- v38**-Resnično ne vem povsem, kaj mi pomeni biti del športne ekipe
- v39**-Pogosto načrtujem daleč naprej, da imam čas za šport.
- v40**-Le redko ali nikoli ne razmišljam o tem, kako bi lahko bil boljši v športu, s katerim se ukvarjam

Zadovoljstvo preko športa

- v43**-S pomočjo športa sem spoznal svojo notranjo moč
- v44**-Preko športa sem se naučil ohranjati svoje telo v dobri telesni kondiciji
- v45**-Zdi se mi, da če ne bi bil vključen v šport, se ne bi kaj dosti zanimal za svoje zdravje
- v46**-Šport me oskrbuje z dragocenim treningom za tekmovanje
- v47**-Šport ni več tako zabaven, kot je bil včasih
- v48**-Zdi se mi, da mi glede na to, koliko napora vlagam, šport ne prinaša dovolj
- v49**-Skozi šport sem pridobil zaupanje v samega sebe
- v50**-Zdi se mi, da mi šport jemlje preveč mojega časa
- v51**-Zdi se mi, da mi je šport pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebni življenju
- v52**-Zdi se mi, da me šport odtrga od bolj pomembnih aktivnosti
- v53**-Zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas
- v54**-Odkar se ukvarjam s športom, sem izboljšal svoje sposobnosti, ki se tičejo telesnega stresa vsakdanjega življenja
- v55**-Skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten

Osebni motivi za ukvarjanje s športom

- v58**-Ukvarjam se s športom, ker uživam v tekmovanju
- v59**-Ukvarjam se s športom, ker je razburljivo
- v60**-Ukvarjam se s športom, ker rad preživljam čas v družbi
- v61**-Ukvarjam se s športom, ker me sprošča
- v62**-Ukvarjam se s športom, ker sem rad del ekipe
- v63**-Ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji
- v64**-Ukvarjam se s športom, ker se počutim v fizični kondiciji
- v65**-Ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem
- v66**-Ukvarjam se s športom, ker me naredi fizično privlačnega
- v67**-Ukvarjam se s športom, ker doživim timski duh
- v68**-Ukvarjam se s športom, ker uživam pri fizični aktivnosti
- v69**-Ukvarjam se s športom, ker srečujem nove ljudi
- v70**-Ukvarjam se s športom, ker si to želi moja družina
- v71**-Ukvarjam se s športom, ker tako zaslužim denar
- v72**-Ukvarjam se s športom, ker si želim s tem ustvariti kariero

5.3 Metode zbiranja in obdelave podatkov

Podatke smo zbrali z metodo anketiranja.

Podatki so obdelani s statističnim paketom SPSS 15. Statistika je izračunana s programom DESCRIPTIVES. Normalnost je testirana s testom po Kolmogorovu in Smirnovu. Povezava med spremenljivkami je izračunana s pomočjo Pearsonovega korelacijskega koeficienta, rang korelacije in Hi kvadrata.

Testiranje razlik je narejeno z enofaktorsko in večfaktorsko analizo variance.

Od multivariatnih metod je uporabljena komponentna analiza z varimax rotacijo komponent. Skupine smo določili s pomočjo klaster analize in testirali razlike med klastri s pomočjo eno in večfaktorske analize variance.

Zaradi tehničnih razlogov smo najprej naredili faktorske (komponentne analize), da smo lahko izračunali faktorske score in klaster analize za določitev klastrov in razdalje od njihovih centrov. Tako izračunane nove spremenljivke smo lahko pri univariatnih analizah analizirali v isti operaciji kot normalne spremenljivke.

V nadaljnji obdelavi smo lahko nepotrebne spremenljivke izločili iz obdelave.

6. REZULTATI IN RAZPRAVA

6.1 Razvrstitev anketirancev v klastre

Preglednica 1: Ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja - statistika in komunalitete.

Spremenljivka	Povprečje	Standardni odklon	Komunalitete
v22	2,07	1,26	0,16
v23	3,98	1,12	0,58
v24	3,95	0,91	0,51
v25	3,53	1,07	0,80
v26	2,67	1,08	0,48
v27	4,13	0,86	0,73

V sklopu trditev, ki opisujejo ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja športnikov (preglednica 1), se je trditev v25 - za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo - pokazala kot najbolj povezana z ostalimi trditvami iz tega sklopa. Komunaliteta znaša 0,80, povprečje 3,53, standardna deviacija pa 1,07. Z ostalimi trditvami tega sklopa je močno povezana tudi trditev v27 - ljudje mislijo, da je šport zame pomemben - katere komunaliteta znaša 0,73, povprečje 4,13, standardna deviacija pa 0.86.

Trditev v22 - nihče ne bi bil resnično presenečen, če bi se prenehal ukvarjati s športom - kaže najmanj povezanosti z drugimi trditvami iz tega sklopa. Njena komunaliteta znaša 0,16, povprečje 2,07, standardna deviacija pa 1,26.

Preglednica 2: Pomembnost športa v športnikovem življenju - statistika in komunalitete .

Spremenljivka	Povprečje	Standardni odklon	Komunalitete
v28	4,42	0,76	0,55
v29	4,44	0,84	0,53
v30	3,74	1,01	0,80
v31	2,31	1,14	0,70
v32	4,53	0,66	0,64
v33	3,23	1,24	0,68
v34	4,52	5,21	0,73
v35	4,52	0,68	0,56
v36	4,05	1,30	0,91
v37	1,71	1,03	0,67
v38	1,84	0,98	0,67
v39	3,93	0,92	0,49
v40	2,03	1,12	0,61

V sklopu trditev pomembnosti športa v športnikovem življenju (preglednica 2), kaže največ povezanosti z ostalimi trditvami trditev v36 - čutil bi veliko praznino (izgubo), če se nenadoma ne bi mogel več ukvarjati s športom. Komunaliteta znaša 0,91, povprečje 4,05, standardna deviacija pa 1,30.

Najmanjšo povezanost z ostalimi spremenljivkami predstavlja trditev v 39 - pogosto načrtujem daleč naprej, da imam čas za šport. Komunaliteta znaša 0,49, povprečje odgovorov 3,93, standardna deviacija pa je 0,92.

Tudi trditev v29 in v28 kažeta nizko povezanost z ostalimi trditvami iz tega sklopa. Komunaliteta trditve v29 - veliko mi pomeni biti dober športnik - znaša 0,53, povprečje odgovorov 4,44, standardna deviacija pa je 0,84. Trditev v28 - biti športnik je pomemben del mene - dosega komunaliteto 0,55, povprečje odgovorov 4,42 in standardno deviacijo 0,76.

Preglednica 3: Zadovoljstvo preko športa - statistika in komunalitete.

Spremenljivka	Povprečje	Standardni odklon	Komunalitete
v43	4,11	0,90	0,51
v44	4,56	0,66	0,50
v45	3,45	1,15	0,79
v46	4,36	0,67	0,58
v47	2,93	1,17	0,82
v48	2,60	1,17	0,74
v49	4,13	0,84	0,57
v50	2,91	1,13	0,80
v51	4,07	0,82	0,68
v52	2,38	1,02	0,83
v53	3,15	1,26	0,76
v54	3,93	1,06	0,70
v55	3,95	0,91	0,49

Med trditvami, ki so najbolj povezane z ostalimi trditvami sklopa - zadovoljstvo preko športa - (preglednica 3), spada trditev v52 - zdi se mi, da me šport odtrga od bolj pomembnih aktivnosti - katere komunaliteta znaša 0,83, povprečje odgovorov 2,38, standardna deviacija 1,02. Tudi trditev v47 - šport ni več tako zabaven, kot je bil včasih - dosega visoko komunaliteto in sicer 0,82, povprečje 2,93 in standardna deviacija 1,17. Trditev v50 - zdi se mi, da mi šport jemlje preveč mojega časa - dosega komunaliteto 0,80, povprečje odgovorov 2,91, ter standardno deviacijo 1,13. Med trditvami, ki kažejo najmanj povezanosti z ostalimi trditvami sklopa – zadovoljstvo preko športa - je trditev v55 - skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten - katere komunaliteta znaša 0,49, povprečje 3,95 in standardna deviacija 0,91. Tudi trditev v43 - s pomočjo športa sem spoznal svojo notranjo moč - dosega nizko komunaliteto in sicer 0,51, povprečje odgovorov 4,11 in standardno deviacijo 0,90. Prav tako trditev v44 - preko športa sem se naučil ohranjati svoje telo v dobri fizični kondiciji - kaže nizko povezanost z ostalimi trditvami iz tega sklopa. Komunaliteta te trditve znaša 0,50, povprečje odgovorov 4,56 in standardna deviacija 0,66.

Preglednica 4: Osebni motivi za ukvarjanje s športom - statistika in komunalitete.

Spremenljivka	Povprečje	Standardni odklon	Komunalitete
v58	4,44	0,70	0,63
v59	3,95	1,10	0,82
v60	3,63	1,04	0,86
v61	2,86	1,30	0,67
v62	3,88	1,09	0,84
v63	2,61	1,20	0,59
v64	3,81	1,13	0,69
v65	4,40	0,90	0,58
v66	3,02	1,21	0,72
v67	3,58	1,24	0,79
v68	3,74	1,00	0,61
v69	3,40	1,15	0,64
v70	2,12	1,09	0,77
v71	3,78	1,20	0,83
v72	3,87	1,09	0,71

Med trditvami osebnih motivov za ukvarjanje s športom (preglednica 4) so z ostalimi trditvami najbolj povezane trditve v59, v60, v62 ter v 71. Trditev v59 - ukvarjam se s športom, ker je razburljivo - dosega komunaliteto 0,82, povprečje odgovorov 3,95, ter standardno deviacijo 1.10. V60 - ukvarjam se s športom, ker rad preživljam čas v družbi - dosega komunaliteto 0,86, povprečje odgovorov 3,63, ter standardno deviacijo 1,04. Trditev v62 - ukvarjam se s športom, ker sem rad del ekipe - dosega komunaliteto 0,84, povprečje 3,88, standardno deviacijo 1,09. Trditev v71 - ukvarjam se s športom, ker tako služim denar - dosega komunaliteto 0,83, povprečje odgovorov 3,78 in standardno deviacijo 1,20. Med trditvami, ki so najmanj povezane s tem sklopom trditev, je najbolj izrazita trditev v65 - ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem - katere komunaliteta znaša 0,58, povprečje odgovorov 4,40, standardna deviacija 0,90. Tudi trditev v63 - ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji - dosega manjšo komunaliteto in sicer znaša 0,59, povprečje odgovorov 2,61, standardna deviacija 1,20. Trditev v68 - ukvarjam se s športom, ker uživam v fizični aktivnosti - dosega komunaliteto 0,61, povprečje 3,74 in standardno deviacijo 1,00.

Preglednica 5: Ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja - lastne vrednosti in pojasnjena varianca.

Faktor	PRED ROTACIJO			PO ROTACIJI		
	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %
1	2,13	35,46	35,46	1,70	28,36	28,36
2	1,14	18,94	54,4	1,56	26,04	54,4

Pri prvem sklopu trditev, ki zajemajo ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja športnikov (preglednica 5), nam je faktorska analiza dala dva faktorja, ki skupaj pojasnita 54,4% variance. Prvi faktor pokrije 35,46% variance, drugi faktor pa 18,94%. Po rotaciji se faktorja bolj izenačita. Prvi faktor pokrije 28,36% variance, drugi faktor pa 26,04%.

Preglednica 6: Pomembnost športa v športnikovem življenju - lastne vrednosti in pojasnjena varianca.

Faktor	PRED ROTACIJO			PO ROTACIJI		
	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %
1	2,84	21,82	21,82	2,40	18,44	18,44
2	2,21	17,02	38,84	2,38	18,27	36,72
3	1,32	10,18	49,02	1,34	10,3	47,01
4	1,12	8,58	57,61	1,26	9,67	56,68
5	1,05	8,05	65,66	1,17	8,98	65,66

Pri drugem sklopu trditev, ki zajemajo področje pomembnosti športa v športnikovem življenju (preglednica 6), smo dobili pet faktorjev, ki skupaj pojasnijo 65,66% variance. Prvi faktor pojasni 21,82% variance, drugi 17,02%, tretji 10,18%, četrti 8,58% in peti 8,05% variance. Po rotaciji se najbolj spremenita prva dva faktorja. Prvi faktor po rotaciji pojasni 18,44% variance, drugi 18,27%, tretji 10,30, četrti 9,67% in peti faktor pojasni 8,98% variance.

Preglednica 7: Zadovoljstvo preko športa - lastne vrednosti in pojasnjena varianca.

Faktor	PRED ROTACIJO			PO ROTACIJI		
	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %
1	3,65	28,07	28,07	2,79	21,44	21,44
2	1,61	12,41	40,48	1,78	13,70	35,14
3	1,32	10,18	50,66	1,48	11,35	46,49
4	1,17	9,00	59,65	1,42	10,92	57,41
5	1,01	7,77	67,42	1,3	10,01	67,42

V tretjem sklopu trditev, ki opisujejo zadovoljstvo preko športa (preglednica 7), nam je faktorska analiza dala pet faktorjev. Skupni odstotek pojasnjene variance znaša 67,42%. Prvi faktor pojasni 28,07% variance. Drugi faktor pojasni 12,41%, tretji 10,18%, četrti 9,00% in peti faktor pojasni 7,77% variance.

Po rotaciji se najbolj spremeni prvi faktor, ki sedaj pojasni 21,44% variance. Drugi faktor po rotaciji pojasni 13,70% variance, tretji 11,35%, četrti 10,92% in peti faktor po rotaciji pojasni 10,01% variance.

Preglednica 8: Osebni motivi za ukvarjanje s športom - lastne vrednosti in pojasnjena varianca.

Faktor	PRED ROTACIJO			PO ROTACIJI		
	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %	Las. vrednosti	% Var.	Kumulativni %
1	4,04	26,94	26,94	3,42	22,81	22,81
2	2,38	15,84	42,78	2,1	14,03	36,84
3	1,89	12,61	55,4	1,93	12,89	49,72
4	1,38	9,2	64,59	1,92	12,81	62,53
5	1,06	7,09	71,68	1,37	9,15	71,68

Prav tako pri sklopu trditev o motivih za ukvarjanje s športom dobimo pet faktorjev (preglednica 8), pri katerih lambda presega 1. Skupaj pojasnijo 71,68% variance. Prvi faktor pojasni 26,94% variance, drugi 15,84%, tretji 12,61%, četrti faktor pojasni 9,20% variance in peti faktor pojasni 7,09% variance.

Po rotaciji prvi faktor pojasni 22,81% variance, drugi 14,03%, tretji 12,89%, četrti 12,81% in peti faktor pojasni 9,15% variance.

Preglednica 9: Ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja - rotirana faktorska matrika.

Spremenljivka	Faktor 1	Faktor 2
v25	0,82	-0,36
v23	0,70	0,30
v24	0,52	0,49
v26	-0,51	-0,47
v27		0,85
v22		-0,40

Prvi faktor najbolj pojasnita spremenljivki v25 - za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo - in v23 - veliko ljudi, ki jih poznam, pričakuje, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom. V25 ima korelacijo s prvim faktorjem 0,82, korelacija v23 s prvim faktorjem pa znaša 0,70. Prvi faktor tako povzema **pričakovanja drugih**, kakor tudi poimenujemo prvi faktor. Prvi faktor pojasni 28,36% variance.

Drugi faktor, ki pojasni 26,04% variance, najbolj opredeljuje spremenljivka v27 - **ljudje mislijo, da je šport zame pomemben** - kakor smo tudi poimenovali drugi faktor. Ta spremenljivka ima korelacijo s faktorjem dva 0,85.

Preglednica 10: Pomembnost športa v športnikovem življenju - rotirana faktorska matrika.

Spremenljivka	Faktor 1	Faktor 2	Faktor 3	Faktor 4	Faktor 5
v37	0,76				0,20
v40	0,74				
v38	0,73	-0,24	0,24		
v32	-0,59	0,43		0,25	
v33	0,36	0,72			
v28		0,72			
v29		0,69			
v34		0,23	0,81		
v31	0,21	-0,43	0,64		0,25
v30				0,87	
v39		0,41	-0,26	0,46	
v35	-0,37	0,38	0,30	0,43	
v36					0,95

Prvi faktor najbolj pojasni tri spremenljivke. Ta faktor pojasni 18,44% variance. Prva spremenljivka v37 - ko sem udeležen v športni tekmi, mi je vseeno, če delam napake - ima korelacijo s prvim faktorjem 0,76. Spremenljivka v40 - le redko ali nikoli ne razmišljam o tem, kako bi lahko bil boljši v športu, s katerim se ukvarjam - ima korelacijo s prvim faktorjem 0,74. Spremenljivka v38 - resnično ne vem povsem, kaj mi pomeni biti del športne ekipe - dosega korelacijo s prvim faktorjem 0,73. Prvi faktor poimenujemo **odgovornost v športu**.

Drugi faktor pojasni 18,27% variance in ga najbolj opredeljujeta spremenljivki v28 - biti športnik je pomemben del mene - in spremenljivka v29 - veliko mi pomeni biti dober športnik. Spremenljivka v28 ima korelacijo s prvim faktorjem 0,72. Druga spremenljivka v29 pa dosega korelacijo s prvim faktorjem 0,69. Drugi faktor poimenujemo **pomembnost športa za športnika**.

Tretji faktor najbolj pojasni spremenljivki v34 in v31. Ta faktor pojasni 10,30% variance. Spremenljivka v34 - biti član športne ekipe mi pomeni več, kot biti le športnik - dosega korelacijo s tretjim faktorjem 0,81, spremenljivka v31 - o tem, da sem športnik le redko ali nikoli ne razmišljam - pa dosega korelacijo s tem faktorjem 0,64. Ta faktor poimenujemo **jaz športnik**.

Četrti faktor pojasni 9,67% variance in ga najbolj opredeljuje spremenljivka v30 - v zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledice ukvarjanja z mojo športno panogo. Ta spremenljivka dosega korelacijo s četrtem faktorjem 0,87. Ta faktor poimenujemo **odločitve, ki so posledica ukvarjanja z mojo športno panogo**.

Peti faktor najbolj opredeljuje spremenljivka v36, ki pojasni 8,98% variance. V36 - čutil bi veliko praznino (izgubo), če se nenadoma ne bi več mogel ukvarjati s športom - ki najbolj pojasni ta faktor, dosega z njim korelacijo 0.95. Faktor poimenujemo **praznina ob prenehanju ukvarjanja s športom**.

Preglednica 11: Zadovoljstvo preko športa - rotirana faktorska matrika.

Spremenljivka	Faktor 1	Faktor 2	Faktor 3	Faktor 4	Faktor 5
v51	0,79				
v49	0,74				
v43	0,69				
v46	0,62	0,32	-0,23		
v44	0,47	0,44		-0,21	
v45		0,85			
v54	0,44	0,59		-0,38	
v55	0,42	0,52			
v53			0,83		-0,20
v48		-0,28	0,68		0,42
v50	0,25			0,76	0,38
v52	-0,20	-0,20	0,36	0,74	-0,26
v47					0,90

Prvi faktor pojasni 21,44% variance. Najbolj ga opredeljujejo spremenljivke v51, v49 ter v43. V51 - zdi se mi, da mi je šport pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju - dosega korelacijo s prvim faktorjem 0,79. Spremenljivka v49 - skozi šport sem dobil zaupanje v samega sebe - dosega korelacijo s prvim faktorjem 0,74, spremenljivka v43 - s pomočjo športa sem spoznal svojo notranjo moč - pa korelacijo 0,69. Prvi faktor v tem sklopu spremenljivk poimenujemo **vpliv športa na mojo osebnost**.

Drugi faktor v tem sklopu najbolj opredeljuje spremenljivka v45, ki dosega korelacijo s faktorjem 0.85. Drugi faktor pojasni 13,70% variance. Spremenljivka v45 - zdi se mi, da če ne bi bil vključen v šport, se ne bi kaj dosti zanimal za svoje zdravje - definira tudi ime drugega faktorja in sicer **zanimanje za moje zdravje zaradi športa**.

Tretji faktor prav tako najbolj opredeljuje ena spremenljivka in sicer v53 - zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas. Faktor pojasnjuje 11,35% variance, spremenljivka v53 pa dosega s faktorjem korelacijo 0,83. Tretji faktor poimenujemo **pozitiven vpliv športa na moj prosti čas**.

Četrti faktor pojasni 10,92% variance. Najbolj ga opredeljujeta spremenljivki v50 in v52. V50 - zdi se mi, da mi šport jemlje preveč mojega časa - dosega s četrtim faktorjem korelacijo 0,76, v52 - zdi se mi, da me šport odtrga od bolj pomembnih aktivnosti - pa dosega s četrtim faktorjem korelacijo 0,74. Faktor smo poimenovali **negativni vpliv športa na moj čas**.

Peti faktor najbolj opredeljuje spremenljivka v47 - šport ni več tako zabaven, kot je bil včasih. S faktorjem dosega korelacijo 0,90. Peti faktor pojasni 10,01% variance in ga poimenujemo **zabavnost športa glede na preteklost**.

Preglednica 12: Osebni motivi za ukvarjanje s športom - rotirana faktorska matrika.

Spremenljivka	Faktor 1	Faktor 2	Faktor 3	Faktor 4	Faktor 5
v62	0,91				
v60	0,90				
v67	0,85	0,24			
v64	0,69	0,26	0,33		
v70		0,85		-0,23	
v63	0,31	0,66			
v69	0,47	0,59			-0,21
v65			0,74		
v66		0,43	0,65		0,29
v61		0,43	-0,55	0,34	-0,21
v68	0,25		0,49	0,37	-0,42
v59				0,88	-0,21
v72				0,74	0,34
v58	0,35	-0,23	0,47	0,48	
v71					0,90

Prvi faktor v tem sklopu spremenljivk najbolj pojasnjujejo spremenljivke v62, v60 in v67, ki skupaj pojasnijo 22,81% variance. V62 - ukvarjam se s športom, ker sem rad del ekipe - dosega korelacijo s tem faktorjem 0,91, v60 - ukvarjam se s športom, ker rad preživljam čas v družbi - dosega korelacijo s faktorjem 0,90 in v67 - ukvarjam se s športom, ker doživim timski duh - dosega korelacijo s prvim faktorjem 0,85. Faktor smo poimenovali **ukvarjanje s športom zaradi druženja in timskega duha**.

Drugi faktor pojasnjuje 14,03% variance. Najbolj ga opredeljuje spremenljivka v70 - ukvarjam se s športom, ker si to želi moja družina - ki dosega z drugim faktorjem korelacijo 0,85. Drugi faktor poimenujemo **ukvarjanje s športom zaradi družine**.

Tretji faktor najbolj opredeljuje spremenljivka v65 - ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem. Z faktorjem dosega korelacijo 0,74. Faktor poimenujemo **ukvarjanje s športom zaradi zmagovanja**. Tretji faktor pojasni 12,89% variance.

Četrty faktor najbolj pojasni spremenljivki v59 in v72. Faktor pojasni 12,81% variance. Spremenljivka v59 - ukvarjam se s športom, ker je razburljivo - dosega s četrtim faktorjem korelacijo 0,88, spremenljivka v72 - ukvarjam se s športom, ker si želim s tem ustvariti kariero - pa korelacijo 0,74. Faktor poimenujemo **ukvarjanje s športom zaradi razburljivosti in kariere**.

Peti faktor pojasni 9,11% variance. Najbolj ga opredeljuje spremenljivka v71- ukvarjam se s športom, ker tako zaslužim denar. Korelacija te spremenljivke s petim faktorjem znaša 0,90. Peti faktor poimenujemo, **ukvarjanje s športom zaradi denarja**.

Preglednica 13: Pripadnost reprezentantov posameznemu klasteru

DRŽAVA	Klaster 1	Klaster 2	Skupaj:
Bosna	<u>10</u>	2	12
Slovenija	6	<u>11</u>	17
Avstralija	4	6	10
Hrvaška	<u>8</u>	1	9
Izrael	3	<u>7</u>	10
Belorusija	2	<u>9</u>	11
Avstrija	2	<u>18</u>	20
SČG	5	4	9
Skupaj:	40	58	98

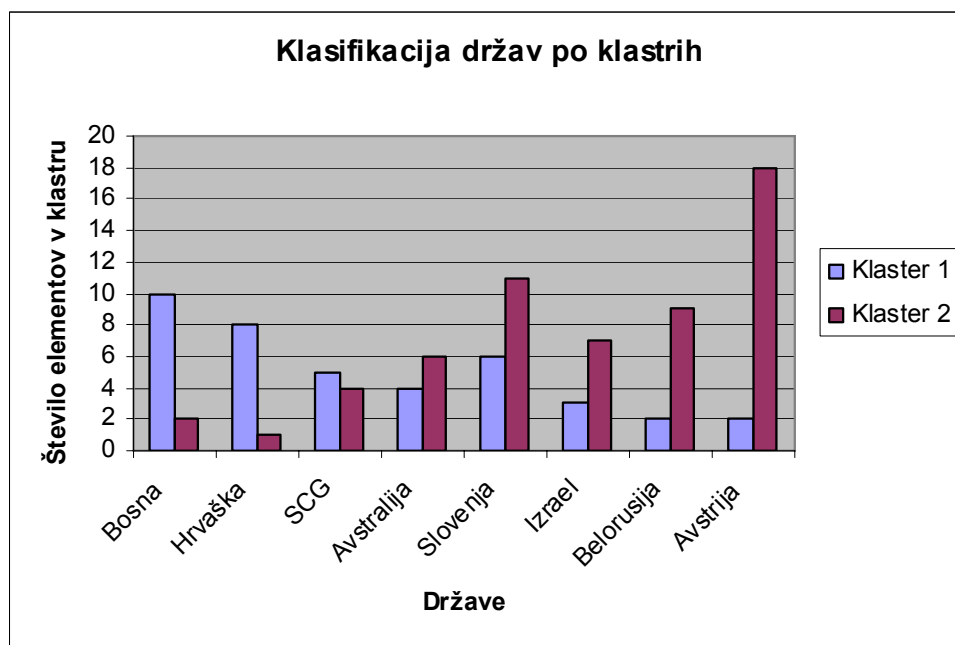
Klaster analiza je pokazala, da se reprezentanti držav, ki smo jih zajeli v raziskavo športne identitete, delijo v dva klastra. Tiste države, ki imajo največ predstavnikov v prvem klasteru, tvorijo prvo skupino držav, tiste pa, ki imajo največ predstavnikov v drugem klasteru, tvorijo drugo skupino držav. Reprezentanti dveh držav, ki ju klaster analiza značilno ne uvrsti v nobenega od teh dveh klastrov, ampak imajo predstavnike v obeh klastrih približno enako razdeljene, tvorijo svojo (tretjo) skupino držav.

V skupino 1 sta se uvrstili državi Bosna in Hrvaška, ki sta tudi geografsko sosednji državi. Hkrati sta obe državi tudi bivši članici bivše Republike Jugoslavije, ki pa sta danes samostojni državi. Pri Bosni se je od dvanajstih anketiranih odbojkarjev v prvi klaster uvrstilo kar deset. Le dva odbojkarja sta se uvrstila v drugi klaster. Pri Hrvaški se je od devetih anketiranih odbojkarjev v prvi klaster uvrstilo osem odbojkarjev. Eden se je uvrstil v drugi klaster. Pri obeh državah skupaj, ki zasedata prvo skupino držav, se je tako od enaindvajsetih odbojkarjev v prvi klaster uvrstilo osemnajst, v drugega pa trije odbojkarji. Geografsko sta državi sosedi, rezultatsko pa je hrvaška odbojgarska reprezentanca veliko uspešnejša in dosega na svetovni lestvici FIVB štirideseto mesto, medtem ko dosega reprezentanca Bosne osemnosemdeseto mesto (http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp).

V drugo skupino držav so se uvrstili Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija. Ta skupina se jasno izriše glede na kvaliteto. Na lestvici FIVB so med anketiranimi reprezentancami po uspešnosti te države uvrščene skupaj in sicer Slovenija na 45. mesto, Avstrija na 54. mesto, Belorusija na 66. mesto in Izrael na 75. mesto (slika 1). Pri Sloveniji se je v drugi klaster uvrstilo enajst odbojkarjev od sedemnajstih, v prvega pa šest. V drugi klaster se jih je pri Izraelu od desetih odbojkarjev uvrstilo sedem. Trije so se uvrstili v prvi klaster. Pri Belorusiji se je od enajst anketiranih odbojkarjev v drugi klaster uvrstilo devet odbojkarjev. Pri Avstriji pa se sta se od dvajsetih anketiranih odbojkarjev v prvi klaster uvrstila le dva, osemnajst pa se jih je uvrstilo v drugi klaster.

V nobenega od teh dveh klastrov se niso izrazito uvrstili reprezentanti SČG ter Avstralije, zato jih damo v svojo (tretjo) skupino držav. V prvi klaster se je pri odbojkarjih SČG uvrstilo pet odbojkarjev, v drugi klaster pa štirje. Pri Avstraliji so se v prvi klaster uvrstili štirje odbojkarji, v drugega pa šest.

Graf 1: Klasifikacija držav po klastrih

Svetovna lestvica FIVB (slika 1), kamor se reprezentance uvrščajo glede na rezultate, kaže, da sta najvišje uvrščeni prav SČG in Avstralija, ki nimata izrazitih predstavnikov prvega ali drugega klastra in tvorita tretjo skupino držav.

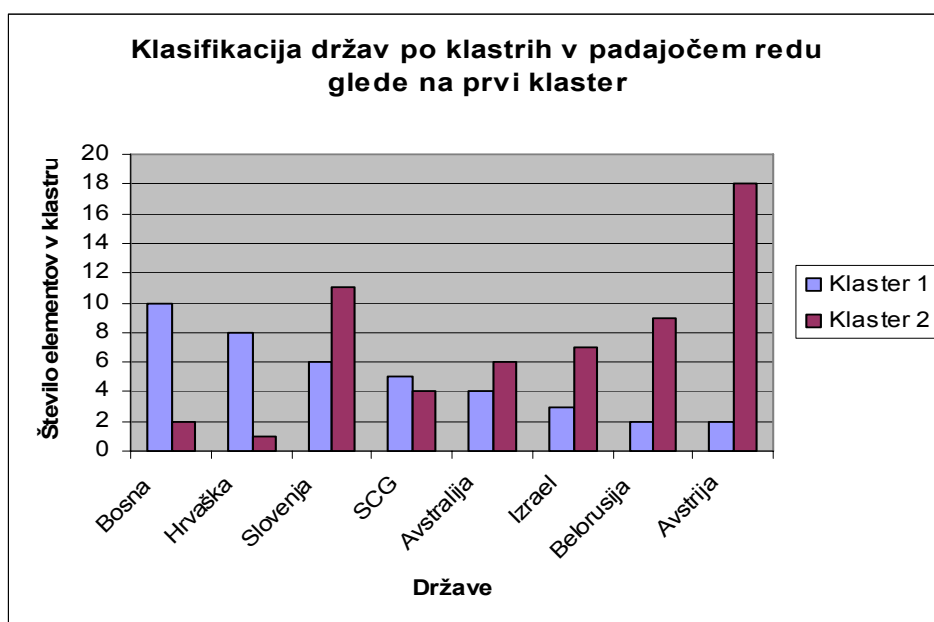
Slika 1: Svetovna FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) lestvica uspešnosti reprezentanc (JULIJ 2007):

- 6. -SRBIJA
- 23. -AVSTRALIJA
- 40. -HRVAŠKA
- 45. -SLOVENIJA
- 54. -AVSTRIJA
- 66. -BELORUSIJA
- 75. -IZRAEL
- 88. -BOSNA

http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp

Če pogledamo število članov posamezne reprezentance, ki se uvrstijo v prvi klaster (preglednica 13), lahko ugotovimo, da države Bosna, Hrvaška, Slovenija in SČG prispevajo največ članov tega klastra. Naredili smo dodatno analizo variance, kjer iščemo razlike med balkanskimi (Slovenija, Bosna, Hrvaška in SČG) in ostalimi (Avstralija, Izrael, Belorusija in Avstrija) državami.

Graf 2: Klasifikacija držav po klastrih v padajočem redu glede na prvi klaster

6.2 Razlike med državami in skupinami držav

V nadaljevanju so prikazane spremenljivke, ki kažejo na statistično značilnost med državami ali skupinami držav. Najprej so prikazane razlike med državami in skupinami držav v posameznem sklopu vprašanj, na koncu (končna razprava in sklepi) pa so povzete še skupne značilnosti posamezne skupine glede na vse sklope. Leva stran vsake tabele prikazuje razlike med posameznimi državami. Če so spremenljivke značilne tudi po skupinah držav, jih prikazujemo v dodatnih tabelah (desna stran tabele). Ko delimo države v tri skupine, v prvo skupino držav spadata Bosna in Hrvaška, v drugo skupino Slovenija, Izrael, Belorusija, Avstrija in v tretjo skupino Avstralija in SČG. Pri delitvi v dve skupini držav, so v prvo skupino uvrščene Bosna, Hrvaška, Slovenija in SČG (balkanske države). V drugi skupini so Avstrija, Belorusija, Izrael, Avstralija (druge države).

V tabelah pomeni: N - število članov reprezentance v posamezni državi; M - povprečje; STD - standardna deviacija; Sig .- značilnost razlik; Skup. - skupina držav.

Splošne spremenljivke

Analiza splošnih spremenljivk je pokazala, da se člani posameznih reprezentanc od skupno sedemnajstih spremenljivk kar v trinajstih značilno razlikujejo med seboj. Ko smo delili reprezentance v tri skupine, so se pokazale razlike med skupinami v devetih spremenljivkah, ko pa smo jih delili v dve skupini, pa se skupini med seboj značilno razlikujeta v šestih spremenljivkah od skupno sedemnajstih.

Povprečna starost anketiranih odbojkarjev je 25,07 let (preglednica 14), kar je v povprečju višje, kot navaja (Kotnik, 2002) povprečje za slovenske vrhunske odbojkarje (23,80 let). Njihova starost se razlikuje tudi od starosti slovenskih odbojkarjev naše raziskave, ki znaša v povprečju 25,18 let. Državni reprezentanci Avstralije in Avstrije imata v povprečju najmlajše člane. Povprečna starost avstralskih odbojkarjev je 22,70 let, avstrijskih pa 23,30 let. Najstarejši so odbojkarji Izraela in SČG. Povprečna starost izraelskih odbojkarjev je 28,40 let, SČG pa 26,91 let.

Preglednica 14: Starost anketirancev

Država	N	M	STD	F	Sig.
Bosna	12	24,83	4,32	3,183	0,005
Slovenija	17	25,18	3,76		
Avstralija	10	22,70	4,27		
Hrvaška	9	23,89	1,27		
Izrael	10	28,40	3,63		
Belorusija	11	26,64	3,85		
Avstrija	20	23,30	2,58		
SČG	11	26,91	5,17		
Total	100	25,07	3,99		

Merkač (2005) navaja povprečno starost odbojkarjev na olimpijskem turnirju v Atenah - nekaj manj kot 28 let. Za uspešnost odbojgarske ekipe pa Kleščev in soavtorji (1985) menijo, naj ekipo sestavljajo trije ali štirje igralci, starejši od 26 let (od teh mora biti eden izmed njih podajalec), štirje ali pet igralcev naj bo starih med 23 in 26 leti. Ostali trije ali štirje igralci naj bodo mlajši (do 22 let).

Anketirani odbojkarji v tej raziskavi so torej v povprečju za približno tri leta mlajši od odbojkarjev, ki so sodelovali na olimpijskem turnirju v Atenah. Blizu so jim reprezentanti SČG, ki so v povprečju stari 26.91 let. Reprezentanca SČG je med anketiranimi reprezentancami najvišje uvrščena po lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball).

Preglednica 15: Števil treningov na teden

Država	N	M.	STD	F	Sig.
Bosna	12	7,25	1,91	24,684	0
Slovenija	17	5,71	0,77		
Avstralija	10	9,60	1,90		
Hrvaška	9	11,33	1,00		
Izrael	10	6,70	1,89		
Belorusija	0	.	.		
Avstrija	0	.	.		
SČG	11	9,64	1,21		
Total	69	8,04	2,44		

Skup.	N	M.	STD	F	Sig.
1	21	9,00	2,59	25,394	0
2	27	6,07	1,36		
3	21	9,62	1,53		
Total	69	8,04	2,44		

Brewer, Van Raalte in Linder (1993, po Tušak in dr., 2002) so v študiji s študenti psihologije in športne vzgoje ugotovili, da športna identiteta narašča z ravniyo vključenosti v šport. Tudi Faganel (2003) ugotavlja, da športniki z višjo športno identiteto trenirajo pogosteje kot tisti z nižjo športno identiteto. Posamezniki, ki so večkrat na treningih, so svoji športni disciplini bolj predani, uspeh v športu jim predstavlja pomemben del lastne vrednosti.

Največje število treningov na teden imajo reprezentanti Hrvaške (preglednica 15), ki v povprečju trenirajo 11,33 krat tedensko. Visoko povprečje 9,64 krat dosegajo tudi reprezentanti SČG in tudi reprezentanti Avstralije, ki trenirajo 9,6 krat tedensko. Reprezentanci SČG in Avstralije spadata med najuspešnejše reprezentance med anketiranimi in njuni reprezentanti trenirajo skoraj identično število krat na teden. Najmanj na teden trenirajo Slovenci, v povprečju samo 5,71 krat tedensko.

Razlike se pojavljajo med skupinami držav in sicer reprezentanti najuspešnejših držav po lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball), SČG in Avstralije trenirajo v povprečju 9,62 krat tedensko (preglednica 15). Tudi reprezentanti Bosne in Hrvaške dosegajo skupaj visoko povprečje in sicer igralci teh dveh držav trenirajo v povprečju 9 krat tedensko. Značilno manj trenirajo reprezentanti druge skupine držav (Izraela, Slovenije, Belorusije in Avstrije), ki v povprečju trenirajo le 6,07 krat na teden.

Preglednica 16: Število ur treninga na teden

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	12,67	4,05	26,929	0,000
Slovenija	17	11,29	1,26		
Avstralija	10	24,90	4,41		
Hrvaška	9	24,67	6,48		
Izrael	10	13,60	5,17		
Belorusija	11	28,55	4,20		
Avstrija	20	16,90	5,06		
SČG	11	19,27	2,41		
Total	100	18,15	7,19		

Skup.	N	M.	ST D.	F	Sig.
1	21	17,81	7,93	4,082	0,020
2	27	16,90	7,33		
3	21	21,95	4,47		
Total	100	18,15	7,19		

Skup.	N	M.	St. D.	F	Sig.
1	49	15,88	6,30	10,523	0,002
2	51	20,33	7,37		
Total	100	18,15	7,19		

Tudi po številu ur treninga na teden se pokaže, da največ trenirajo reprezentanti držav, ki so bolj uspešne po lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball). Izjema je Belorusija, katere reprezentanti trenirajo največ, ne spada pa med prve tri najuspešnejše države. Reprezentanti Belorusije trenirajo na teden v povprečju 28,55 ur, reprezentanti Avstralije 24,90 ur, reprezentanti Hrvaške 24,67 ur in reprezentanti SČG 19,27 ur tedensko. Po številu ur treninga na teden kakor tudi po številu treningov (preglednica 15) trenirajo reprezentanti Slovenije najmanj. Reprezentanti Slovenije tako na teden v povprečju trenirajo 11,29 ur, reprezentanti Bosne 12,67 ur in reprezentanti Izraela 13,60 ur tedensko. Sledijo jim avstrijski odbojkarji, ki trenirajo malo več in sicer 16,90 ur tedensko.

Kotnik (2002) navaja, da slovenski vrhunski odbojkarji v povprečju porabijo za trening 14.4 ur na teden, medtem ko odbojkarice v povprečju trenirajo 17.7 ur na teden. Število ur treninga slovenskih reprezentantov glede na leto 2002 torej pada. Trenirati dvajset ur na teden pomeni, da trenirajo vsaj dvakrat na dan, od ponedeljka do petka, v soboto igrajo tekme, v nedeljo pa imajo prost dan. Igralke morajo trenirati tudi dopoldne, kar jim omogoča status vrhunškega športnika. Največ odbojkarjev pa trenira 14-15 ur tedensko, kar pomeni, da trenirajo vsak popoldne od ponedeljka do petka ter dvakrat tudi dopoldne. Trening v odbojki namreč pri večini trenerjev v Sloveniji traja okoli dve uri (Kotnik 2002).

Pri delitvi držav v tri skupine najbolj izstopa tretja skupina držav, ki jo zastopata SČG in Avstralija, katerih reprezentanti trenirajo značilno več kot reprezentanti ostalih dveh skupin držav. V povprečju trenirajo reprezentanti SČG in Avstralije 21,95 ur na teden. Najmanj trenirajo reprezentanti druge skupine držav (Izrael, Avstrija, Belorusija, Slovenija), ki v povprečju na teden trenirajo le 16,90 ur. Reprezentanti prve skupine (Hrvaška in Bosna) trenirajo v povprečju 17,81 ur na teden. Reprezentanti balkanskih držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG) se od reprezentantov druge skupine držav (Izrael, Belorusija, Avstrija in Avstralija) značilno razlikujejo v številu ur treninga na teden. V povprečju reprezentanti balkanskih držav trenirajo 15,88 ur na teden, medtem ko reprezentanti ostalih anketiranih držav v povprečju trenirajo 20,33 ur na teden.

Preglednica 17: Število ur, ki jih porabi za vožnjo na teden

Država	N	M.	STD	F	Sig.
Bosna	12	4,25	3,79	6,916	0,000
Slovenija	17	6,18	5,80		
Avstralija	10	5,10	4,75		
Hrvaška	9	11,78	3,56		
Izrael	10	13,00	10,50		
Belorusija	11	4,73	2,10		
Avstrija	20	4,70	2,66		
SČG	11	14,36	7,53		
Total	100	7,47	6,50		

Stojanovič (1998), ki je v svojem diplomskem delu primerjal športno identiteto nogometašev prve slovenske lige z nogometnimi reprezentanti Slovenije, ugotavlja, da nogometaši porabijo veliko časa za trening, še več časa pa za pot na trening, kar pripisuje slabim razmeram v klubih. Pri anketiranih odbojkarjih je drugače. Za trening porabijo v povprečju 18, 15 ur na teden (preglednica 16), za pot na trening pa le 7,47 ur na teden (preglednica 17). Preglednica 17 prikazuje, da za vožnjo največ časa porabijo reprezentanti SČG, Izraela in Hrvaške. Reprezentanti SČG porabijo za vožnjo na trening v povprečju 14,36 ur na teden, Izraela 13 ur in reprezentanti Hrvaške 11,78 ur na teden. Reprezentanti drugih držav porabijo za vožnjo značilno manj časa na teden in sicer ga slovenski reprezentanti v povprečju porabijo 6,18 ur, avstralski 5,10 ur, beloruski 4,73 ur, avstrijski 4,70 ur in bosanski 4,25 ur na teden.

Preglednica 18: Število ur, ki jih porabi za tekmovanje na teden

Država	N	M.	STD	F	Sig.
Bosna	12	8,67	5,73	3,328	0,003
Slovenija	17	6,71	4,24		
Avstralija	10	7,70	8,08		
Hrvaška	9	10,89	14,86		
Izrael	10	11,30	15,03		
Belorusija	11	17,55	7,75		
Avstrija	20	7,25	3,51		
SČG	11	17,27	7,54		
Total	100	10,34	9,03		

Za tekmovanje v povprečju na teden največ časa porabijo reprezentanti Belorusije in sicer kar 17,55 ur na teden. Tudi reprezentanti SČG porabijo 17,27 ur na teden za tekmovanje, kar je značilno več, kot ga v povprečju porabijo za tekmovanje reprezentanti ostalih držav. Najmanj časa za tekmovanje v povprečju porabijo reprezentanti Slovenije in sicer v povprečju 6,71 ur na teden, reprezentanti Avstrije 7,25 ur na teden in reprezentanti Avstralije 7,70 ur na teden.

Preglednica 19: Samoocena, kako uspešen športnik je

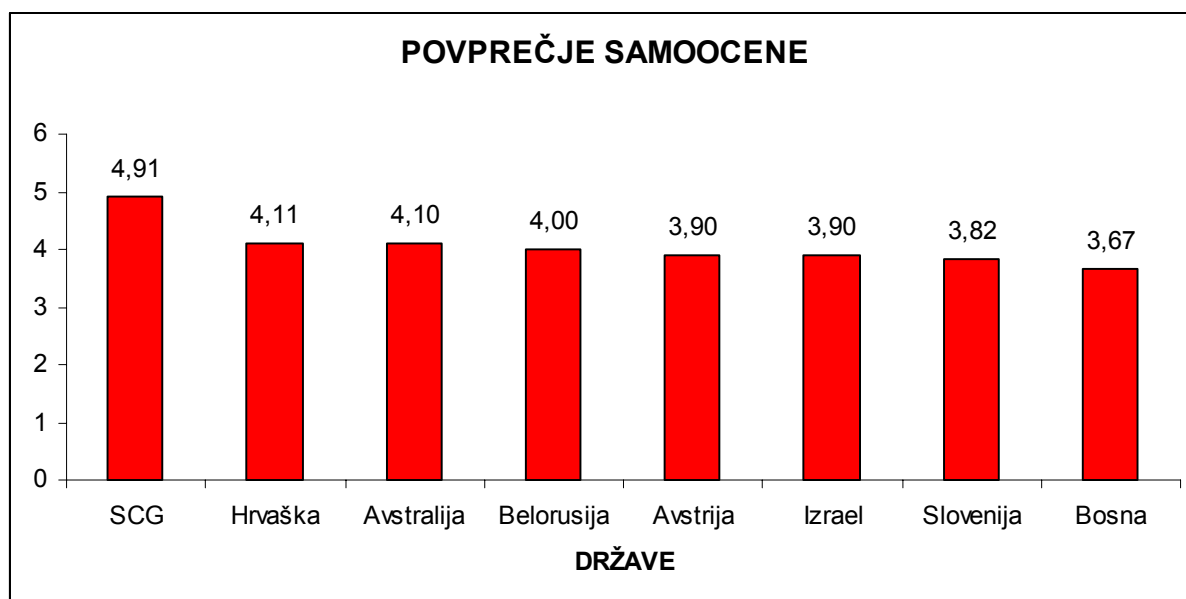
Država	N	M.	S. D.	F	Sig.
Bosna	12	3,67	0,65	5,262	0,00
Slovenija	17	3,82	0,64		
Avstralija	10	4,10	0,57		
Hrvaška	9	4,11	0,33		
Izrael	10	3,90	0,57		
Belorusija	11	4,00	0,00		
Avstrija	20	3,90	0,72		
SČG	11	4,91	0,30		
Total	100	4,02	0,64		

Skup.	N	M.	S. D.	F	Sig.
1	21	3,86	0,57	9,895	0,000
2	58	3,90	0,58		
3	21	4,52	0,60		
Total	100	4,02	0,64		

Pomemben pokazatelj samopodobe športnika je, kako športnik samega sebe ceni (ocenjuje), kako uspešen je kot športnik. Reprezentanti so ocenjevali svojo uspešnost z ocenami od 1 - 5, pri čemer pomeni 1 - neuspešen, 2 - malo uspešen, 3 - srednje uspešen, 4 - uspešen in 5 - zelo uspešen.

Stojanovič (1998) navaja za nogometaše prve slovenske lige in nogometne reprezentante Slovenije, da se ocenjujejo kot uspešni športniki. Kaj pa naši anketirani odbojkarji? Povprečna ocena njihovih odgovorov znaša 4,02, kar pomeni, da se tudi anketirani odbojkarji te raziskave doživljajo kot uspešni športniki. Najvišjo samooceno dosegajo reprezentanti držav, ki so na lestvici FIVB uvrščeni najvišje. Tako reprezentanti SČG v povprečju dosegajo oceno 4,91. Visoke ocene dosegajo v povprečju tudi reprezentanti Hrvaške (4,11) in Avstralije (4,10). Reprezentanti teh treh držav tudi trenirajo največ (preglednica 15). Najnižje samoocene dosegajo reprezentanti Bosne, Slovenije, Izraela in Avstrije. Reprezentanti teh držav za trening porabijo najmanj časa na teden. Samoocena reprezentantov Bosne v povprečju znaša 3,67, Slovenije 3,82, Izraela 3,90 in Avstrije 3,90.

Graf 3: Samoocena, kako uspešen športnik je

Rezultate Slovenije lahko primerjamo z rezultati Kotnika (2002), ki je ugotovil, da se nihče med slovenskimi vrhunskimi odbojkarji in odbojkaricami nima za neuspešnega. Povprečna ocena lastne uspešnosti je pri odbojkarjih 3.51, kar pomeni, da se odbojkarji vidijo kot srednje uspešni športniki.

V odgovorih naslednje spremenljivke je ena pomenilo, da igralec prejema dohodek od športa, dva pa, da ga ne prejema. Vsi reprezentanti držav razen enega reprezentanta Slovenije in štirih reprezentantov Bosne prejemajo dohodek od športa. Reprezentanti teh dveh državnih reprezentanc se zato tudi značilno razlikujejo od reprezentantov ostalih državnih reprezentanc po spremenljivki - dohodek od športa.

Preglednica 20: Dohodek od športa

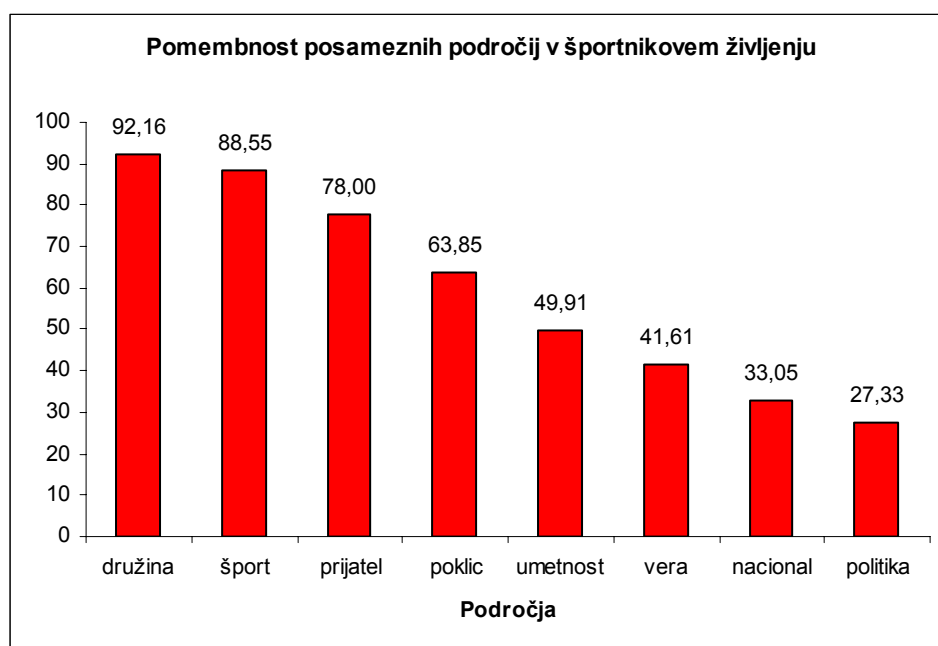
Država	N	M.	STD	F	Sig.
Bosna	12	1,33	0,49	3,641	0,003
Slovenija	17	1,06	0,24		
Avstralija	10	1,00	0,00		
Hrvaška	9	1,00	0,00		
Izrael	10	1,00	0,00		
Belorusija	11	1,00	0,00		
Avstrija	0	.	.		
SČG	11	1,00	0,00		
Total	80	1,06	0,24		

Skup.	N	M.	STD	F	Sig.
1	21	1,19	0,40	4,349	0,016
2	38	1,03	0,16		
3	21	1,00	0,00		
Total	80	1,06	0,24		

Za nogometaše Pepelnak (2001) navaja prav dohodek od športa kot pomemben motiv za ukvarjanje s športom nogometašev NK Maribor in NK Tabor Sežana.

Reprezentanti so ocenjevali pomembnost različnih področij v njihovem življenju na lestvici od 0-100, pri čemer je 0 pomenilo, da jim je to nepomembno, 100 pa, da jim je zelo pomembno.

Graf 4: Pomembnost posameznih področij v športnikovem življenju

Vsi anketirani reprezentanti so se v povprečju opredelili, da so jim najpomembnejša področja v njihovem življenju **družina, šport in prijatelji** (graf 4). Identično ugotavlja Weiss (2003), da so najpomembnejša področja v življenju za vrhunske, amaterske in odraščajoče športnike v povprečju prav ta tri. Najmanj pomembna področja v življenju anketiranih odbojkarjev so politika, etnična in nacionalna združenja in vera, kar v omenjeni raziskavi ugotavlja tudi Weiss. **Pri delitvi v tri skupine držav, dosejajo reprezentanti prve skupine** (Bosna in Hrvaška) najvišja povprečje odgovorov pri pomembnosti družine/sorodnikov (98,57), njihove športne panoge (89,05) in pomembnosti prijateljev in znancev (82,62) v njihovem življenju. Najnižja povprečja odgovorov dosejajo pri pomembnosti politike (23,81), etničnih in nacionalnih združenjih (57,38) in pomembnosti umetnosti in glasbe (68,10).

Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Avstrija, Izrael in Belorusija) dosegajo najvišja povprečja odgovorov pri pomembnosti družine/sorodnikov (89,36), njihove športne panoge (87,16) in pomembnosti prijateljev in znancev (72,84) v njihovem življenju. Najnižja povprečja odgovorov dosegajo pri pomembnosti etničnih in nacionalnih združenj (24,66), vere (27,60) in pomembnosti politike (29,79).

Reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija) dosegajo najvišja povprečja odgovorov pri pomembnosti družine/sorodnikov (93,48), njihove športne panoge (91,90) in pomembnosti prijateljev in znancev (87,62). Najnižja povprečja odgovorov dosegajo pri pomembnosti politike (24,05), nacionalnih in etničnih združenj (31,90) in pomembnosti umetnosti in glasbe (39,79).

Pri delitvi držav v dve skupini držav, dosegajo **reprezentanti prve skupine** (Bosna, Hrvaška, SČG in Slovenija) najvišja povprečja odgovorov pri pomembnosti družine/sorodnikov (95,82), njihove športne panoge (89,59) in pomembnosti prijateljev in znancev (85,20) v njihovem življenju. Najnižja povprečja odgovorov dosegajo pri pomembnosti politike (23,84), nacionalnih in etničnih združenj (42,86) in pomembnosti vere (53,08).

Reprezentanti druge skupine držav (Avstralija, Avstrija, Belorusija in Izrael) dosegajo najvišja povprečja odgovorov pri pomembnosti družine (88,65), njihove športne panoge (87,55) in pomembnosti prijateljev in znancev (71,08) v njihovem življenju. Najnižja povprečja odgovorov dosegajo pri pomembnosti nacionalnih in etničnih združenj (23,63), vere (30,59) in pomembnosti politike (30,69).

Reprezentanti so ocenjevali pomembnost družine/sorodnikov v njihovem življenju na lestvici od 0-100, pri čemer je 0 pomenilo, da jim je to nepomembno, 100 pa, da jim je zelo pomembno.

Preglednica 21: Pomembnost družine/sorodnikov

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	98,33	3,89	2,215	0,04
Slovenija	17	89,71	17,20		
Avstralija	10	86,30	15,10		
Hrvaška	9	98,89	3,33		
Izrael	10	86,50	21,10		
Belorusija	11	85,27	16,80		
Avstrija	20	92,75	12,50		
SČG	11	100,00	0,00		
Total	100	92,16	14,10		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	98,57	3,59	3,586	0,031
2	58	89,36	16,23		
3	21	93,48	12,32		
Total	100	92,16	14,09		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	95,82	11,15	6,850	0,010
2	51	88,65	15,75		
Total	100	92,16	14,09		

Skupno povprečje vseh reprezentantov je 92,16, kar pomeni, da jim **družina in sorodniki veliko pomenijo** (preglednica 21). Podobno navaja tudi Weiss (2003), da je avstrijskim športnikom družina najpomembnejša vrednota v življenju.

V tej raziskavi se pod povprečje uvrstijo Belorusija (85,27), Avstralija (86,30), Izrael (86,50) in Slovenija (89,71), najvišje povprečje pa dosegajo države SČG (100), Hrvaška (98,89) in Bosna (98,33), kar se tudi odraža v delitvi v dve skupini, kjer reprezentanti prve skupine držav (Slovenija, Hrvaška SČG in Bosna) dosegajo povprečje 95,82, kar je v primerjavi z reprezentanti držav druge skupine (Avstrija, Avstralija, Izrael, Belorusija) značilno več, saj reprezentanti druge skupine držav dosegajo povprečje 88,65. Reprezentantom prve (balkanske) skupine držav družina in sorodniki torej značilno več pomenijo kot reprezentantom drugih anketiranih držav.

Tudi pri delitvi v tri skupine dosega največje povprečje odgovorov te spremenljivke skupina, ki ima edina dva predstavnika balkanskih držav. To je prva skupina (Hrvaška in Bosna). Reprezentanti teh dveh držav dosegajo skupaj povprečje 98,57. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Avstrija, Belorusija in Izrael) dosegajo povprečje 89,36, reprezentanti tretje skupine držav (Avstralije in SČG) pa dosegajo povprečje te spremenljivke 92,16. Reprezentantom druge skupine držav torej družina in sorodniki pomenijo značilno manj kot reprezentantom ostalih dveh skupin.

Preglednica 22: Pomembnost njegove športne panoge

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	87,50	12,15	3,131	0,005
Slovenija	17	83,53	14,87		
Avstralija	10	83,00	14,18		
Hrvaška	9	91,11	11,67		
Izrael	10	83,50	16,34		
Belorusija	11	96,36	6,74		
Avstrija	20	87,00	11,74		
SČG	11	100,00	0,00		
Total	100	88,55	13,01		

Reprezentanti so ocenjevali tudi pomembnost njihove športne panoge v njihovem življenju (preglednica 22), na lestvici od 0-100, pri čemer je 0 pomenilo, da jim je to nepomembno, 100 pa, da jim je zelo pomembno. Weiss (2003) navaja, da je avstrijskim športnikom njihova športna panoga druga najpomembnejša stvar v življenju, takoj za družino.

Naši rezultati kažejo, da se države med seboj značilno razlikujejo po pomembnosti športne panoge v športnikovem življenju (preglednica 22). Najvišja povprečja dosegajo reprezentanti SČG (100), Belorusije (96,36), in Hrvaške (91,11). Reprezentanti teh držav tudi za trening namenijo največ časa (preglednica 16). Značilno nižja povprečja odgovorov za pomembnost njihove športne panoge dosegajo reprezentanti Avstralije (83,00), Izraela (83,50) in Slovenije (83,53), ocene pa kljub temu kažejo, da športna panoga vsem reprezentantom predstavlja visoko pomembnost v njihovem življenju, saj je njihova skupna povprečna ocena 88,55, kar je takoj za družino in sorodniki.

Reprezentanti so ocenjevali tudi pomembnost prijateljev in znancev v njihovem življenju na lestvici od 0-100, pri čemer je 0 pomenilo, da jim je to nepomembno, 100 pa, da jim je zelo pomembno. Podobno kot pri prvih dveh spremenljivkah smo tudi tukaj dobili podobne podatke kot Weiss (2003), da so prijatelji in znanci najpomembnejši v njihovem življenju, takoj za družino in njihovo športno panogo. Povprečje vseh v naši raziskavi zajetih reprezentantov znaša 78. Preglednica 23 prikazuje, kako se države in skupine držav med seboj razlikujejo po tej spremenljivki.

Preglednica 23: Pomembnost prijateljev in znancev

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	77,08	19,8	7,327	0
Slovenija	17	78,82	15,4		
Avstralija	10	74,00	28,3		
Hrvaška	9	90,00	16,6		
Izrael	10	77,50	14,4		
Belorusija	11	47,27	21,5		
Avstrija	20	79,50	19,1		
SČG	11	100,0	0		
Total	100	78,00	22,1		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	82,62	19,21	4,313	0,016
2	58	72,84	21,40		
3	21	87,62	23,16		
Total	100	78,00	22,05		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	85,20	17,32	11,321	0,001
2	51	71,08	23,99		
Total	100	78,00	22,05		

Najpomembnejši so prijatelji in znanci za reprezentante SČG in Hrvaške (preglednica 23). Reprezentanti SČG dosegajo povprečje 100, reprezentanti Hrvaške pa 90. Najnižje povprečje dosegajo reprezentanti Belorusije, katerih povprečna ocena pomembnosti prijateljev in znancev znaša 47,27. Vse ostale reprezentance dosegajo povprečja odgovorov med 74 in 80.

V delitvi v tri skupine dosegajo reprezentanti tretje skupine držav (Avstralija in SČG) najvišje povprečje odgovorov pri pomembnosti prijateljev in znancev in sicer 87,62. Reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) dosegajo povprečje odgovorov 82,62, reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija, Avstrija) pa 72,84, kar je značilno manj kot reprezentanti tretje in prve skupine držav.

Pri delitvi v dve skupini dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG) značilno višje povprečje odgovorov kot reprezentanti drugih držav (Avstrija, Avstralija, Belorusija in Izrael). Reprezentanti balkanskih držav dosegajo povprečje 85,20, reprezentanti ostalih držav pa 71,08, kar pomeni, da reprezentantom balkanskih držav, zajetih v to raziskavo, pomenijo prijatelji in znanci značilno več kot reprezentantom drugih držav te raziskave.

Reprezentanti so ocenjevali tudi pomembnost religije, vere, cerkve v njihovem življenju na lestvici od 0-100, pri čemer je 0 pomenilo, da jim je to nepomembno, 100 pa, da jim je zelo pomembno.

Preglednica 24: Pomembnost religije, vere, cerkve

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	63,75	27,06	5,719	0,000
Slovenija	17	31,53	32,43		
Avstralija	10	49,50	39,61		
Hrvaška	9	78,89	23,15		
Izrael	10	33,00	27,10		
Belorusija	11	36,82	25,33		
Avstrija	20	16,50	17,78		
SČG	11	53,64	45,01		
Total	100	41,61	34,60		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	70,24	26,00	16,966	0,000
2	58	27,60	26,43		
3	21	51,67	41,51		
Total	100	41,61	34,60		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	53,08	36,71	11,704	0,001
2	51	30,59	28,70		
Total	100	41,61	34,60		

Najpomembnejše so religija, vera, cerkev za reprezentante Hrvaške, Bosne in SČG (preglednica 24). V povprečju dosegajo reprezentanti Hrvaške oceno 78,89, reprezentanti Bosne 63,75 in reprezentanti SČG 53,64. Vsi reprezentanti ostalih držav v povprečju dosegajo pomembnost te spremenljivke manj kot 50, najmanj pomembna pa je vera za reprezentante Avstrije. Avstrijski odbojkarji dosegajo v povprečju oceno 16,50, slovenski 31,53, izraelski pa 33,00.

Pri delitvi v tri skupine dosegajo najvišja povprečja reprezentanti prve skupine (Bosna in Hrvaška), ki v povprečju skupaj dosegajo vrednost 70,24. Značilno nižje povprečje dosegajo reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Avstrija in Belorusija), ki dosegajo povprečje 27,60 in reprezentanti tretje skupine držav (Avstralija in SČG), ki dosegajo povprečje odgovorov 51,67.

Pri delitvi v dve skupini dosegajo najvišje povprečje reprezentanti prve skupine držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG) in sicer 53,08. Reprezentanti ostalih držav (Avstralija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečje 30,59, kar pomeni, da jim religija, vera in cerkev pomenijo značilno manj kot reprezentantom prve (balkanske) skupine držav, ki po pomembnosti religije, vere in cerkve značilno izstopajo.

Reprezentanti so ocenjevali pomembnost etničnih in nacionalnih združenj v njihovem življenju na lestvici od 0-100, pri čemer je 0 pomenilo, da jim je to nepomembno, 100 pa, da jim je zelo pomembno.

Preglednica 25: Pomembnost etničnih ali nacionalnih združenj

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	54,58	31,73	3,502	0,002
Slovenija	17	33,24	30,05		
Avstralija	10	34,00	33,07		
Hrvaška	9	61,11	24,21		
Izrael	10	32,00	23,48		
Belorusija	11	20,00	27,20		
Avstrija	20	16,25	20,45		
SČG	11	30,00	39,75		
Total	100	33,05	31,21		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	57,38	28,27	10,044	0,000
2	58	24,66	25,89		
3	21	31,90	35,86		
Total	100	33,05	31,21		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	42,86	33,56	10,385	0,002
2	51	23,63	25,75		
Total	100	33,05	31,21		

Preglednica 25 prikazuje pomembnost etničnih in nacionalnih združenj za reprezentante posameznih držav. Najpomembnejša so ta združenja za reprezentante Hrvaške in Bosne, ki skupaj dosegajo povprečje 57,38. Hrvaška dosega povprečje 61,11, Bosna pa 54,58. Najnižje povprečje dosegajo reprezentanti Avstrije (16,25) in Belorusije (20,00).

Če delimo države v dve skupini, se pokaže značilna razlika med prvo skupino držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG), katerih reprezentanti dosegajo povprečje 42,86, in skupino reprezentantov drugih držav, ki dosegajo povprečje tega odgovora 23,63. Pri delitvi v tri skupine držav pa dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Hrvaška in Bosna) značilno višje povprečje (57,38) kot reprezentanti ostalih dveh skupin držav. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečje 24,66, reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija) pa 31,90. Reprezentantom druge in tretje skupine držav torej etnična in nacionalna združenja pomenijo značilno manj kot reprezentantom prve skupine držav.

Vsi anketirani odbojkarji dosegajo skupno povprečje 33,05, kar kaže, da so jim ta združenja manj pomembna. Od vseh spremenljivk pomembnosti so jim poleg vere najmanj pomembna.

Reprezentanti so ocenjevali pomembnost umetnosti in glasbe v njihovem življenju na lestvici od 0-100, pri čemer je 0 pomenilo, da jim je to nepomembno, 100 pa, da jim je zelo pomembno.

Preglednica 26: Pomembnost umetnosti in glasbe

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	71,67	19,11	2,777	0,012
Slovenija	17	51,24	28,1		
Avstralija	10	39,5	20,61		
Hrvaška	9	63,33	23,98		
Izrael	10	48,5	15,28		
Belorusija	11	38,18	17,22		
Avstrija	20	47	21,79		
SČG	10	40	37,71		
Total	99	49,91	25,37		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	68,10	21,18	8,578	0,000
2	58	46,83	22,12		
3	20	39,75	29,58		
Total	99	49,91	25,37		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	48	56,27	29,33	6,170	0,015
2	51	43,92	19,43		
Total	99	49,91	25,37		

Umetnost in glasba za odbojkarske reprezentante anketiranih držav nista posebej pomembni. V povprečju so jima dali oceno 49,91 (preglednica 26).

Umetnost in glasba sta najpomembnejši za reprezentante Bosne in Hrvaške. Reprezentanti Bosne dosegajo v povprečju vrednost 71,67, kar je visoko nad povprečjem, reprezentanti Hrvaške pa 63,33. Najmanj pomembni sta umetnost in glasba za reprezentante Belorusije (38,18), Avstralije (39,50) in SČG (40,00).

Pri delitvi v tri skupine držav dosegajo najvišje povprečje reprezentanti prve skupine (Bosna in Hrvaška), kjer reprezentanti dosegajo povprečje odgovorov 68,10. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Avstrija in Belorusija) dosegajo značilno nižje povprečje in sicer 46,83, prav tako kot reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija), katerih reprezentanti dosegajo povprečje 39,75.

Pri delitvi v dve skupini dosegajo reprezentanti prve skupina držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG) značilno višje povprečje od reprezentantov ostalih držav (Belorusija, Avstralija, Avstrija in Izrael). Reprezentanti prve skupine držav dosegajo povprečje 56,27, reprezentanti ostalih držav pa 43,92.

Značilne spremenljivke športne identitete

V nadaljnjih štirih sklopih spremenljivk smo odgovore spremljali z Likertovimi lestvicami in sicer so številke od 1-5 predstavljale naslednje odgovore:

- 1 - močno se ne strinjam
- 2 - se ne strinjam
- 3 - nevtrarno
- 4 - se strinjam
- 5 - močno se strinjam

Ostala pričakovanja v okviru športnega udejstvovanja

Analiza spremenljivk ostalih pričakovanj v okviru športnega udejstvovanja je pokazala, da se člani posameznih reprezentanc od skupno šestih spremenljivk kar v štirih značilno razlikujejo med seboj. Ko smo delili reprezentance v tri skupine, so se pokazale razlike med skupinami v štirih spremenljivkah, ko pa smo jih delili v dve skupini, pa se skupini med seboj značilno razlikujeta v eni spremenljivki od skupno šestih.

Pavlin (2001) je proučeval družbeno identiteto nogometašev članske ekipe NK Hit Gorica in NK Olimpija in uporabil vprašalnik z istimi trditvami, ki smo jih v tem sklopu - ostalih pričakovanj v okviru športnikovega udejstvovanja - uporabili tudi v naši raziskavi. Avtor ugotavlja, da bližnja in širša okolica nogometaša, kamor so vključeni prijatelji, starši, sorodniki in znanci, sprejema športnikovo nogometno dejavnost kot pomemben del njega, kot dejavnost, ki ga določa in opredeljuje v njihovih očeh. Prepričani so, da to ni le njegova postranska stvar, odvisna od modnih trendov, temveč je ta dejavnost stalnica, ki v marsičem določa njegov vsakdan, delovanje in osebna stališča.

Tušak (2001) pravi, da je športna identiteta v širšem smislu socialna vloga. V tem primeru na stopnjo, do katere se posameznik identificira z vlogo športnika, pomembno vplivajo družinski člani, prijatelji, trenerji in mediji.

Preglednica 27: Veliko ljudi, ki jih poznam pričakujejo, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,08	0,67	2,403	0,026
Slovenija	17	3,59	1,12		
Avstralija	10	4,5	0,71		
Hrvaška	9	4,89	0,33		
Izrael	10	3,9	0,88		
Belorusija	11	3,45	1,21		
Avstrija	20	3,7	1,42		
SČG	11	4,36	1,21		
Total	100	3,98	1,12		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	4,43	0,68	6,460	0,002
2	58	3,66	1,19		
3	21	4,43	0,98		
Total	100	3,98	1,12		

Anketirani nogometaši NK Olimpija in NK HIT Gorica (Pavlin, 2001) se zelo strinjajo s trditvijo, da ljudje pričakujejo, da bodo nadaljevali z ukvarjanjem z nogometom. Povprečna vrednost njihovih odgovorov znaša 4,70, pri čemer je (tako kot v naši raziskavi) pomenila ocena 1, da se s trditvijo zelo ne strinjajo, ocena 5 pa, da se s trditvijo zelo strinjajo. Povprečje anketiranih odbojkarjev te raziskave znaša 3,98, kar pomeni, da se s trditvijo strinjajo. Najvišje povprečje odgovorov (preglednica 27) dosegajo reprezentanti Hrvaške (4,98), Avstralije (4,50), SČG (4,36) in Bosne (4,08). Reprezentanti ostalih držav dosegajo značilno nižja povprečja odgovorov in sicer najnižje povprečje dosegajo reprezentanti Belorusije (3,45), Slovenije (3,59), Avstrije (3,70) in Izraela (3,90).

Razlike so lepo vidne, ko delimo reprezentance v tri skupine (preglednica 27). Reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) dosegajo povprečje odgovorov 4,43, kar je enako kot reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija). Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečje odgovorov 3,66, kar je značilno nižje od drugih dveh skupin držav. Reprezentanti druge skupine držav tudi najmanjkrat tedensko trenirajo (preglednica 15) in dosegajo značilno nižja povprečja tudi pri odgovorih na trditev – za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo - (preglednica 29). Reprezentanti druge skupine držav torej ocenjujejo, da je drugim manj pomembno, da oni nadaljujejo s športno vadbo niti od njih drugi tega ne pričakujejo.

Preglednica 28: Veliko ljudi me ceni kot športnika

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,42	1,00	3,132	0,005
Slovenija	17	3,88	0,7		
Avstralija	10	4,7	0,67		
Hrvaška	9	3,44	0,53		
Izrael	10	4,20	0,63		
Belorusija	11	3,64	0,5		
Avstrija	20	3,95	1,05		
SČG	11	4,45	1,21		
Total	100	3,95	0,91		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,43	0,81	9,788	0,000
2	58	3,91	0,80		
3	21	4,57	0,98		
Total	100	3,95	0,91		

Povprečna ocena vseh anketiranih reprezentantov spremenljivke - veliko ljudi me ceni kot športnika - je 3,95 (preglednica 28). Najvišjo vrednost odgovorov dosegajo v povprečju reprezentanti Avstralije (4,70), SČG (4,45), Izraela (4,20) in Avstrije (3,95). Značilno nižje povprečje odgovorov dosegajo reprezentanti Bosne (3,42), Hrvaške (3,44), Belorusije (3,64) in Slovenije (3,88). Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija povprečno vrednost odgovorov za trditev – ljudje me cenijo kot nogometaša - 4,13, kar pomeni, da se anketirani nogometaši s trditvijo strinjajo. V povprečju celo nekoliko bolj kot anketirani odbojkarji naše raziskave, ki dosegajo skupno povprečje 3,95. Pri delitvi v tri skupine (preglednica 28) se reprezentanti tretje skupine držav (Avstralija in SČG), ki dosegajo povprečje 4,57, značilno razlikujejo od reprezentantov druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Avstrije in Belorusije), ki dosegajo v povprečju oceno 3,91, ter od reprezentantov prve skupine držav (Bosna in Hrvaške), ki dosegajo najnižje povprečje odgovorov in sicer 3,43. Prav tako dosegajo najnižje povprečje odgovorov reprezentanti prve skupine držav tudi pri samooceni, kako uspešni športniki so (preglednica 19) in pri spremenljivki – ljudje mislijo, da je šport zame pomemben - (preglednica 30), kar pomeni, da sebe manj cenijo kot uspešnega športnika in so tudi manj prepričani, da jih drugi cenijo in vidijo kot športnike, kar kaže na slabo samopodobo. Reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija) pa dosegajo najvišja povprečja tudi pri samooceni (preglednica 19), pri spremenljivki – veliko ljudi, ki jih poznam pričakuje, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom - (preglednica 27) in spremenljivki – ljudje mislijo, da je šport zame pomemben - (preglednica 30).

Preglednica 29: Za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,00	0,60	3,515	0,002
Slovenija	17	3,47	0,80		
Avstralija	10	3,20	0,92		
Hrvaška	9	4,11	1,05		
Izrael	10	3,10	1,10		
Belorusija	11	4,00	1,00		
Avstrija	20	2,85	1,18		
SČG	11	4,09	1,04		
Total	100	3,53	1,07		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	4,05	0,80	4,340	0,016
2	58	3,29	1,09		
3	21	3,67	1,06		
Total	100	3,53	1,07		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	3,86	0,89	9,819	0,002
2	51	3,22	1,14		
Total	100	3,53	1,07		

Značilne razlike v odgovorih se pojavljajo med posameznimi državami in skupinami držav tudi pri spremenljivki - za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo. Povprečno oceno nad 4,00 dosegajo reprezentanti Hrvaške (4,11), SČG (4,09), Belorusije in Bosne (4,00). Nižje povprečje dosegajo reprezentanti Avstrije (2,85), Izraela (3,10), Avstralije (3,20) in Slovenije (3,47).

Kot pri spremenljivki - veliko ljudi, ki jih poznam pričakujejo, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom - (preglednica 27), tudi pri spremenljivki - za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo - izstopa druga skupina držav. Reprezentanti te skupine so najmanj prepričani, da je za druge pomembno, da bodo oni s športom nadaljevali, ali da to celo od njih pričakujejo. Delitev v tri skupine kaže, da so v povprečju reprezentanti prve skupine (Bosna in Hrvaška) najbolj prepričani, da je za njihove prijatelje in znance pomembno, da nadaljujejo s športno vadbo. Povprečna ocena njihovih odgovorov znaša 4,05 in se značilno razlikuje od povprečne ocene reprezentantov druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija), katerih povprečje odgovorov znaša 3,29. Značilno se razlikuje tudi od reprezentantov tretje skupine držav (Avstralije in SČG), katere povprečje znaša 3,67. Najvišje povprečje odgovorov dosegajo reprezentanti prve skupine tudi pri spremenljivki – veliko ljudi, ki jih poznam pričakuje, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom - (preglednica 27).

Pri delitvi v dve skupini držav se med reprezentanti prve skupine (Slovenija, SČG, Hrvaška in Bosna) in reprezentanti druge skupine (Avstralija, Belorusija, Avstrija in Izrael) pokaže značilna razlika v povprečnih vrednostih odgovorov, saj reprezentanti prve skupine dosegajo povprečje odgovorov 3,86, reprezentanti druge skupine pa 3,22. Reprezentanti prve skupine držav se torej značilno bolj kot reprezentanti druge skupine strinjajo s trditvijo, da je za njihove prijatelje in sorodnike pomembno, da nadaljujejo s športno vadbo.

Preglednica 30: Ljudje mislijo, da je šport za mene pomemben

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,58	1,00	10,727	0,00
Slovenija	17	3,94	0,75		
Avstralija	10	4,60	0,52		
Hrvaška	9	4,11	0,33		
Izrael	10	4,40	0,52		
Belorusija	11	2,91	0,83		
Avstrija	20	4,50	0,61		
SČG	11	4,91	0,30		
Total	100	4,13	0,86		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,81	0,81	8,819	0,000
2	58	4,02	0,89		
3	21	4,76	0,44		
Total	100	4,13	0,86		

Cecić Erpič (2002) navaja, da večino slovenskih vrhunskih športnikov socialna okolica zaznava predvsem kot športnike, šport je tudi najpomembnejše področje njihovega življenja in z njim je povezana večina njihovih ciljev. Reprezentanti SČG in Avstralije so najbolj prepričani, da ljudje mislijo, da je šport za njih pomemben (preglednica 30). Reprezentanti SČG dosegajo povprečje odgovorov 4,91, reprezentanti Avstralije pa 4,60. Najmanj so o tem prepričani reprezentanti Belorusije in Bosne. Beloruski reprezentanti dosegajo povprečje tega odgovora 2,91, reprezentanti Bosne pa 3,58. Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija povprečno vrednost odgovorov za trditev – ljudje mislijo, da je nogomet za mene pomemben - 4,33, kar pomeni, da se anketirani nogometaši z odgovorom zelo strinjajo. V naši raziskavi so za trditev - ljudje mislijo, da je šport zame pomemben - (preglednica 30) pri delitvi v tri skupine v povprečju dali najvišjo oceno reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija), katerih povprečje znaša 4,76, kar je značilno več od ostalih dveh skupin držav, kjer reprezentanti v prvi skupini (Hrvaška in Bosna) dosegajo povprečje 3,81, reprezentanti druge skupine pa 4,02.

Najbolj so torej prepričani, da ljudje mislijo, da je šport za njih pomemben, reprezentanti tistih dveh držav, ki sta po lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) najuspešnejši državi in dosegajo najvišje povprečje tudi pri samooceni (preglednica 19), trenirajo največ (preglednica 16) in so tudi najbolj prepričani, da jih ljudje cenijo in vidijo kot športnike. Najmanj pa so prepričani, da ljudje mislijo, da je šport za njih pomemben reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška), ki dosegajo najnižja povprečja tudi pri spremenljivki - veliko ljudi me ceni kot športnika - (preglednica 28) in spremenljivki – samoocena, kako uspešni športniki so - (preglednica 19).

Pomembnost športa v športnikovem življenju

»Športna identiteta je, preprosteje rečeno, poklic športnika, je občutek, zaradi katerega se ima nekdo bolj za športnika kot npr. študenta, inženirja, itd. Odvisna je od predanosti, vključenosti, lastne vrednosti in pomena, ki ga ljudje črpajo iz športnega udejstvovanja« (Tušak, 2003).

S proučevanjem pomembnosti športa v športnikovem življenju pravzaprav proučujemo tudi njegovo osebno identiteto. Njegovo športno identiteto. Tako je osebno identiteto proučeval tudi Pavlin (2001), ki pravi, da so se nogometaši NK HIT Gorice in NK Olimpije močno strinjali s trditvami, da jim veliko pomeni biti dober nogometaš, da jim veliko pomeni izboljšanje njihovih športnih sposobnosti, in da mislijo, da je biti športnik pomemben del njih samih. Čutili bi veliko praznino, če nenadoma ne bi mogli več igrati nogometa. Skoraj v celoti pa se niso strinjali s trditvijo, da jim je vseeno, če delajo napake, ko igrajo nogomet. Niso se strinjali tudi s trditvama, da resnično ne vedo, kaj jim pomeni biti igralec ekipe, in da le redko ali nikoli ne razmišljajo o športu in kako bi lahko bili boljši nogometaši.

Analiza spremenljivk pomembnosti športa v športnikovem življenju je pokazala, da se člani posameznih anketiranih odbojcarskih reprezentanc od skupno trinajstih spremenljivk v kar desetih značilno razlikujejo med seboj. Ko smo delili reprezentance v tri skupine, so se pokazale razlike med njimi v šestih spremenljivkah, ko pa smo jih delili v dve skupini, pa se med seboj značilno razlikujejo v dveh spremenljivkah od skupno trinajstih.

Preglednica 31: Biti športnik je pomembni del mene

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,08	1,08	2,296	0,033
Slovenija	17	4,24	0,90		
Avstralija	10	4,10	0,57		
Hrvaška	9	4,67	0,5		
Izrael	10	4,50	0,53		
Belorusija	11	4,73	0,65		
Avstrija	20	4,35	0,75		
SČG	11	5,00	0,00		
Total	100	4,43	0,76		

Analiza odgovorov za trditev - biti športnik je pomembni del mene - pokaže, da se anketirani reprezentanti vseh držav s to trditvijo močno strinjajo, saj dosegajo skupno povprečno oceno 4,43 (preglednica 31). Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija povprečno vrednost odgovorov (na isti lestvici) za trditev – biti nogometaš je pomembni del mene - 4,67, kar pomeni, da se tudi anketirani nogometaši z odgovorom močno strinjajo. Najvišjo povprečno oceno v naši raziskavi dosegajo reprezentanti SČG in sicer 5,00. Prav vsi reprezentanti te države se močno strinjajo s to trditvijo. Reprezentanti Belorusije dosegajo v povprečju oceno 4,73, reprezentanti Hrvaške 4,67, reprezentanti Izraela 4,50, reprezentanti Avstrije 4,35. Nekoliko nižje povprečje dosegajo reprezentanti Slovenije (4,24), reprezentanti Avstralije (4,10) in reprezentanti Bosne (4,08), ki so na svetovni lestvici FIVB med anketiranimi reprezentancami najnižje uvrščeni.

Preglednica 32: Veliko mi pomeni biti dober športnik

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,25	0,87	2,706	0,014
Slovenija	17	3,88	1,27		
Avstralija	10	4,60	0,52		
Hrvaška	9	4,67	0,50		
Izrael	10	4,2	0,63		
Belorusija	11	4,82	0,40		
Avstrija	20	4,50	0,83		
SČG	10	5,00	0,00		
Total	99	4,44	0,84		

Skoraj identično povprečje kot pri spremenljivki - biti športnik je pomemben del mene - (preglednica 31), dosegajo vsi reprezentanti tudi pri spremenljivki - veliko mi pomeni biti dober športnik - (preglednica 32). Pri slednji dosegajo povprečje 4,44. Tudi Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorice in NK Olimpija podobno povprečje (na lestvici od 1 - 5) za trditev – veliko mi pomeni biti dober nogometaš - in sicer 4,89, kar pomeni, da se nogometaši s trditvijo zelo strinjajo. V povprečju še bolj kot anketirani odbojkarji naše raziskave.

Tako kot pri spremenljivki - biti športnik je pomemben del mene - (preglednica 31), dosegajo tudi pri spremenljivki – veliko mi pomeni biti dober športnik - (preglednica 32) najvišje povprečje reprezentanti SČG (5,00), Belorusije (4,82) in Hrvaške (4,67). Najvišje povprečje tako tudi tukaj dosegajo reprezentanti SČG, ki so na svetovni lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) najvišje uvrščeni. Z vlogo športnika se visoko identificirajo, kar potrjuje tudi najvišje povprečje odgovorov na trditev – biti športnik je pomemben del mene.

Najnižjo povprečno oceno dosegajo reprezentanti Slovenije in sicer 3,33, kar pomeni, da se nekoliko manj kot reprezentanti ostalih držav strinjajo s tem, da jim veliko pomeni biti dober športnik. Med reprezentanti, ki dosegajo nižjo povprečno oceno, so tudi reprezentanti Izraela, ki dosegajo povprečje 4,20 in reprezentanti Bosne s povprečjem 2,25.

Preglednica 33: V zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledice ukvarjanja z mojo športno panogo

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,58	0,90	4,013	0,001
Slovenija	17	3,00	1,00		
Avstralija	10	4,50	0,53		
Hrvaška	9	4,11	1,17		
Izrael	10	3,80	1,03		
Belorusija	11	3,27	0,47		
Avstrija	20	3,85	0,99		
SČG	11	4,36	0,92		
Total	100	3,75	1,01		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,81	1,03	7,753	0,001
2	58	3,48	0,98		
3	21	4,43	0,75		
Total	100	3,75	1,01		

Kako je šport vpet v športnikovo življenje, pove tudi spremenljivka - v zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledice ukvarjanja z mojo športno panogo - (preglednica 33). Povprečna vrednost vseh anketiranih reprezentantov znaša 3,75, kar pomeni, da se s trditvijo strinjajo. Najvišjo povprečno vrednost dosegajo reprezentanti Avstralije (4,50), SČG (4,36) in Hrvaške (4,11). Te države so po lestvici uspešnosti FIVB uvrščene najvišje od držav, katerih reprezentante smo anketirali, kar nam pove, da morajo najuspešnejši reprezentanti svoje odločitve prilagajati zahtevam vrhunskega športa. Najmanjšo povprečno vrednost dosegajo reprezentanti Slovenije (3,00), kar pomeni nevtralnno in Belorusije, ki dosegajo povprečno vrednost 3,27. Pri delitvi držav v tri skupine izstopa povprečna vrednost reprezentantov tretje (najuspešnejše) skupine držav (SČG in Avstralije), ki v povprečju dosegajo skupaj oceno 4,43. Reprezentanti tretje skupine držav dosegajo značilno višja povprečja odgovorov tudi pri spremenljivki – pogosto sanjam ali sanjarim o športu - (preglednica 35) in spremenljivki – dan si organiziram tako, da imam čas za šport - (preglednica 36), kar kaže, da so zelo vpeti v šport. Drugo najvišje povprečje pri spremenljivki - v zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledice ukvarjanja z mojo športno panogo - (preglednica 33), dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Bosne in Hrvaška) in sicer predvsem na račun visokega povprečja reprezentantov Hrvaške, ki spada med tri najuspešnejše države in njeni reprezentanti dosegajo povprečje 4,11. Skupaj reprezentanti Bosne in Hrvaške dosegajo povprečje 3,81. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Avstrija in Belorusija) dosegajo najnižje povprečje in sicer 3,48.

Preglednica 34: O tem, da sem športnik, le redko ali nikoli ne razmišljam

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,58	1,00	3,667	0,002
Slovenija	17	2,18	0,81		
Avstralija	10	2,40	1,07		
Hrvaška	9	1,78	1,30		
Izrael	10	1,90	0,99		
Belorusija	11	1,73	0,65		
Avstrija	20	2,40	1,05		
SČG	11	2,18	1,47		
Total	100	2,30	1,14		

Reprezentanti anketiranih držav veliko razmišljajo o tem, da so športniki. V povprečju dajejo oceno trditvi - o tem, da sem športnik, le redko ali nikoli ne razmišljam - 2,30, kar je najbližje opisu ocene 2, ki pomeni, da se z trditvijo ne strinjajo (preglednica 34). Pavlin (2001) navaja podobne ugotovitve za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov (na lestvici od 1 – 5) za trditev – ne razmišljam, da sem nogometaš - 2,63, kar pomeni, da se anketirani nogometaši z odgovorom ne strinjajo. Med anketiranimi odbojkarji se s trditvijo najmanj strinjajo reprezentanti Belorusije, ki v povprečju dajejo tej trditvi oceno 1,73, reprezentanti Hrvaške 1,78, reprezentanti Izraela 1,90, reprezentanti Slovenije 2,18, reprezentanti SČG 2,18, reprezentanti Avstralije 2,40 in reprezentanti Avstrije 2,40. Značilno izstopajo le reprezentanti Bosne, ki dajejo v povprečju edini oceno nad 3, kar pomeni nevtralnno. Povprečna ocena reprezentantov Bosne znaša 3,58.

Preglednica 35: Pogosto sanjam ali sanjarim o športu

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	2,25	1,22	4,509	0,000
Slovenija	17	3,41	1,00		
Avstralija	10	3,60	0,97		
Hrvaška	9	3,11	1,27		
Izrael	10	3,40	0,84		
Belorusija	11	2,73	0,79		
Avstrija	20	3,05	1,32		
SČG	11	4,64	1,21		
Total	100	3,25	1,24		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	2,62	1,28	9,775	0,000
2	58	3,16	1,07		
3	21	4,14	1,20		
Total	100	3,25	1,24		

Reprezentanti anketiranih držav dajejo trditvi - pogosto sanjam ali sanjarim o športu - v povprečju oceno 3,25 (preglednica 35), kar pomeni, da se ne morejo opredeliti ali se s trditvijo strinjajo ali ne. Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija povprečno vrednost odgovorov (na isti lestvici) za trditev – pogosto sanjam ali sanjarim o nogometu - 4,09, kar pomeni, da se s trditvijo strinjajo.

Največ sanjajo ali sanjarijo o športu odbojkarji reprezentanti SČG, ki v povprečju dosegajo oceno te trditve 4,64 in se najbolj tudi identificirajo z vlogo športnika, saj dosegajo najvišja povprečja pri trditvi – biti športnik je pomemben del mene - (preglednica 31) in trditvi - veliko mi pomeni biti dober športnik - (preglednica 32).

Tudi reprezentanti Avstralije (3,60) pogosto sanjajo ali sanjarijo o športu. Reprezentanti ostalih držav dosegajo nekoliko nižje povprečje odgovorov in sicer reprezentanti Bosne 2,25, Belorusije 2,83, Avstrije 3,05, Hrvaške 3,11, Izraela 3,40 in Slovenije 3,41.

Razlike se pokažejo za značilne, če delimo reprezentante v tri skupine. Reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija) dosegajo skupaj najvišje povprečje in sicer 4,14. Ta skupina držav dosega v sklopu pomembnosti športa v športnikovem življenju najvišje povprečje odgovorov tudi pri trditvi – v zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledica ukvarjanja z mojo športno panogo - (preglednica 33) in trditvi – dan si organiziram tako, da imam čas za šport - (preglednica 36), kar pomeni, da so v šport polno vpeti.

V ostalih dveh skupinah držav reprezentanti pri spremenljivki - pogosto sanjam ali sanjarim o športu - dosegajo značilno nižje povprečje in sicer v prvi skupini (Bosna in Hrvaška) dosegajo skupno povprečje 2,62. Reprezentanti te skupine dosegajo v tem sklopu značilno nižja povprečja tudi pri spremenljivki – dan si organiziram tako, da imam čas za šport - (preglednica 36). V drugi skupini (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) pa dosegajo skupno povprečje odgovorov pri spremenljivki - pogosto sanjam ali sanjarim o športu - 3,16. V prvi in drugi skupini držav se torej reprezentanti v povprečju manj strinjajo s trditvijo, da pogosto sanjajo ali sanjarijo o športu kot pa reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija).

Preglednica 36: Dan si organiziram tako, da imam čas za šport

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,25	0,45	4,553	0,000
Slovenija	17	4,41	0,62		
Avstralija	10	4,60	0,52		
Hrvaška	9	4,11	0,93		
Izrael	10	3,90	1,10		
Belorusija	11	4,82	0,40		
Avstrija	20	4,80	0,41		
SČG	11	5,00	0,00		
Total	100	4,52	0,67		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	4,19	0,68	4,805	0,010
2	58	4,53	0,71		
3	21	4,81	0,40		
Total	100	4,52	0,67		

Tudi spremenljivka - dan si organiziram tako, da imam čas za šport - kaže na to, da si morajo reprezentanti držav, ki so na lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) uspešnejše, dan bolje organizirati, da imajo čas za šport. Avtorji tudi navajajo, da je velikost športne identitete odvisna od stopnje vključenosti v šport. Tako piše Masten (2002), da imajo višjo športno identiteto tisti športniki, ki so svoji športni disciplini bolj predani in večkrat trenirajo.

Tako pri delitvi v tri skupine dosegajo najvišje povprečje reprezentanti prve skupine držav (SČG in Avstralija), ki skupaj v povprečju dosegajo oceno 4,81. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečje odgovorov 4,53. Reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) dosegajo povprečno vrednost odgovorov 4,19 (preglednica 36).

Reprezentanti SČG dosegajo povprečno najvišjo vrednost tega odgovora in sicer 5,00, reprezentanti Belorusije 4,82, Avstrije 4,80, Avstralije 4,60, Slovenije 4,41, Bosne 4,25, Hrvaške 4,11 in Izraela 3,90. Skupno povprečje vseh znaša 4,52, kar kaže na to, da si morajo nasploh **vsil anketirani vrhunski športniki dan organizirati tako, da imajo čas za šport**. Tako ugotavlja tudi Pavlin (2001) za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija, ki se s trditvijo – dan si organiziram tako, da imam čas za šport - zelo strinjajo. Povprečje njihovih odgovorov znaša 4,57.

Preglednica 37: Čutil bi veliko praznino (izgubo), če se nenadoma ne bi več mogel ukvarjati s športom

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,58	0,51	11,014	0,000
Slovenija	17	4,47	0,62		
Avstralija	10	4,40	0,70		
Hrvaška	9	4,11	1,27		
Izrael	10	4,60	0,84		
Belorusija	11	1,64	1,03		
Avstrija	20	4,15	1,23		
SČG	11	4,27	1,35		
Total	100	4,06	1,29		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	4,39	0,93	6,512	0,012
2	51	3,75	1,51		
Total	100	4,06	1,29		

Vsi anketirani reprezentanti (razen reprezentantov Belorusije) bi čutili veliko praznino (izgubo), če se nenadoma ne bi več mogli ukvarjati z športom. Skupna povprečna ocena vseh znaša 4,06. Največjo praznino (izgubo) bi občutili reprezentanti Izraela, ki so dali tej trditvi povprečno vrednost 4,60. Reprezentanti Bosne so dosegli povprečno vrednost trditve 4,58, reprezentanti Slovenije 4,47, Avstralije 4,40, SČG 4,27, Avstrije 4,15 in Hrvaške 4,11. Najnižjo oceno so v povprečju dali reprezentanti Belorusije in sicer 1,64, kar pomeni, da se s trditvijo ne strinjajo.

Pri delitvi v dve skupini reprezentanti prve skupine držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG) dosegajo povprečje tega odgovora 4,39, kar pomeni, da se značilno bolj strinjajo, da bi čutili veliko praznino (izgubo), če se nenadoma ne bi mogli več ukvarjati s športom kot reprezentanti druge skupine držav (Izrael, Avstralija, Avstrija in Belorusija), ki skupaj dosegajo povprečje odgovorov 3,75. Značilno višje povprečje dosegajo reprezentanti prve skupine v tem sklopu trditev, tudi pri spremenljivki – le redko ali nikoli ne razmišljam o tem, kako bi bil boljši v športu s katerim se ukvarjam - kar kaže na to, da je reprezentantom prve skupin značilno bolj pomembno kot reprezentantom druge skupine, da se ukvarjajo s športom, značilno manj pa jim je pomemben napredek v športu, s katerim se ukvarjajo.

Preglednica 38: Ko sem udeležen v športni tekmi mi je vseeno, če delam napake

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	1,42	0,51	5,658	0,000
Slovenija	17	1,35	0,61		
Avstralija	10	2,10	1,37		
Hrvaška	9	1,33	0,50		
Izrael	10	2,10	0,88		
Belorusija	11	1,00	0,00		
Avstrija	20	1,60	0,82		
SČG	11	3,00	1,61		
Total	100	1,70	1,03		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	1,38	0,50	11,698	0,000
2	58	1,50	0,76		
3	21	2,57	1,54		
Total	100	1,70	1,03		

Anketirani reprezentanti se v povprečju ne strinjajo z trditvijo, da jim je vseeno, če delajo napake, ko so udeleženi v športni tekmi. Skupna povprečna ocena te trditve znaša 1,70 (preglednica 38). Tako ugotavlja tudi Pavlin (2001) za nogometaše NK

HIT Gorica in NK Olimpija, ki se s trditvijo – ko igram nogomet mi je vseeno, če delam napake - močno ne strinjajo. Povprečje njihovih odgovorov znaša 1,07.

Najbolj se med anketiranimi odbojkarji ne strinjajo s to trditvijo reprezentanti Belorusije (preglednica 38), ki dajo povprečno oceno 1,00. Zelo se ne strinjajo s to trditvijo tudi reprezentanti Hrvaške, ki v povprečju dosegajo oceno 1,33, Slovenije, ki v povprečju dosegajo oceno 1,35, Bosne, ki v povprečju dosegajo oceno 1,42 in reprezentanti Avstrije, ki dosegajo povprečje 1,60. Nekoliko višjo povprečno oceno odgovorov dosegajo reprezentanti Avstralije in Izraela in sicer dosegajo povprečje 2,10. Najvišjo povprečno oceno dosegajo reprezentanti SČG in sicer 3,00, kar pomeni nevtralnno. Pri delitvi držav reprezentantov v tri skupine se najbolj ne strinjajo s to trditvijo reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaške), ki dosegajo povprečno oceno odgovorov 1,38. Reprezentanti te skupine dosegajo najnižja povprečja v tem sklopu trditev tudi pri spremenljivki - dan si organiziram tako, da imam čas za šport - (preglednica 36) in spremenljivki - pogosto sanjam ali sanjarim o športu - (preglednica 35). Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečno oceno 1,50. Zanimivo je, da najuspešnejši državi, ki tvorita tretjo skupino držav (SČG in Avstralija), dosegata najvišjo povprečno oceno odgovorov na to trditev, kar pomeni, da se njuni reprezentanti bolj kot reprezentanti ostalih dveh skupin strinjajo s trditvijo, da jim je vseeno, če delajo napake, ko so udeleženi v športni tekmi. Povprečje reprezentantov teh dveh držav znaša 2,57.

Preglednica 39: Resnično ne vem povsem, kaj mi pomeni biti del športne ekipe

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	2,33	1,07	2,305	0,033
Slovenija	17	1,76	0,66		
Avstralija	10	2,10	1,20		
Hrvaška	9	1,89	1,54		
Izrael	10	2,20	0,79		
Belorusija	11	1,09	0,30		
Avstrija	20	1,55	0,83		
SČG	11	2,18	0,98		
Total	100	1,85	0,98		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	2,14	1,28	3,402	0,037
2	58	1,64	0,77		
3	21	2,14	1,06		
Total	100	1,85	0,98		

Pavlin (2001) navaja za nogometaše NK HIT Gorica in NK Olimpija povprečno vrednost odgovorov za trditev – resnično ne vem povsem, kaj mi pomeni biti igralec ekipe - 1,65, kar pomeni, da menijo, da trditev ne drži. V povprečju se reprezentanti vseh anketiranih držav naše raziskave zelo ne strinjajo s trditvijo, da resnično ne vedo povsem, kaj jim pomeni biti del športne ekipe. Skupno povprečje njihove ocene te trditve znaša 1,85 (preglednica 39). Najbolj se s trditvijo ne strinjajo reprezentanti Belorusije, ki dosegajo povprečno oceno 1,09, sledijo jim reprezentanti Avstrije s povprečno oceno trditve 1,55, reprezentanti Slovenije s povprečjem 1,76, Hrvaške 1,89, Avstralije 2,10, SČG 2,18 in Izraela s povprečno oceno 2,20. Najvišjo povprečno oceno dosegajo reprezentanti Bosne in sicer 2,33, ki pa se s trditvijo kljub temu ne strinjajo. Če pogledamo razlike med skupinami držav, vidimo, da dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) in reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija) značilno višjo povprečno oceno (2,14) kot reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija), ki dosegajo povprečje 1,64, kar pomeni, da se njihovi reprezentanti značilno bolj ne strinjajo s trditvijo, da resnično ne vedo povsem, kaj jim pomeni biti del športne ekipe. Značilno manj se v tem sklopu trditev reprezentanti druge skupine strinjajo tudi s trditvijo – le redko ali nikoli na razmišljam o tem, kako bi bil boljši v športu, s katerim se ukvarjam - (preglednica 40). Reprezentanti druge skupine držav torej veliko razmišljajo o športu, s katerim se ukvarjajo in vedo, kaj jim pomeni biti del športne ekipe.

Preglednica 40: Le redko ali nikoli ne razmišljam o tem, kako bi lahko bil boljši v športu, s katerim se ukvarjam

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	2,08	1,00	4,482	0,00
Slovenija	17	2,00	0,79		
Avstralija	10	2,10	1,10		
Hrvaška	9	1,89	1,54		
Izrael	10	2,20	1,14		
Belorusija	11	1,73	0,47		
Avstrija	20	1,45	0,69		
SČG	11	3,55	1,57		
Total	100	2,06	1,15		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	2,00	1,22	7,461	0,001
2	58	1,79	0,81		
3	21	2,86	1,53		
Total	100	2,06	1,15		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	2,35	1,33	6,266	0,014
2	51	1,78	0,88		
Total	100	2,06	1,15		

Športnik mora verjeti v svoj način življenja, se z njim identificirati, ker le tako lahko uspe. Brez zaupanja v svoje delo ter popolne identifikacije športniki ne bi napredovali na svoji začrtani poti in bi težko dosegli vrhunske rezultate (Kobal, 2006).

Anketirani reprezentanti se v povprečju ne strinjajo s trditvijo, da redko ali nikoli ne razmišljajo o tem, kako bi bili boljši v športu, s katerim se ukvarjajo. Povprečna vrednost odgovorov vseh anketiranih reprezentantov znaša 2,06. Najbolj se s trditvijo strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečje 3,55, kar je blizu nevtralna ocene. Vsi ostali reprezentanti ostalih držav dosegajo značilno nižjo povprečno oceno in sicer reprezentanti Izraela 2,20, Avstralije 2,10, Bosne 2,08, Slovenije 2,00, Hrvaške 1,89, Belorusije 1,73 in Avstrije 1,45.

Pri delitvi v tri skupine držav se s to trditvijo najbolj strinjajo reprezentanti tretje skupine (SČG in Avstralija), ki dosegajo povprečje 2,86. Reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) dosegajo povprečje 2,00. Reprezentanti druge skupina držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečje 1,79, kar pomeni, da se s trditvijo, da le redko ali nikoli ne razmišljajo o tem, kako bi lahko bili boljši v športu, s katerim se ukvarjajo, značilno manj strinjajo kot reprezentanti ostalih dveh skupin držav. Pri delitvi v dve skupini dosegajo značilno višje povprečje te spremenljivke reprezentanti prve skupine držav (Slovenija, Bosna, Hrvaška in SČG), ki dosegajo povprečje 2,35. Reprezentanti druge skupine držav (Avstralija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečje 1,78, kar pomeni, da se s trditvijo značilno manj strinjajo.

Zadovoljstvo preko športa

Analiza spremenljivk zadovoljstva preko športa je pokazala, da se člani posameznih reprezentanc od skupno trinajstih spremenljivk kar v desetih značilno razlikujejo med seboj. Ko smo delili reprezentante v tri skupine, so se pokazale razlike med skupinami v treh spremenljivkah. Prav tako se pri delitvi reprezentantov v dve skupini ti-dve med seboj značilno razlikujeta v treh spremenljivkah od skupno trinajstih.

Pavlin (2001) je spremenljivke, ki opisujejo zadovoljstvo preko športa, razdelil na tiste, ki odražajo pozitivne in tiste, ki odražajo negativne posledice ukvarjanja s športom; v njegovem primeru, ukvarjanja z nogometom. Povzema, da anketirani nogometaši NK HIT Nova Gorica in NK Olimpija ocenjujejo, da so se pozitivne posledice ukvarjanja z nogometom pokazale predvsem pri učenju, kako ohraniti telo v dobri telesni kondiciji in v oskrbovanju s treningom za tekmovanje. Anketirani nogometaši pozitivno ocenjujejo tudi vpliv nogometa na postavljanje in doseganje ciljev v osebnem življenju ter na boljšo kontrolo telesa. Za negativne posledice ukvarjanja z nogometom, so nogometaši najbolj izpostavili trditev – glede na to, koliko napora vlagam, mi nogomet ne prinaša dovolj. Sledi trditev, da se jim zdi, da jim nogomet jemlje preveč časa, kar je seveda še posebej res, ko nogometaš ni dosegel uspehov, ki posledično prinašajo nagrade in zagotavljajo nogometašu mirno nadaljnje življenje.

Preglednica 41: S pomočjo športa sem spoznal svojo notranjo moč

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,92	0,51	3,337	0,003
Slovenija	17	3,76	0,56		
Avstralija	10	3,8	1,03		
Hrvaška	9	4,56	0,73		
Izrael	10	3,6	0,97		
Belorusija	11	4,91	0,30		
Avstrija	20	4,10	0,91		
SČG	11	4,45	1,29		
Total	100	4,11	0,90		

Anketirani reprezentanti v naši raziskavi se v povprečju strinjajo, da so s pomočjo športa spoznali svojo notranjo moč (preglednica 41). Povprečje njihovih odgovorov znaša 4,11. Enako opisuje tudi Weiss (2003), da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli za to trditev povprečje 6,33, kar je pomenilo, da se zelo strinjajo s to trditvijo.

Najvišje povprečje v naši raziskavi dosegajo reprezentanti držav, ki jim je njihova športna panoga najpomembnejša (preglednica 22), in ki za trening porabijo največ časa (preglednica 16). To so reprezentanti Belorusije, ki za trditev - s pomočjo športa

sem spoznal svojo notranjo moč - v povprečju dosegajo oceno 4,91 in reprezentanti Hrvaške, ki dosegajo v povprečju oceno 4,56. Tudi reprezentanti SČG dosegajo visoko povprečje odgovorov in sicer 4,45. Nižje povprečje odgovorov dosegajo reprezentanti Izraela (3,60), Slovenije (3,76), Avstralije (3,80) in Bosne (3,92).

Preglednica 42: Preko športa sem se naučil ohranjati svoje telo v dobri telesni kondiciji

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,42	0,51	2,298	0,033
Slovenija	17	4,41	0,62		
Avstralija	10	4,7	0,48		
Hrvaška	9	4,67	0,50		
Izrael	10	4,50	0,53		
Belorusija	11	4,91	0,30		
Avstrija	20	4,25	1,02		
SČG	11	5,00	0,00		
Total	100	4,56	0,66		

Reprezentanti držav, ki za trening porabijo največ časa (preglednica 16), največkrat trenirajo in ki so na lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball) uvrščeni najvišje in se najbolj strinjajo s trditvijo, da so preko športa spoznali svojo notranjo moč (preglednica 41), se v povprečju tudi najbolj strinjajo, da so se preko športa naučili ohranjati svoje telo v telesni kondiciji (preglednica 42). Skupno povprečje vseh anketiranih reprezentantov te spremenljivke znaša 4,46. Weiss (2003) navaja da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli za to trditev povprečje 6,42, kar je pomenilo, da se s trditvijo zelo strinjajo. Najvišje povprečje odgovorov dosegajo reprezentanti SČG (5,00), ki se popolnoma strinjajo s trditvijo, da so se preko športa naučili ohranjati svoje telo v dobri telesni kondiciji. Tudi reprezentanti Belorusije dosegajo povprečje blizu 5,00 in sicer 4,91, prav tako reprezentanti Avstralije, ki dosegajo povprečje odgovorov 4,70 in Hrvaške 4,67. Nižje povprečje dosegajo reprezentanti Slovenije (4,41), Bosne (4,42) in Izraela (4,50). Značilno nižje povprečje dosegajo reprezentanti Avstrije (4,25).

Preglednica 43: Šport me oskrbuje z dragocenim treningom za tekmovanje

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,17	0,39	4,607	0,000
Slovenija	17	4,12	0,60		
Avstralija	10	4,30	0,67		
Hrvaška	9	4,44	0,53		
Izrael	10	3,70	0,82		
Belorusija	11	4,91	0,30		
Avstrija	20	4,45	0,69		
SČG	11	4,82	0,60		
Total	100	4,36	0,67		

Anketirani reprezentanti se v povprečju strinjajo s trditvijo, da jih šport oskrbuje z dragocenim treningom za tekmovanje (preglednica 43). V povprečju dosegajo oceno 4,36. Najbolj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Belorusije in SČG. Reprezentanti Belorusije dosegajo povprečje odgovorov za trditev - šport me oskrbuje z dragocenim treningom za tekmovanje - 4,91, reprezentanti SČG pa dosegajo povprečje 4,82, kar pomeni, da se s trditvijo skoraj popolnoma strinjajo. Visoko povprečje dosegajo tudi reprezentanti Avstrije (4,45), Hrvaške (4,44) in Avstralije (4,30). Nekoliko nižje povprečje pa dosegajo reprezentanti Izraela (3,70), Slovenije (4,12) in Bosne (4,17). Pavlin (2001) navaja, da so nogometaši NK HIT Gorice in NK Olimpije na lestvici od ena do pet dosegli za to trditev povprečje 4,39, kar je pomenilo, da se s trditvijo zelo strinjajo.

Preglednica 44: Šport ni več tako zabaven, kot je bil včasih

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,17	0,83	2,284	0,034
Slovenija	17	3,53	1,01		
Avstralija	10	2,50	1,35		
Hrvaška	9	3,00	1,00		
Izrael	10	2,80	0,92		
Belorusija	11	3,00	1,18		
Avstrija	20	2,25	1,29		
SČG	11	3,36	1,21		
Total	100	2,93	1,17		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	3,31	1,00	10,837	0,001
2	51	2,57	1,22		
Total	100	2,93	1,17		

Nogomet nogometašem ni več v zabavo tako kot včasih. Obveznosti profesionalca in zahteve trenerja spremenijo nogomet vse prevečkrat v trdo delo (Pavlin, 2001). Weiss (1997) navaja, da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli povprečje za trditev - šport ni več tako zabaven kot je bil včasih - 2,16, kar je pomenilo, da se ne strinjajo s to trditvijo.

Anketirani reprezentanti v naši raziskavi se v povprečju ne morejo opredeliti, ali je šport še tako zabaven, kot je bil včasih. V povprečju dosegajo oceno 2.93, kar je blizu oceni nevtralnemu (preglednica 44). Bolj se s trditvijo strinjajo reprezentanti prve skupine držav (Slovenije, Hrvaške, Bosne in SČG), ki v povprečju dosegajo oceno trditve 3,31 in se v povprečju v sklopu zadovoljstva preko športa bolj strinjajo tudi s trditvijo – zdi se mi, da mi glede na to, koliko napora vlagam v šport, le-ta ne prinaša dovolj - (preglednica 45), kar kaže na bolj negativne občutke do športa, hkrati pa dosegajo višje povprečje odgovorov pri trditvi – zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas - (preglednica 48). Reprezentanti drugih držav (Avstralija, Izrael, Belorusija in Avstrija), dosegajo za trditev - šport ni več tako zabaven, kot je bil včasih - povprečno oceno 2,57, kar pomeni, da se v povprečju značilno manj kot reprezentanti prve skupine strinjajo s to trditvijo. Skupno najvišje vrednosti dosegajo reprezentanti Slovenije, katerih povprečje je 3,53 in reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 3,36. Značilno manj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Avstrije, ki dosegajo povprečje odgovorov 2,25.

Preglednica 45: Zdi se mi, da mi glede na to koliko napora vlagam v šport, le-ta ne prinaša dovolj

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,50	1,00	7,197	0,000
Slovenija	17	3,00	0,94		
Avstralija	10	2,40	1,07		
Hrvaška	9	2,44	0,73		
Izrael	10	2,80	0,79		
Belorusija	11	1,09	0,30		
Avstrija	20	2,20	1,11		
SČG	11	3,36	1,36		
Total	100	2,60	1,17		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,05	1,02	4,042	0,021
2	58	2,33	1,11		
3	21	2,90	1,30		
Total	100	2,60	1,17		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	3,10	1,07	21,230	0,000
2	51	2,12	1,07		
Total	100	2,60	1,17		

Anketirani reprezentanti se v povprečju ne strinjajo s trditvijo, da jim šport ne prinaša dovolj glede na to, koliko napora vlagajo vanj. V povprečju dosegajo vrednost odgovorov 2,60. Weiss (1997) navaja, da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli povprečje 1,65, kar pomeni, da se močno ne strinjajo s to trditvijo.

Med anketiranimi odbojkarji se s trditvijo - zdi se mi, da glede na to, koliko napora vlagam, mi šport ne prinaša dovolj - (preglednica 45), najbolj strinjajo reprezentanti Bosne (3,50) in SČG (3,36). Značilno manj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Belorusije (1,09), Avstrije (2,20), Avstralije (2,40) in Hrvaške (2,44).

Pri delitvi v tri skupine držav najnižje povprečje dosegajo reprezentanti druge skupine (Slovenije, Izraela, Avstrije in Belorusije) in sicer 2,33, kar je najbližje oceni, da se s trditvijo ne strinjajo. Reprezentanti druge skupine držav dosegajo v sklopu zadovoljstva preko športa značilno nižja povprečja tudi pri trditvi – zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolj izrabljam svoj prosti čas - (preglednica 48).

Reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralije) dosegajo povprečje 2,90. Najvišje povprečje pa dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Hrvaške in Bosne), katerih povprečje znaša 3,05. V tem sklopu trditev reprezentanti prve skupine dosegajo pri trditvi – skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten - (preglednica 50) značilno nižje povprečje od ostalih dveh skupin, pri trditvi – zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas - pa značilno višje (preglednica 48).

Pri delitvi v dve skupini držav dosegajo reprezentanti prve, balkanske skupine držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG), značilno višje povprečje in sicer 3,10 kot reprezentanti druge skupine držav (Belorusija, Avstralija, Avstrija in Izrael), ki dosegajo povprečje 2,12. Povprečje reprezentantov druge skupine kaže, da se s trditvijo - glede na to, koliko napora vlagam, mi šport ne prinaša dovolj - ne strinjajo, povprečje reprezentantov prve skupine pa kaže na oceno nevtralnno.

Preglednica 46: Zdi se mi, da mi je šport pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,92	0,67	3,45	0,003
Slovenija	17	3,94	0,56		
Avstralija	10	4,30	0,48		
Hrvaška	9	4,22	0,83		
Izrael	10	3,40	0,84		
Belorusija	11	4,91	0,30		
Avstrija	20	3,95	0,94		
SČG	11	4,09	1,04		
Total	100	4,07	0,82		

Anketirani reprezentanti se v povprečju strinjajo, da jim je šport pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev v osebnem življenju. Povprečje njihovih odgovorov znaša 4,07 (preglednica 46). Reprezentanti Belorusije dosegajo povprečno vrednost odgovorov 4,91, kar pomeni, da se s trditvijo močno strinjajo. Reprezentanti Avstralije dosegajo povprečje odgovorov 4,30, reprezentanti Hrvaške pa 4,22. Reprezentanti ostalih držav se značilno manj strinjajo s to trditvijo. Reprezentanti Izraela dosegajo povprečje 3,40, Bosne 3,92, Slovenije 3,94 in reprezentanti Avstrije 3,95. Pavlin (2001) navaja, da so nogometaši NK HIT Gorice in NK Olimpije na lestvici od ena do pet dosegli za trditev – nogomet mi je pomagal pri postavljanju in doseganju ciljev - povprečje 4,27, kar je pomenilo, da se s trditvijo zelo strinjajo.

Preglednica 47: Zdi se mi, da me šport odtrga od bolj pomembnih aktivnosti

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	2,17	0,72	4,842	0,000
Slovenija	17	2,65	0,86		
Avstralija	10	3,10	0,88		
Hrvaška	9	2,00	0,00		
Izrael	10	2,50	0,71		
Belorusija	11	1,27	0,90		
Avstrija	20	2,85	1,09		
SČG	11	2,00	1,26		
Total	100	2,38	1,02		

Mnogi nogometaši tako ob koncu športne kariere, ko so stari 32,33 let, nenadoma ugotovijo, da so možnosti za drugo profesionalno kariero spolzele iz rok, saj so zamudili dragoceni čas za šolanje in pridobivanje izkušenj. Tako gre v isti luči razumeti izjavo, da jih nogomet odtrga od bolj pomembnih aktivnosti (Pavlin, 2001). To pomeni, da morajo zaradi opredelitve za šport in doseganje optimalnih tekmovalnih rezultatov zreducirati druge dejavnosti, s katerim se ukvarjajo. S tem se hkrati zmanjšuje število vlog, ki opredeljujejo njihovo identiteto, športna identiteta pa postaja vse bolj pomemben in prevladujoč del identitete (Cecić Erpič, 2002).

Kako je pri odbojkarjih? Weiss (2003) navaja, da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli povprečje 1,96, kar je pomenilo, da se ne strinjajo s to trditvijo. Tudi reprezentanti v naši raziskavi se v povprečju ne strinjajo, da jih šport odtrga od bolj pomembnih aktivnosti. Povprečje njihovih odgovorov znaša 2,38 (preglednica 47). Ravno tisti reprezentanti, ki za trening porabijo največ časa (preglednica 16), se s trditvijo, da jih šport odtrga od bolj pomembnih aktivnosti, ne strinjajo, kar pomeni, da šport uvrščajo na pomembno mesto. Najmanj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Belorusije, ki dosegajo v povprečju vrednost 1,27, kar pomeni, da se s trditvijo močno ne strinjajo. Ne strinjajo se tudi reprezentanti Hrvaške in SČG, ki dosegajo povprečje 2,00 ter reprezentanti Bosne, ki dosegajo povprečje 2,17. Značilno višje povprečje dosegajo reprezentanti Avstralija in sicer 3,10, kar pa še vedno ne pomeni, da se s trditvijo strinjajo. Ocena je blizu nevtralne. Tudi reprezentanti Avstrije dosegajo značilno višje povprečje kot reprezentanti Belorusije, Hrvaške in SČG in sicer 2,85.

Preglednica 48: Zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,58	0,67	9,226	0,000
Slovenija	17	3,59	0,87		
Avstralija	10	3,70	0,95		
Hrvaška	9	4,22	0,44		
Izrael	10	3,50	0,71		
Belorusija	11	1,27	0,90		
Avstrija	20	3,00	1,21		
SČG	11	2,45	1,57		
Total	100	3,15	1,26		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,86	0,65	4,571	0,013
2	58	2,93	1,28		
3	21	3,05	1,43		
Total	100	3,15	1,26		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	3,45	1,12	5,681	0,019
2	51	2,86	1,33		
Total	100	3,15	1,26		

Za trditev - zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas - so reprezentanti v povprečju dosegli oceno 3,15, kar je blizu oceni nevtralnno (preglednica 48). Kljub temu pa se reprezentanti nekaterih držav s trditvijo strinjajo. Najvišje povprečje dosegajo reprezentanti Hrvaške (4,22), Avstralije (3,70), Slovenije (3,59) in Bosne (3,58). Najnižje ocene pa dosegajo reprezentanti Belorusije (1,27), SČG (2,45), Avstrije (3,00) in Izraela (3,50). Pri delitvi v tri skupine dosegajo najvišje povprečje reprezentanti prve skupine držav (Hrvaška in Bosna) in sicer 3,86, kar pomeni, da se bolj od ostalih dveh skupin držav strinjajo, da jih je šport opogumil, da bolje izrabljajo svoj prosti čas. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenije, Izraela, Avstrije in Avstralije) dosegajo najnižje povprečje med temi tremi skupinami in sicer 2,93, reprezentanti tretje skupine držav (Avstralije in SČG) pa dosegajo povprečje odgovorov 3,05. Pri delitvi v dve skupini, dosegajo reprezentanti balkanskih držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG) povprečje odgovorov 3,45, kar pomeni, da se nagibajo k oceni, da se s trditvijo strinjajo. Reprezentanti drugih držav (Belorusije, Avstralije, Izraela in Avstrije) dosegajo značilno nižje povprečje odgovorov in sicer 2,86, kar pomeni približno oceno nevtralnno.

Preglednica 49: Odkar se ukvarjam s športom, sem izboljšal svoje sposobnosti, ki se tičejo telesnega stresa v vsakdanjem življenju

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,00	0,60	2,818	0,010
Slovenija	17	3,71	0,77		
Avstralija	10	3,80	1,14		
Hrvaška	9	4,56	0,73		
Izrael	10	3,70	0,82		
Belorusija	11	4,91	0,30		
Avstrija	20	3,50	1,28		
SČG	11	3,82	1,54		
Total	100	3,93	1,06		

Anketirani reprezentanti se v povprečju strinjajo s trditvijo, da so, odkar se ukvarjajo s športom, izboljšali svoje sposobnosti, ki se tičejo soočenja s telesnim stresom v vsakdanjem življenju. V povprečju so tej trditvi dali oceno 3,93. Najbolj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Belorusije, ki so v povprečju dosegli oceno 4,91, in Hrvaške, katerih povprečna ocena odgovorov znaša 4,56, kar pomeni, da se močno strinjajo s

to trditvijo. Povprečna ocena odbojgarskih reprezentantov Bosne znaša 4,00, SČG 3,82, Avstralije 3,80, Slovenije (3,71) in Izraela (3,70). Značilno nižje povprečje dosegajo reprezentanti Avstrije (3,50).

Preglednica 50: Skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten

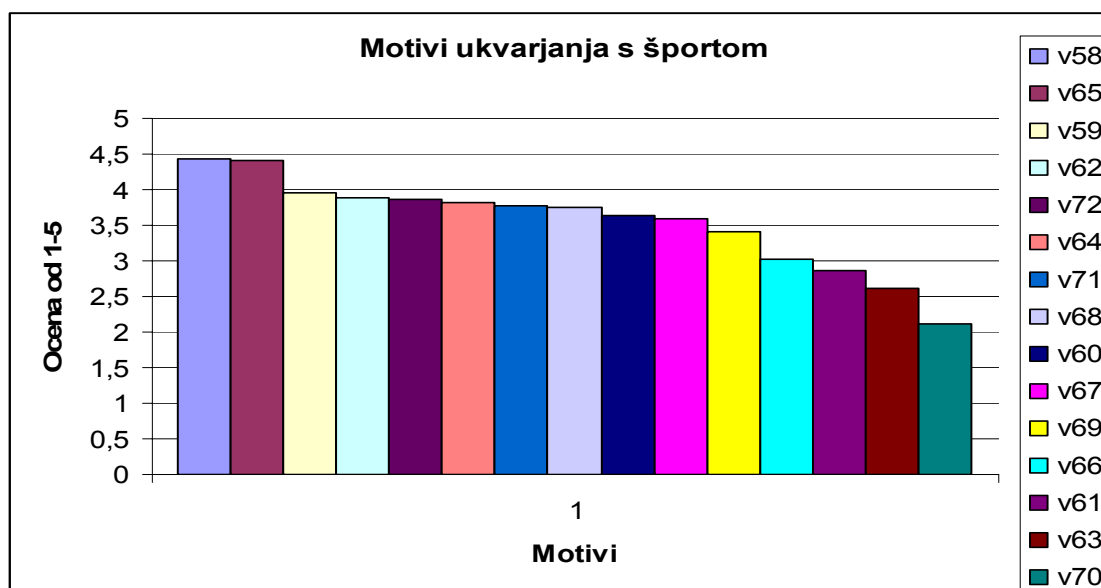
Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,08	0,29	4,792	0,000
Slovenija	17	3,76	0,75		
Avstralija	10	3,90	1,20		
Hrvaška	9	4,00	1,12		
Izrael	10	3,80	0,79		
Belorusija	11	4,55	0,52		
Avstrija	20	3,90	0,91		
SČG	11	4,82	0,60		
Total	100	3,95	0,91		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,48	0,87	5,646	0,005
2	58	3,97	0,82		
3	21	4,38	1,02		
Total	100	3,95	0,91		

Anketirani odbojgarski reprezentanti se v povprečju strinjajo tudi s trditvijo, da so se skozi šport naučili biti bolj samozavestni. Povprečje njihovih odgovorov znaša 3,95. Weiss (2003) navaja, da so češki, avstrijski in ameriški odbojkarji na lestvici od ena do osem dosegli povprečje 6,58, kar je pomenilo, da se zelo strinjajo s to trditvijo. V naši raziskavi se s trditvijo - skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten - najbolj strinjajo reprezentanti tistih držav, ki trenirajo največ (preglednica 16), dosegajo najvišja povprečja odgovorov pri samooceni, kako uspešni športniki so (preglednica 19) ter se na sploh bolj identificirajo z vlogo športnika in jih v tej vlogi tudi drugi najbolj prepoznajo. Reprezentanti SČG dosegajo pri trditvi – skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten - povprečno vrednost odgovorov 4,82, reprezentanti Belorusije 4,55 in Hrvaške 4,00. Najnižje povprečja dosegajo reprezentanti Bosne in sicer 3,08, Slovenije 3,76, Izraela 3,80 in Avstralije ter Avstrije 3,90. Pri delitvi držav v tri skupine, najvišje povprečje dosegajo reprezentanti tretje skupine držav, ki je najvišje uvrščena na lestvici FIVB (SČG in Avstralija). Povprečje odgovorov te skupine znaša 4,38, kar je značilno višje, kot ga dosegajo reprezentanti prve skupine držav (3,48). Povprečje reprezentantov prve skupine držav je 3,97. Povprečje reprezentantov druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Avstrija in Belorusija) je 3,97, kar pomeni, da se s trditvijo - skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten - strinjajo.

Osebni motivi za ukvarjanje s športom

Graf 5: Motivi za ukvarjanje s športom

Med petnajstimi motivi za ukvarjanje s športom, ki so jih reprezentanti ocenjevali od ena do pet po tem, koliko se s katerim od njih strinjajo, se je izkazalo, da je v povprečju motiv - ukvarjam se s športom, ker uživam v tekmovanju - najmočnejši. Povprečje odgovorov vseh reprezentantov za ta motiv znaša 4,44. Drugi najmočnejši motiv je, da se anketirani reprezentanti ukvarjajo s športom, ker radi zmagujejo (4,40) in tretji, da se ukvarjajo s športom, ker je razburljivo (3,95).

Preglednica 51: Motivi za ukvarjanje s športom

MOTIVI ZA UKVARJANJE S ŠPORTOM	M
v58-Ukvarjam se s športom, ker uživam v tekmovanju	4,44
v65-Ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem	4,40
v59-Ukvarjam se s športom, ker je razburljivo	3,95
v62-Ukvarjam se s športom, ker sem rad del ekipe	3,88
v72-Ukvarjam se s športom, ker si želim s tem ustvariti kariero	3,87
v64-Ukvarjam se s športom, ker se počutim v fizični kondiciji	3,81
v71-Ukvarjam se s športom, ker tako zaslužim denar	3,78
v68-Ukvarjam se s športom, ker uživam pri fizični aktivnosti	3,74
v60-Ukvarjam se s športom, ker rad preživljam čas v družbi	3,63
v67-Ukvarjam se s športom, ker doživim timski duh	3,58
v69-Ukvarjam se s športom, ker srečujem nove ljudi	3,40
v66-Ukvarjam se s športom, ker me naredi fizično privlačnega	3,02
v61-Ukvarjam se s športom, ker me sprošča	2,86
v63-Ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji	2,61
v70-Ukvarjam se s športom, ker si to želi moja družina	2,12

Odločitev za ukvarjanje s športom je povezana s štirimi splošnimi faktorji:

- s skrbmi, ki jih imajo mladi zaradi njihovega odraščanja, in da bodo videti sposobni, primerni;
- z občutkom mladih o tem, kdo so in kaj je pomembno v njihovem življenju;
- z zadrego, ki je povezana s pomanjkanjem denarja, s pravili in željami staršev in s pričakovanji njihovih partnerjev;
- z intenzivnostjo in živahnostjo spominov na pretekle izkušnje v šolskem športu in telesne aktivnosti (Coakley in White, 1999).

Kaj pa je motivacija, da se s športom ukvarjajo tudi kasneje, kot vrhunski športniki v ekipnih športnih panogah? Tušak (1997) piše, da je najmočnejši prediktor visoke športne identitete orientacija k zmagi, zaradi katere športnik stalno stremi k doseganju in izboljševanju tekmovalnih dosežkov. Sledi mu pozitivna tekmovalna motivacija, ki tudi izraža težnjo k uspehu na tekmovanju in predstavlja najbolj zdravo in koristno obliko tekmovalne motivacije. Športniki z visoko športno identiteto težijo k uspehom, k zmagi (pozitivna tekmovalna motivacija).

Prav nasprotne motive pa ugotavlja Weiss (1997) pri tekmovalnih športnikih Avstrije (moških in ženskah skupaj), kjer kot najpogostejši motiv za ukvarjanje s športom navaja uživanje v športu, sledi mu motiv socialnih kontaktov, motiv zdravja in prav na koncu motiv tekmovanja in kariere. Če pogledamo samo moške profesionalne športnike, pa je motiv tekmovanja in kariere tudi v tej raziskavi na prvem mestu.

Tušak (2003) ugotavlja, da je motivacija, ki izvira iz tekmovanja, še posebej pa sodelovanja, višje izražena v ekipnih športnih panogah. Razloge moramo iskati v naravi športne panoge, saj ekipni športi na eni strani zahtevajo več sodelovanja, po drugi pa obstaja tudi precejšnja mera tekmovanja med posameznimi člani ekipe za pomembna mesta v ekipi.

Mnogi so mnenja, da je motivacija verjetno najbolj pomembna tema in je tudi največkrat predmet pogovorov med trenerji in strokovnimi delavci. Seveda pa definicije ne omogočajo enotne opredelitve in pristopa k problematiki motivacije.

Analiza spremenljivk osebnih motivov za ukvarjanje s športom naših anketirancev je pokazala, da se člani posameznih reprezentanc od skupno petnajstih spremenljivk kar v trinajstih značilno razlikujejo med seboj. Ko smo delili države v tri skupine, so se pokazale razlike med reprezentanti posameznih skupin držav v osmih spremenljivkah, ko pa smo države delili v dve skupini, se reprezentanti teh dveh skupin držav med seboj značilno razlikujejo v treh spremenljivkah od skupno petnajstih.

Preglednica 52: Ukvarjam se s športom, ker je razburljivo

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,08	0,29	14,101	0,000
Slovenija	17	4,06	0,43		
Avstralija	10	4,50	0,53		
Hrvaška	9	4,78	0,44		
Izrael	10	4,30	0,67		
Belorusija	11	1,82	1,17		
Avstrija	20	4,00	0,92		
SČG	11	4,18	1,25		
Total	100	3,95	1,10		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	4,38	0,50	5,466	0,006
2	58	3,66	1,21		
3	21	4,33	0,97		
Total	100	3,95	1,10		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	4,22	0,72	6,362	0,013
2	51	3,69	1,32		
Total	100	3,95	1,10		

Motiv ukvarjanja s športom, ker je razburljivo (preglednica 52), je tretji najmočnejši motiv ukvarjanja s športom za vse anketirane odbojkarje. Povprečje njihovih odgovorov za ta motiv znaša 3,95. Se pa države in skupine držav med seboj po pomembnosti tega motiva značilno razlikujejo. Ker je razburljivo, je najmočnejši motiv za ukvarjanje s športom za reprezentante Hrvaške in Avstralije. Hrvaški reprezentanti dosegajo povprečno vrednost tega odgovora 4,78, kar pomeni, da se močno strinjajo. V precejšnji meri se strinjajo tudi reprezentanti Avstralije, ki dosegajo povprečno oceno 4,50, Izraela, ki dosegajo povprečno oceno 4,30, SČG, ki dosegajo povprečno oceno 4,18, Bosne, ki dosegajo povprečno oceno 4,08, Slovenije, ki dosegajo povprečno oceno 4,06 in Avstrije, ki dosegajo povprečno oceno 4,00. Reprezentanti Belorusije v povprečju te spremenljivke izrazito izstopajo in dosegajo povprečno oceno 1,82, kar pomeni, da se s to trditvijo ne strinjajo.

Pri delitvi v tri skupine držav, dve skupini dosejata značilno višje povprečje od preostale skupine. Pri prvi skupini držav (Bosna in Hrvaška) dosežajo reprezentanti povprečje odgovorov 4,38, reprezentanti tretje skupine (SČG in Avstralija) pa 4,33. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija, Avstrija) dosežajo značilno nižje povprečje odgovorov in sicer 3,66, kar pomeni, da se reprezentanti te skupine značilno manj kot reprezentanti ostalih dveh skupin strinjajo s trditvijo, da se ukvarjajo s športom, ker je razburljivo. Pri delitvi v dve skupini se izkaže, da reprezentanti balkanskih držav (Slovenija, Hrvaška, Bosna in SČG) dosežajo značilno višje povprečje (4,22) kot reprezentanti preostalih držav (Belorusije, Izraela, Avstralije in Avstrije), ki dosežajo povprečje odgovorov 3,69.

Preglednica 53: Ukvarjam se s športom, ker rad preživljam čas v družbi

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,92	1,00	5,994	0,000
Slovenija	17	3,94	0,56		
Avstralija	10	4,30	0,48		
Hrvaška	9	4,00	1,32		
Izrael	10	3,30	0,82		
Belorusija	11	4,09	0,30		
Avstrija	20	3,35	0,93		
SČG	11	2,27	1,35		
Total	100	3,63	1,04		

Proti koncu lestvice najpogostejših motivov pri anketiranih reprezentantih je motiv, da se ukvarjajo s športom, ker radi preživljajo čas v družbi (preglednica 53). Povprečna vrednost vseh odgovorov znaša 3,63, kar pomeni, da se s tem sicer dokaj strinjajo, ni pa jim to bistven motiv. Najmanj se s tem strinjajo reprezentanti SČG, ki dajejo povprečno oceno 2,27, najbolj pa reprezentanti Avstralije, ki so sicer, tako kot SČG, med tremi najuspešnejšimi državami po lestvici FIVB (The Federation Internationale de Volleyball). Reprezentanti Avstralije dosežajo povprečno vrednost odgovorov 4,30, kar pomeni, da se s trditvijo strinjajo. S to trditvijo se strinjajo tudi reprezentanti Belorusije (4,09), Hrvaške (4,00), Slovenije (3,94) in Bosne (3,92). Reprezentanti Avstrije (3,35) in Izraela (3,30) se bolj nagibajo k oceni nevtralnno. Med prvimi petimi motivi, ki jih navaja Tušak (2001), so kar trije povezani z druženjem v skupini in navezovanjem prijateljskih stikov.

Preglednica 54: Ukvarjam se s športom, ker me sprošča

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,33	0,98	6,548	0,000
Slovenija	17	3,94	0,66		
Avstralija	10	3,30	0,82		
Hrvaška	9	3,00	1,00		
Izrael	10	3,30	1,06		
Belorusija	11	1,91	1,22		
Avstrija	20	2,20	1,20		
SČG	11	1,91	1,64		
Total	100	2,86	1,30		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	3,16	1,30	5,509	0,021
2	51	2,57	1,24		
Total	100	2,86	1,30		

K oceni nevtralnno se nagiba povprečje odgovorov spremenljivke - ukvarjam s športom, ker me sprošča - (preglednica 54). Povprečje odgovorov vseh reprezentantov znaša 2,86. Sprostitev torej ni močan motiv, zaradi katerega se ukvarjajo s športom. Pri anketiranih odbojkarjih se na lestvici motivov uvršča med zadnje tri motive. Najvišjo povprečno vrednost tega odgovora dosegajo reprezentanti Slovenije in sicer 3,94, najnižjo pa reprezentanti SČG in Belorusije in sicer 1,91. Pri delitvi v dve skupini se balkanske države (Slovenija, Bosna, Hrvaška, SČG) značilno razlikujejo od ostalih držav druge skupine. Reprezentanti prve skupine dosegajo skupno povprečje 3,16, reprezentanti ostalih držav pa 2,57, kar pomeni, da je za reprezentante balkanskih držav bolj kot za reprezentante ostalih držav motiv za ukvarjanje s športom sprostitvev.

Preglednica 55: Ukvarjam se s športom, ker sem rad del ekipe

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,00	1,04	3,766	0,001
Slovenija	17	3,94	0,56		
Avstralija	10	4,30	0,48		
Hrvaška	9	4,11	1,05		
Izrael	10	3,60	0,97		
Belorusija	11	4,82	0,40		
Avstrija	20	3,65	0,99		
SČG	11	2,82	1,89		
Total	100	3,88	1,09		

Ukvarjam se s športom, ker sem rad del ekipe - (preglednica 55) je četrti najmočnejši motiv vseh anketiranih reprezentantov, zaradi katerega se ukvarjajo s športom. Anketirani reprezentanti se v povprečju strinjajo s to trditvijo in dosegajo skupno povprečje odgovorov 3,88.

Višjo povprečno oceno kot 4 v povprečju dosegajo reprezentanti Belorusije (4,82), Avstralije (4,30), Hrvaške (4,11) in Bosne (4,00). Reprezentanti drugih držav dosegajo povprečne ocene pod 4 in sicer reprezentanti Slovenije (3,94), reprezentanti Avstrije (3,65) in reprezentanti Izraela (3,60). Najmanj se s to trditvijo strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečno oceno odgovorov 2,82.

Preglednica 56: Ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	2,08	1,16	8,369	0,000
Slovenija	17	3,53	0,72		
Avstralija	10	3,30	1,06		
Hrvaška	9	2,00	0,00		
Izrael	10	2,30	0,95		
Belorusija	11	3,73	1,01		
Avstrija	20	2,15	0,99		
SČG	11	1,64	1,29		
Total	100	2,61	1,20		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	2,05	0,86	4,297	0,016
2	58	2,88	1,14		
3	21	2,43	1,43		
Total	100	2,61	1,20		

Ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji - (preglednica 55) je motiv, ki ga reprezentanti vseh držav uvrščajo po pomembnosti na predzadnje mesto med vsemi ponujenimi motivi, med katerimi so anketiranci lahko izbirali. V povprečju ga ocenjujejo z oceno 2,61, kar je pod oceno nevtralnno in se nagiba k oceni, da se s trditvijo ne strinjajo. Nasprotno Zaletel - Černoš (2002) pri plesalkah ugotavlja pomembnost socialnih motivov, predvsem pri navezovanju prijateljskih in medosebnih stikov. V naši raziskavi se s trditvijo – ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji - najmanj strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 1,64, reprezentanti Hrvaške, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 2,00, reprezentanti Bosne, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 2,08, reprezentanti Avstrije, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 2,15 in reprezentanti Izraela, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 2,30. Najbolj se s

trditvijo strinjajo reprezentanti Avstralije, Slovenije in Belorusije. Anketirani avstralski odbojkarji dosegajo povprečno vrednost odgovorov 3,30, slovenski 3,53 in beloruski 3,73. Pri delitvi držav v tri skupine dosegajo najvišje povprečje odgovorov reprezentanti druge skupina držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) in sicer 2,88, kar pomeni da se s trditvijo - ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji - značilno bolj strinjajo kot reprezentanti ostalih dve skupini držav. Reprezentanti tretje skupine (SČG in Avstralija) dosegajo skupno povprečje odgovorov 2,43, reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) pa 2,05. Značilno nižje povprečje dosegajo reprezentanti prve skupine držav tudi pri motivu – ukvarjam se s športom, ker uživam v fizični aktivnosti - (preglednica 60).

Preglednica 57: Ukvarjam se s športom, ker se počutim v fizični kondiciji

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,08	0,29	4,979	0,000
Slovenija	17	3,53	0,94		
Avstralija	10	4,10	0,88		
Hrvaška	9	4,22	0,97		
Izrael	10	3,80	0,63		
Belorusija	11	5,00	0,00		
Avstrija	20	3,50	1,24		
SČG	11	2,73	1,74		
Total	100	3,81	1,13		

Povprečna vrednost, ki jo vsi anketirani reprezentanti dosegajo pri spremenljivki - ukvarjam se s športom, ker se počutim v fizični kondiciji - (preglednica 57), je 3,81, kar pomeni, da se reprezentanti v povprečju s to trditvijo strinjajo. Ta motiv je v povprečju šesti najmočnejši motiv za ukvarjanje s športom pri anketiranih odbojkarjih. Najbolj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Belorusije, ki dosegajo povprečno oceno 5,00, kar pomeni, da se s trditvijo popolnoma strinjajo. Zelo se strinjajo s to trditvijo tudi reprezentanti Hrvaške, ki dosegajo povprečje odgovorov 4,22. Med države, katerih reprezentanti se najmanj strinjajo s to trditvijo, sodi SČG, katere reprezentanti dosegajo povprečje 2,73 in Avstrija, katere reprezentanti dosegajo povprečje odgovorov 3,53. Med tiste, ki dosegajo nizko povprečje odgovorov in se s trditvijo najmanj strinjajo, sodi tudi Slovenija, katere reprezentanti dosegajo povprečno vrednost odgovorov 3,53.

Preglednica 58: Ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,67	0,49	7,941	0,000
Slovenija	17	3,29	1,21		
Avstralija	10	4,60	0,97		
Hrvaška	9	4,44	0,73		
Izrael	10	4,30	0,82		
Belorusija	11	5,00	0,00		
Avstrija	20	4,45	0,51		
SČG	11	5,00	0,00		
Total	100	4,40	0,90		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	4,57	0,60	4,437	0,014
2	58	4,19	1,00		
3	21	4,81	0,68		
Total	100	4,40	0,90		

Drugi najmočnejši motiv, zaradi katerega se anketirani reprezentanti ukvarjajo s športom, je, da radi zmagujejo (preglednica 58). Najbolj se s to trditvijo strinjajo reprezentanti SČG in Belorusije, ki dosegajo povprečje odgovorov 5, kar pomeni, da se s trditvijo popolnoma strinjajo. Tudi reprezentanti Bosne dosegajo visoko povprečje odgovorov (4,67), prav tako reprezentanti Avstralije (4,60), Avstrije (4,45) in Hrvaške (4,44). Najmanjše povprečje dosegajo reprezentanti Slovenije (3,29) in Izraela (4,30), ki pa se kljub temu še vedno nagibajo k temu, da se s trditvijo strinjajo. Pri delitvi v tri skupine dosegajo najvišje povprečje odgovorov reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralije), ki dosegajo povprečje odgovorov 4,81. Ta skupina dosega značilno višje povprečje tudi pri trditvi – ukvarjam se s športom, ker si želim ustvariti kariero - (preglednica 64). Drugo najvišje povprečje pri trditvi – ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem - dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Hrvaške in Bosne), katerih povprečje znaša 4,57. Reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo povprečje odgovorov za ta motiv 4,19. Vse skupine držav se torej s to trditvijo strinjajo, skupina reprezentantov najuspešnejših dveh držav (tretja skupina), pa se popolnoma strinja, da se ukvarjajo s športom, ker radi zmagujejo. Tudi Tušak (1997) piše, da je najmočnejši prediktor visoke športne identitete orientacija k zmagi, zaradi katere športnik stalno stremi k doseganju in izboljševanju tekmovalnih dosežkov. Sledi mu pozitivna tekmovalna motivacija, ki tudi izraža težnjo k uspehu na tekmovanju in predstavlja najbolj zdravo in koristno obliko tekmovalne motivacije. Športniki z visoko športno identiteto težijo k uspehom, k zmagi (pozitivna tekmovalna motivacija).

Tudi drugi avtorji navajajo, da je orientacija k zmagi in dosežkom velik motiv za ukvarjanje s športom. Tako Herva in Lyytinen (1995) navajata, da so pri atletih najbolj izraženi motivi, ki so vezani na dosežke in tekmovanje. Bajec (2003) pa piše, da so orientacija k zmagi, tekmovalnost in pozitivna tekmovalna motivacija indikatorji vedenja uspešnega športnika.

Preglednica 59: Ukvarjam se s športom, ker doživim timski duh

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,67	0,89	12,329	0,000
Slovenija	17	3,88	0,60		
Avstralija	10	4,30	0,67		
Hrvaška	9	4,00	1,22		
Izrael	10	3,30	0,82		
Belorusija	11	5,00	0,00		
Avstrija	20	3,10	1,29		
SČG	11	1,73	1,01		
Total	100	3,58	1,24		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,81	1,03	3,620	0,030
2	58	3,72	1,12		
3	21	2,95	1,56		
Total	100	3,58	1,24		

Doživetje timskega duha je motiv, katerega vsi reprezentanti v povprečju ocenjujejo z oceno 3,58. Ta povprečna ocena ga uvršča na deseto mesto med vsemi ponujenimi motivi, katere so reprezentanti ocenjevali z oceno od 1 do 5. Tušak (2001) navaja, da je med najpomembnejšimi motivi, zaradi katerih se mladi ukvarjajo s športom, prav želja po skupinskih aktivnostih.

Najvišjo povprečno oceno v naši raziskavi za trditev – ukvarjam se s športom, ker doživim timski duh - dosegajo reprezentanti Belorusije (5,00) in reprezentanti Avstralije (4,30), ki se s trditvijo zelo strinjajo. Najmanj pa se s trditvijo strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečno oceno odgovorov 1,73 (preglednica 59). Pri delitvi v tri skupine držav najvišje povprečje odgovorov dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Hrvaška in Bosna) in sicer 3,81. Tudi pri drugi skupini držav (Slovenija, Izrael, Belorusija in Avstrija) dosegajo reprezentanti visoko povprečje in sicer 3,72. Najnižje povprečje dosegajo reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralija), ki dosegajo povprečje 2,95, kar pomeni, da se v primerjavi z ostalima skupinama reprezentanti tretje skupine držav v povprečju značilno manj strinjajo, da se ukvarjajo s športom, ker doživijo timski duh.

Preglednica 60: Ukvarjam se s športom, ker uživam pri fizični aktivnosti

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,00	0,74	3,104	0,006
Slovenija	17	3,94	0,97		
Avstralija	10	4,20	0,42		
Hrvaška	9	3,67	0,71		
Izrael	10	3,90	0,74		
Belorusija	11	3,55	0,69		
Avstrija	20	4,20	0,83		
SČG	11	3,09	1,76		
Total	100	3,74	1,00		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,29	0,78	3,770	0,027
2	58	3,95	0,85		
3	21	3,62	1,40		
Total	100	3,74	1,00		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	49	3,47	1,16	7,478	0,007
2	51	4,00	0,75		
Total	100	3,74	1,00		

Anketirani reprezentanti se v povprečju nagibajo k oceni, da se strinjajo s trditvijo, da se ukvarjajo s športom, ker uživajo v fizični kondiciji (preglednica 60). Povprečna vrednost njihovih odgovorov znaša 3,74. Ta motiv je za reprezentante v povprečju osmi najmočnejši motiv za njihovo ukvarjanje s športom.

Najvišjo oceno tega odgovora dosegajo v povprečju reprezentanti Avstrije in Avstralije in sicer 4,20, kar pomeni, da se s trditvijo v povprečju strinjajo. Najnižjo oceno pa v povprečju dosegajo reprezentanti Bosne (3,00) in SČG (3,09), kar pomeni oceno nevtrarno.

Ko delimo reprezentante v tri skupine, se s trditvijo najbolj strinjajo reprezentanti druge skupine (Slovenija, Izrael, Belorusija, Avstrija), ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 3,95, kar pomeni, da se s trditvijo strinjajo. Nekoliko nižje povprečje dosegajo reprezentanti tretje skupine držav (Avstralija in SČG) in sicer 3,74. Najnižje povprečje odgovorov dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) in sicer 3,74.

Pri delitvi reprezentantov v dve skupini dosegajo reprezentanti skupine balkanskih držav značilno nižje povprečje (3,47) kot reprezentanti ostalih držav (4,00), kar pomeni, da se značilno manj strinjajo s trditvijo, da se ukvarjajo s športom, ker uživajo v fizični aktivnosti.

Preglednica 61: Ukvarjam se s športom, ker srečujem nove ljudi

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	4,00	0,00	7,062	0,000
Slovenija	17	4,00	0,71		
Avstralija	10	3,90	0,88		
Hrvaška	9	3,67	0,87		
Izrael	10	3,30	0,67		
Belorusija	11	3,27	1,49		
Avstrija	20	3,20	1,20		
SČG	11	1,73	1,01		
Total	100	3,40	1,15		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	3,86	0,57	5,476	0,006
2	58	3,47	1,10		
3	21	2,76	1,45		
Total	100	3,40	1,15		

Herva in Lyytinen (1995) v svoji raziskavi navajata, da so pri anketiranih odbojkarjih in igralcih bejzbola najbolj izraženi motivi, ki so vezani na njihovo okolje na treningu in socialni motivi. Tušak (2001) uvršča med najpomembnejše motive, zaradi katerih se mladi ukvarjajo s športom, tudi željo po navezovanju prijateljskih stikov.

Motiv - ukvarjam se s športom, ker srečujem nove ljudi - (preglednica 61) so vsi anketirani odbojcarski reprezentanti naše raziskave ocenili v povprečju z oceno 3,40, kar uvršča motiv na enajsto mesto med motivi, ki smo jih ponudili v vprašalniku. S to trditvijo se v povprečju najbolj strinjajo reprezentanti Slovenije in Bosne, ki dajo v povprečju oceno 4,00. Avstralski odbojkarji v povprečju dosegajo oceno 3,90. Najmanj se s trditvijo strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečno oceno 1,73, kar pomeni, da se s trditvijo ne strinjajo.

Tretja, najuspešnejša skupina držav (Avstralija in SČG) dosega skupno povprečje odgovorov njihovih reprezentantov 2,76, kar je značilno manj kot ostali dve skupini držav, katerih reprezentanti se bolj strinjajo s trditvijo, da se ukvarjajo s športom, ker srečujejo nove ljudi. Pri prvi skupini držav (Hrvaška in Bosna) dosegajo reprezentanti v povprečju oceno 3,86, pri drugi skupini držav (Slovenija, Izrael, Avstrija in Belorusija) pa dosegajo reprezentanti v povprečju oceno 3,47.

Preglednica 62: Ukvarjam se s športom, ker si to želi moja družina

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	2,67	1,30	7,129	0,00
Slovenija	17	2,41	0,71		
Avstralija	10	2,60	1,07		
Hrvaška	9	2,56	1,01		
Izrael	10	2,00	1,05		
Belorusija	11	2,91	0,94		
Avstrija	20	1,35	0,81		
SČG	11	1,00	0,00		
Total	100	2,12	1,09		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	2,62	1,16	3,544	0,033
2	58	2,07	1,02		
3	21	1,76	1,09		
Total	100	2,12	1,09		

Povprečje odgovorov kaže, da se anketirani odbojkarji v povprečju ne ukvarjajo s športom, ker si to želi njihova družina (preglednica 62). Povprečna vrednost njihovih odgovorov znaša 2,12. Ta motiv se med vsemi ponujenimi motivi uvršča na zadnje mesto.

S trditvijo se ne strinjajo oziroma popolnoma ne strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 1, reprezentanti Avstrije, ki dosegajo povprečno vrednost 1,35, in reprezentanti Izraela, ki dosegajo povprečno vrednost odgovorov 2,00. Najvišje povprečje dosegajo reprezentanti Belorusije in sicer 2,91, kar pa je še vedno pod oceno nevtralnno.

Pri delitvi držav v tri skupine se s trditvijo najmanj strinjajo reprezentanti tretje skupine držav (SČG in Avstralije), ki dosegajo povprečje odgovorov 1,76 in se s športom najbolj ukvarjajo zaradi tekmovanja. Tudi ostali dve skupini držav dosegata nizko povprečje odgovorov za trditev – ukvarjam se s športom, ker si to želi moja družina. Druga skupina držav (Slovenija, Izrael, Avstrija in Belorusija) dosega povprečje 2,07, kar pomeni, da se z odgovorom ne strinjajo, tretja skupina držav (Bosna in Hrvaška) pa dosegata povprečje odgovorov 2,62, kar pomeni oceno bolj nevtralnno.

Preglednica 63: Ukvarjam se s športom, ker tako zaslužim denar

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,67	1,50	3,603	0,002
Slovenija	17	3,59	0,94		
Avstralija	10	3,20	1,23		
Hrvaška	9	4,33	0,50		
Izrael	10	3,90	0,74		
Belorusija	11	4,55	0,52		
Avstrija	20	3,10	1,37		
SČG	11	4,64	1,21		
Total	100	3,78	1,20		

Služenje denarja je motiv, ki zaseda sedmo mesto med vsemi motivi, zaradi katerih se anketirani reprezentanti ukvarjajo s športom. V povprečju anketirani reprezentanti dosegajo vrednost odgovorov 3,78, kar pomeni, da se strinjajo, da se ukvarjajo s športom zato, ker tako zaslužijo denar (preglednica 63). Pavlin (2001) navaja, da je pri nogometaših NK HIT Nova Gorica in NK Olimpija dohodek kot motivacijski faktor bolj izražen pri standardnih igralcih prve postave kot pri nestandardnih.

V naši raziskavi se s trditvijo najbolj strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečno vrednost te trditve 4,64, reprezentanti Belorusije 4,55, reprezentanti Hrvaške 4,33. Nekoliko manj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Izraela in sicer dosegajo v povprečju oceno te trditve 3,90, reprezentanti Bosne 3,67 in reprezentanti Slovenije 3,59. Najmanj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Avstralije, ki dosegajo v povprečju oceno te trditve 3,20 in reprezentanti Avstrije, katerih povprečna ocena znaša 3,10, kar pomeni približno nevtralno.

Pepelnak (2001) v svojem diplomskem delu, kjer je proučeval motive nogometašev NK Maribor in NK Tabor Sežana, navaja, da je motiv visokega dohodka uvrščen na tretje mesto med vsemi motivi pri anketiranih nogometaših. Uvrščen je takoj za veseljem do športa in dobrim delovnim vzdušjem.

Preglednica 64: Ukvarjam se s športom, ker si želim s tem ustvariti kariero

Država	N	M.	STD.	F	Sig.
Bosna	12	3,83	0,94	4,543	0,000
Slovenija	17	3,53	1,01		
Avstralija	10	4,10	0,57		
Hrvaška	9	4,44	0,53		
Izrael	10	4,10	0,88		
Belorusija	11	2,55	1,29		
Avstrija	20	4,1	0,97		
SČG	11	4,45	1,21		
Total	100	3,87	1,09		

Skup.	N	M.	STD.	F	Sig.
1	21	4,10	0,83	3,463	0,035
2	58	3,64	1,17		
3	21	4,29	0,96		
Total	100	3,87	1,09		

Motiv ustvarjanja kariere je peti najmočnejši motiv za ukvarjanje s športom vseh anketiranih reprezentantov. Skupaj dosegajo povprečno vrednost 3,87, kar pomeni, da se s trditvijo - ukvarjam se s športom, ker si želim s tem ustvariti kariero - strinjajo (preglednica 64).

Najbolj se s trditvijo strinjajo reprezentanti SČG, ki dosegajo povprečje odgovorov 4,45, Hrvaške, ki dosegajo povprečje odgovorov 4,44 in reprezentanti Avstrije, Izraela in Avstralije, ki dosegajo enako povprečje odgovorov 4,10. Najmanj se s trditvijo strinjajo reprezentanti Belorusije (2,55), Slovenije (3,53) in Bosne (3,83).

Pri delitvi v tri skupine se pokaže, da najvišje povprečje dosegajo reprezentanti tretje skupine držav (Avstralija in SČG) in sicer 4,29. Visoko povprečje dosegajo tudi reprezentanti prve skupine držav (Hrvaška in Bosne). Skupno povprečje reprezentantov teh dveh držav je 4,10. Povprečje te skupine je visoko predvsem zaradi visokega povprečja reprezentantov Hrvaške (4,44), ki tudi sodijo med tri najuspešnejše države po lestvici FIVB, ki dosegajo višja povprečja tega odgovora. Najnižje povprečje dosegajo reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusije in Avstrija) in sicer 3,64.

7. KONČNA RAZPRAVA IN SKLEPI

Namen raziskave je bil proučiti športno identiteto reprezentantov različnih držav in najti morebitne razlike med temi državami in skupinami držav. Analiza spremenljivk je pokazala, da se reprezentanti posameznih držav od skupno štiriinšestdesetih spremenljivk, kar v petdesetih značilno razlikujejo med seboj. Pri splošnih spremenljivkah je analiza pokazala, da se člani posameznih reprezentanc od skupno sedemnajstih spremenljivk, v kar trinajstih značilno razlikujejo. Pri spremenljivkah športne identitete pa se člani posameznih reprezentanc od skupno sedeminštiridesetih spremenljivk, v kar sedemintridesetih med seboj značilno razlikujejo.

Hipoteza H1: Odbojkarji, ki pripadajo različnim državnim reprezentancam, se med seboj značilno razlikujejo v športni identiteti, je zato potrjena.

S pomočjo multivariatnih metod (klaster analize) smo ugotovili, da se anketirani reprezentanti delijo v tri skupine, pri čemer se reprezentanti prve skupine držav (Hrvaška in Bosna) od reprezentantov druge (Avstrija, Belorusija, Slovenija in Izraela) in tretje skupine (SČG in Avstralija) od skupno štiriinšestdesetih spremenljivk v tridesetih značilno razlikujejo.

Hipoteza H2: Reprezentanti posameznih držav se smiselno delijo v več skupin, ki se med seboj značilno razlikujejo po spremenljivkah športne identitete, je zato potrjena.

Pri delitvi držav v dve skupini držav, smo ugotovili, da se reprezentanti balkanskih držav (Slovenija, Bosna, Hrvaška in SČG) od reprezentantov drugih držav (Avstralija, Izrael, Belorusija in Avstrija) od skupno štiriinšestdesetih spremenljivk v petnajstih med seboj značilno razlikujejo.

Hipoteza H3: Reprezentanti balkanskih držav se od reprezentantov drugih držav značilno razlikujejo v spremenljivkah športne identitete, je zato potrjena.

Pri delitvi držav v skupine smo pri analizi ugotovili nekatere značilnosti reprezentantov posameznih skupin držav, ki se od reprezentantov ostalih skupin držav razlikujejo. Kaj torej opredeljuje pripadnike posameznih skupin držav?

1. REPREZENTANTI PRVE SKUPINE DRŽAV (BOSNA IN HRVAŠKA)

Pri splošnih spremenljivkah dosegajo reprezentanti **prve skupine držav (Bosna in Hrvaška)**, ki ima največ pripadnikov prvega klastra, značilno **večje število treningov** kot reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Avstrija, Belorusija), po številu ur pa trenirajo približno enako, kar pomeni, da imajo reprezentanti prve skupine držav krajše treninge kot reprezentanti druge skupine držav. Reprezentanti prve skupine držav dosegajo v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin držav značilno nižjo oceno pri **samooceni, kako uspešni športniki so**. Več reprezentantov prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti drugih dveh skupin držav ne prejema **dohodka od športa**. Reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti drugih dveh skupin držav v povprečju dosegajo značilno višjo oceno pri **pomembnosti družine in sorodnikov v njihovem življenju**, prav tako dosegajo značilno višjo oceno pri **pomembnosti religije, vere, cerkve, etničnih ali nacionalnih združenj in umetnosti in glasbe**.

Pri **ostalih pričakovanjih v okviru športnega udejstvovanja** dosegajo reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) v primerjavi z reprezentanti druge skupine držav (Slovenija, Izrael, Belorusija, Avstrija) značilno višje povprečje vrednosti odgovorov na trditve - **veliko ljudi, ki jih poznam, pričakuje, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom**. Povprečje reprezentantov tretje skupine držav (Avstralija in SČG) pa je identično povprečju reprezentantov prve skupine držav. Značilno manj se reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin držav strinjajo s trditvama - **veliko ljudi me ceni kot športnika** – in - **ljudje mislijo, da je šport zame pomemben**. Značilno višje povprečje pa dosegajo reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin pri trditvi - **za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo**.

Pri pomembnosti športa v športnikovem življenju se reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti drugih dveh skupin držav značilno razlikujejo po povprečni oceni trditve - **pogosto sanjam ali sanjarim o športu**. Reprezentanti prve skupine dosegajo značilno nižje povprečje te spremenljivke v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin držav. Značilno nižje povprečje odgovorov dosegajo tudi pri trditvi - **dan si organiziram tako, da imam čas za šport** - in trditvi - **ko sem udeležen v športni tekmi, mi je vseeno, če delam napake**. Značilno višje povprečje pa dosegajo reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti druge skupine držav pri trditvi - **resnično ne vem povsem, kaj mi pomeni biti del športne ekipe** - kar pomeni, da se s trditvijo značilno bolj strinjajo.

Pri zadovoljstvu preko športa se reprezentanti prve skupine držav značilno razlikujejo od reprezentantov ostalih dveh skupin držav po povprečni oceni trditve - **zdi se mi, da mi glede na to, koliko napora vlagam, šport ne prinaša dovolj**. Reprezentanti prve skupine držav, se v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin s to trditvijo značilno bolj strinjajo. Značilno bolj se strinjajo tudi s trditvijo - **zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas**. Značilno nižje vrednosti odgovorov pa reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin, dosegajo pri trditvi - **skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten**.

Pri motivih za ukvarjanje s športom se reprezentanti prve skupine držav (Bosna in Hrvaška) od reprezentantov drugih dveh skupin držav razlikujejo po tem, da dosegajo značilno višja povprečja odgovorov pri motivih - **ukvarjam se s športom, ker je razburljivo, ukvarjam se s športom, ker doživim timski duh, ukvarjam se s športom, ker srečujem nove ljudi in ukvarjam se s športom, ker si to želi moja družina**. Značilno nižja povprečja odgovorov dosegajo reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti drugih dveh skupin držav pri motivih - **ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji in ukvarjam se s športom, ker uživam v fizični aktivnosti**.

Najpogostejši motivi, zakaj se reprezentanti prve skupine držav ukvarjajo s športom, pa so, **ker radi zmagojejo, ker je razburljivo in ker uživajo v tekmovanju**.

Analiza identitete reprezentantov prve skupine (Bosna in Hrvaška) torej pokaže njihove specifične značilnosti glede na reprezentante ostalih dveh skupin. Dosegajo najnižje vrednost samoocene, kako uspešni športniki so. Ne prejemajo vsi dohodka od športa. Pripisujejo veliko pomembnost družini/sorodnikom, veri/cerkvi, etničnim/nacionalnim združenjem ter umetnosti in glasbi. Reprezentanti prve skupine so najbolj prepričani, da je za druge pomembno, da se oni ukvarjajo s športom, in da drugi to tudi nadalje pričakujejo od njih, da pa jih kot športnike ne vidijo in ne cenijo. Tudi Pavlin (2001) ugotavlja, da so nogometaši NK Olimpija in NK HIT Gorica mnenja, da drugi pričakujejo, da se bodo še naprej ukvarjali z nogometom, in da za njih nogomet ni le postranska stvar, temveč je ta dejavnost za njih stalnica, ki v marsičem določa njihov vsakdan, delovanje in njihova osebna stališča. Pri pomembnosti športa v športnikovem življenju (osebna – športna identiteta) se pri reprezentantih prve skupine izkaže, da dosega najnižje vrednosti pri spremenljivkah, ki pričajo o njihovi vpetosti v šport, športni identifikaciji... Rezultati kažejo na **nižjo športno identiteto reprezentantov prve skupine držav**. V primerjavi s tretjo skupino držav, ki dosega najvišjo športno identiteto, reprezentanti prve skupine trenirajo značilno manj, kar potrjuje raziskave nekaterih avtorjev, ki pravijo, da stopnja vključenosti v šport vpliva na športno identiteto. Tako Bajec (2003) pravi, da imajo vrhunski športniki svetovnega razreda bolj izraženo športno identiteto, ker so bolj vključeni v šport in so tej disciplini bolj predani. Reprezentanti prve skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin tudi značilno nižje ocenjujejo zadovoljstvo preko športa. Iz rezultatov lahko sklepamo, da športniki z nižjo športno identiteto, doživljajo manj zadovoljstva preko športa, manj trenirajo in so bolj prepričani, da jih drugi ne cenijo in ne vidijo kot športnike. Tudi Taylor in Taylor (1997) opisujeta, da so posamezniki, ki se bolj vidijo v vlogi športnika, več pripravljeni narediti za dober rezultat, bolj intenzivno so pripravljeni trenirati, bolj so se pripravljene odrekati določenim stvarem. Športniki z visoko športno identiteto so bolj usmerjeni k zmagi in cilju, bolj so tekmovalni, saj lahko svojo športno identiteto in njene potrebe preprosto zadovoljijo s tem, da se ukvarjajo s športom. Masten (2002) piše, da športniki z višjo športno identiteto trenirajo pogosteje kot tisti z nižjo športno identiteto. Posamezniki, ki so večkrat na treningih, so svoji športni disciplini bolj predani, uspeh v športu pa jim predstavlja pomemben del lastne vrednosti. Tudi rezultati naše raziskave potrjujejo te trditve.

2. REPREZENTANTI DRUGE SKUPINE DRŽAV (SLOVENIJA, IZRAEL, BELORUSIJA IN AVSTRIJA)

Reprezentante držav druge skupine opredeljujejo naslednje karakteristike v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin držav. **Pri splošnih spremenljivkah** dosegajo reprezentanti držav druge skupine v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin držav **v povprečju značilno manjše število treningov na teden** in imajo značilno manjše **število ur treninga na teden** kot reprezentanti tretje skupine držav. Dosegajo značilno **nižje povprečje pri samooceni** kot reprezentanti, ki pripadajo tretji skupini držav in podobno povprečje kot reprezentanti prve skupine držav. Značilno nižje povprečje v primerjavi z drugima dvema skupinama držav dosegajo tudi pri oceni **pomembnosti družine in sorodnikov, prijateljev in znancev, pri pomembnosti religije, vere, cerkve ter pri pomembnosti etničnih in nacionalnih združenj** v njihovem življenju.

Pri ostalih pričakovanjih v okviru športnega udejstvovanja dosegajo reprezentanti držav druge skupine značilno nižje povprečje odgovorov pri oceni trditve - **veliko ljudi, ki jih poznam pričakuje, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom** - kar pomeni, da se v primerjavi z reprezentanti držav ostalih dveh skupin s trditvijo značilno manj strinjajo. Prav tako dosegajo značilno nižja povprečja odgovorov pri spremenljivki - **za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujem s športno vadbo**.

Pri pomembnosti športa v športnikovem življenju dosegajo reprezentanti držav druge skupine značilno nižje povprečje kot reprezentanti drugih držav v oceni trditve - **v zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledica ukvarjanja z mojo športno panogo**. To pomeni, da se s trditvijo v povprečju značilno manj strinjajo kot reprezentanti drugih držav. Značilno manj se v povprečju strinjajo tudi s trditvijo - **resnično ne vem povsem, kaj mi pomeni biti del športne ekipe** - in trditvijo - **le redko ali nikoli ne razmišljam o tem, kako bi lahko bil boljši v športu s katerim se ukvarjam**.

Pri zadovoljstvu preko športa dosegajo reprezentanti držav druge skupine med reprezentanti vseh treh skupin držav značilno nižje povprečje pri oceni trditve - **zdi se mi, da mi glede na to, koliko napora vlagam, šport ne prinaša dovolj** - kar pomeni, da se s trditvijo značilno manj strinjajo. Prav tako se značilno manj strinjajo s trditvijo - **zdi se mi, da me je šport opogumil, da bolje izrabljam svoj prosti čas**.

Pri motivih za ukvarjanje s športom dosegajo reprezentanti držav druge skupine značilno višja povprečja v primerjavi z reprezentanti držav ostalih dveh skupin pri trditvah - **ukvarjam se s športom, ker se tudi moji prijatelji in ukvarjam se s športom, ker uživam v fizični aktivnosti** - kar pomeni, da se s trditvama značilno bolj strinjajo. Značilno nižja povprečja pa dosegajo reprezentanti držav druge skupine v primerjavi z reprezentanti držav ostalih dveh skupin pri trditvah - **ukvarjam se s športom, ker je razburljivo, ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem in ukvarjam se s športom, ker si želim s tem ustvariti kariero** - kar pomeni, da se s temi trditvami značilno manj strinjajo.

Najpogostejša motiva, zaradi katerih se reprezentanti druge skupine držav ukvarjajo s športom sta, **ker uživajo v tekmovanju in ker radi zmagujejo**.

Reprezentanti druge skupine držav trenirajo značilno manj kot reprezentanti tretje skupine in dosegajo nižja povprečja samoocene. Imajo pa določene lastnosti, ki to skupino opredeljujejo. Značilno nižje ocenjujejo pomembnost družine/sorodnikov, prijateljev/znancev, vere ter etničnih in nacionalnih združenj. Manj so prepričani, da je za druge pomembno, da bodo nadaljevali s športno vadbo, ali da drugi to od njih pričakujejo. Značilno bolj so prepričani, da vedo, kaj jim pomeni biti del športe ekipe in se najmanj strinjajo, da redko ali nikoli ne razmišljajo o športu, s katerim se ukvarjajo. Najmanj so prepričani, da so v zadnjem tednu sprejeli več odločitev, ki so posledica ukvarjanja z njihovo športno panogo. Zavedajo se torej, kaj jim pomeni biti v športni ekipi in o športu veliko razmišljajo, niso pa v šport polno vpeti, saj trenirajo manj kot najuspešnejše ekipe in tudi njihove odločitve niso povezane s športom, s katerim se ukvarjajo. Značilno bolj pa se reprezentantom druge skupine držav zdi, da jim šport prinaša dovolj glede na to, koliko napora vlagajo. Najmanj pa se strinjajo, da jih je šport opogumil, da bolje izrabljajo svoj prosti čas.

3. REPREZENTANTI TRETJE SKUPINE DRŽAV (SČG IN AVSTRALIJA)

Državni reprezentanci tretje skupine držav (SČG in Avstralija) dosegata med vsemi reprezentancami, katerih reprezentante smo anketirali, najvišja mesta po uspešnosti na lestvici FIVB. Katere značilnost torej ločijo najuspešnejše države od ostalih? Prva karakteristika najuspešnejših držav je, da ima ta skupina držav **približno enakomerno razporejene reprezentante tako v prvem kot v drugem klastru**, ki smo ju definirali s pomočjo klaster analize. Značilno pa se reprezentanti te skupine držav od reprezentantov prve in druge skupine držav razlikujejo v tridesetih spremenljivkah od skupno štirinšestdesetih.

Pri **splošnih spremenljivkah** vidimo, da reprezentanti tretje skupine držav dosegajo tako po **številu treningov kot tudi po številu ur, ki jih namenijo treningu**, značilno višja povprečja in se v tem reprezentanti tretje skupine držav od ostalih dveh v povprečju značilno razlikujejo. Značilno višje povprečje dosegajo reprezentanti tretje skupine držav v primerjavi z ostalima skupinama tudi pri **samooceni, kako uspešni športniki so**. Za razliko od ostalih dveh skupin držav pa reprezentanti tretje skupine držav prav vsi prejemajo **dohodek od športa**. Pri pomembnosti posameznih področij v športnikovem življenju dosegajo reprezentanti tretje skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin držav značilno višja povprečja pri **pomembnosti prijateljev in znancev**. Značilno nižja povprečja pa dosegajo pri **pomembnosti umetnosti in glasbe**.

Pri **ostalih pričakovanjih v okviru športnega udejstvovanja** dosegajo reprezentanti tretje skupine držav enako povprečje odgovorov kot reprezentanti prve skupine držav in značilno višje povprečje odgovorov kot reprezentanti druge skupine držav pri trditvi - **veliko ljudi, ki jih poznam, pričakuje, da bom nadaljeval z ukvarjanjem s športom** - kar pomeni, da se s trditvijo značilno bolj strinjajo. Značilno višje povprečje od reprezentantov drugih dveh skupin držav dosegajo reprezentanti tretje skupine držav tudi pri oceni trditve - **veliko ljudi me ceni kot športnika** - in trditve - **ljudje mislijo, da je šport zame pomemben**.

Pri pomembnost športa v športnikovem življenju reprezentanti tretje skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin dosegajo pri trditvi - **v zadnjem tednu sem sprejel več odločitev, ki so bile posledica ukvarjanja z mojo športno panogo** - značilno višje povprečje odgovorov, kar pomeni, da se s trditvijo značilno bolj strinjajo. Značilno višje povprečje dosegajo tudi pri trditvah - **pogosto sanjam ali sanjarim o športu, dan si organiziram tako, da imam čas za šport, ko sem udeležen v športni tekmi mi je vseeno, če delam napake** - in trditvi - **le redko ali nikoli ne razmišljam o tem, kako bi lahko bil boljši v športu, s katerim se ukvarjam**. Pri zadnjih dveh trditvah dosegajo sicer najvišje povprečje odgovorov med vsemi tremi skupinami držav, vendar se s trditvijo kljub temu ne strinjajo. Pri trditvi - **resnično ne vem povsem, kaj mi pomeni biti del športne ekipe** - dosegajo reprezentanti tretje skupine držav značilno višje povprečje kot reprezentanti druge skupine držav in enako povprečje kot reprezentanti prve skupine držav. Vse skupine pa imajo značilnost, da se s to trditvijo ne strinjajo.

Pri zadovoljstvu preko športa dosegajo reprezentanti tretje skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin značilno višje povprečje odgovorov pri trditvi - **skozi šport sem se naučil biti bolj samozavesten**.

Pri motivih za ukvarjanje s športom dosegajo reprezentanti tretje skupine držav značilno višja povprečja v primerjavi z ostalima dvema skupinama držav pri trditvi - **ukvarjam se s športom, ker rad zmagujem** - in trditvi - **ukvarjam se s športom, ker si želim s tem ustvariti kariero**. Značilno nižja povprečja odgovorov pa dosegajo reprezentanti tretje skupine držav v primerjavi z reprezentanti ostalih dveh skupin držav pri trditvah - **ukvarjam se s športom, ker doživim timski duh, ukvarjam se s športom, ker srečujem nove ljudi in ukvarjam se s športom, ker si to želi moja družina**.

Najpogostejši motivi, zaradi katerih se reprezentanti tretje skupine držav ukvarjajo s športom so, **ker radi zmagujejo, ker uživajo v tekmovanju, in ker je razburljivo**.

Reprezentante najuspešnejših držav torej opredeljuje **najvišja stopnja osebnostne - športne identitete**, kar potrjuje značilno višje povprečje odgovorov pri samooceni, kako uspešni športniki so, značilno višje povprečje odgovorov pri trditvi, da so v zadnjem tednu sprejeli več odločitev, ki so posledica ukvarjanja z njihovo športno panogo. Značilno višje povprečje dosegajo pri trditvi, da pogosto sanjajo ali sanjarijo o športu in si dan organizirajo tako, da imajo čas za šport. Višja povprečja sicer dosegajo tudi pri trditvah, da jim je vseeno, če delajo napake, ko so udeleženi v športni tekmi, da resnično ne vedo povsem, kaj jim pomeni biti del športne ekipe in le redko ali nikoli ne razmišljajo o tem, kako bi lahko bili boljši v športu, s katerim se ukvarjajo, vendar pa povprečje kaže, da se s trditvami kljub temu ne strinjajo. Razlog za višja povprečja teh trditev bi lahko bil ta, da se zavedajo, da so dobri in ne razmišljajo, kako bi lahko bili še boljši, kar potrjuje njihovo povprečje samoocene, ki znaša 4,52, kar pomeni, da se imajo za zelo uspešne. Trditvi, da jim je vseeno, če delajo napake, ko so udeleženi v športni tekmi in da ne vedo, kaj jim pomeni biti del športne ekipe bi lahko kazali na njihovo bolj egoistično naravo, njihovo prepričanost vase in orientiranost nase. Reprezentanti tretje skupine držav so tudi prepričani, da jih drugi doživljajo kot športnike. Značilno bolj so prepričani, da jih veliko ljudi ceni kot športnike in da ljudje mislijo, da je šport za njih pomemben. Prva tako so značilno bolj prepričani, da ljudje pričakujejo, da bodo nadaljevali s športom, s katerim se ukvarjajo. Tako tudi Pavlin (2001) za nogometaše NK Olimpija in NK HIT Gorica ugotavlja, da menijo, da bližnja in širša okolica sprejema njihovo nogometno dejavnost kot pomemben del njih samih, kot dejavnost, ki jih določa in pričakujejo, da bodo nadaljevali z ukvarjanjem s športom. Reprezentanti tretje skupine držav se tudi najbolj strinjajo s trditvijo, da so se skozi šport naučili biti bolj samozavestni. Prav vsi reprezentanti tretje skupine držav prejemajo dohodek od športa ter svojemu športu namenijo značilno več časa kot reprezentanti drugih dveh skupin držav. Značilno večjo pomembnost pripisujejo prijateljem in znancem. Ker so najboljši športniki veliko zdoma, jim je verjetno opora teh najpomembnejša in edina mogoča.

Reprezentanti tretje skupine torej spadajo po značilnostih tako v prvi kot v drugi klaster, ki opredeljujeta prvo in drugo skupino držav, imajo pa tudi posebne značilnosti, po katerih se ločijo od reprezentantov ostalih dveh skupin. To pa pomeni, da so najuspešnejši, da največ trenirajo, da jih drugi najbolj vidijo in doživljajo kot

športnike, da dosegajo najvišjo samooceno, da so v šport najbolj vpeti in se tudi sami najbolj doživljajo kot športnike. Največ tudi sanjarijo o športu in so prepričani, da jim je šport pomagal pri pridobivanju samozavesti. Ti športniki tretje skupine so reprezentanti držav, kjer ima odbojka prav poseben status, kar si je seveda pridobila z uspehi na tekmovanjih. Tako uspehi pripomorejo k statusu športa, status športa pa k temu, da se športniki še bolj identificirajo z vlogo športnika. Tako navajajo tudi drugi avtorji. Weiss (2002, po Plevnik, 2004) pravi, da je športna identiteta športnikov različna glede na status, ki ga neki šport v določeni družbi ali socialni identiteti ima. Werthner in Orlick (1986) pa navajata, da je bolj izražena športna identiteta v pozitivni povezavi z uspehi na tekmovanju. Povezana je z višje izraženo motivacijo in z višjo oceno kompetentnosti pri športu. Pozitivno se povezuje tudi s storilnostjo, motivacijo, fizično močjo, sposobnostjo in bolj pozitivno ocenjeno atraktivnostjo telesa. Povezanost športne identitete z rezultati ugotavljamo tudi mi. Prav tako pa avtorji navajajo, da je velikost športne identitete odvisna od stopnje vključenosti v šport. Masten (2002) piše, da športniki z višjo športno identiteto trenirajo pogosteje kot tisti z nižjo športno identiteto. Posamezniki, ki so večkrat na treningih, so svoji športni disciplini bolj predani, uspeh v športu pa jim predstavlja pomemben del lastne vrednosti.

4. ZNAČILNOSTI REPREZENTANTOV DRŽAV BALKANSKE SKUPINE (SLOVENIJA, BOSNA, HRAVŠKA IN SČG) V PRIMERJAVI Z REPREZENTANTI DRUGIH DRŽAV (AVSTRALIJA, AVSTRIJA, IZRAEL, BELORUSIJA).

Pri delitvi držav v dve skupini se reprezentanti **balkanskih držav (Slovenija, Bosna, Hrvaška in SČG)** od reprezentantov **drugih držav (Belorusije, Avstrija, Avstralije in Izraela)** značilno razlikujejo v petnajstih spremenljivkah od skupno štiriinšestdeset spremenljivk. Reprezentanti balkanskih držav se od reprezentantov drugih držav **pri splošnih spremenljivkah** razlikujejo **po številu ur treninga**. Trenirajo v povprečju značilno manj kot reprezentanti drugih držav. Značilno večjo pomembnost kot reprezentanti drugih držav pripisujejo reprezentanti balkanskih držav **družini in sorodnikom, prijateljem in znancem, religiji, veri in cerkvi, ter etničnim in nacionalnim združenjem**. Prav tako dajejo v povprečju značilno višjo oceno pri **pomembnosti umetnosti in glasbe v njihovem življenju**.

Pri **ostalih pričakovanjih v okviru športnega udejstvovanja** reprezentanti balkanskih držav dajejo v povprečju značilno višjo oceno kot reprezentanti ostalih držav pri spremenljivki - **za moje prijatelje in sorodnike je pomembno, da nadaljujejo s športno vadbo** - kar pomeni, da se s trditvijo bolj strinjajo.

Pri pomembnosti športa v športnikovem življenju **se reprezentanti balkanskih držav značilno bolj kot reprezentanti ostalih držav strinjajo s trditvijo**, da bi čutili veliko praznino (izgubo), če se nenadoma ne bi mogli več ukvarjati s športom. Čeprav se reprezentanti nobene od teh dveh skupin držav ne strinjajo s trditvijo, da **le redko ali nikoli ne razmišljajo o tem, kako bi bili boljši v športu, s katerim se ukvarjajo**, dosegajo reprezentanti balkanskih držav značilno višjo oceno te trditve, kar pomeni, da se z njo značilno bolj strinjajo, oziroma manj ne strinjajo kot reprezentanti drugih držav.

Pri **zadovoljstvu preko športa** se reprezentanti balkanskih držav značilno bolj kot reprezentanti drugih držav strinjajo s trditvijo, da **šport ni več tako zabaven, kot je bil včasih**. Značilno bolj se tudi strinjajo s trditvijo, da se jim zdi, da jim **glede na to, koliko napora vlagajo, šport ne prinaša dovolj**. Se pa reprezentanti balkanskih držav tudi značilno bolj strinjajo s trditvijo, da jih je **šport opogumil, da bolje izrabljajo svoj prosti čas**.

Pri **motivih za ukvarjanje s športom** se reprezentanti balkanskih držav od reprezentantov drugih držav značilno razlikujejo v oceni motiva, da se **ukvarjajo s športom, ker je razburljivo**. Reprezentanti balkanskih držav dosegajo značilno višje povprečje odgovorov, kar pomeni, da se s trditvijo bolj strinjajo. Prav tako dosegajo reprezentanti balkanskih držav značilno višje povprečje odgovorov pri trditvi, da se **ukvarjajo s športom, ker jih sprošča**. Značilno nižje povprečje odgovorov pa dosegajo reprezentanti balkanskih držav v primerjavi z drugimi državami pri trditvi, **da se ukvarjajo s športom, ker uživajo v fizični aktivnosti**.

Najpogostejša motiva zaradi katerih se reprezentanti balkanskih in drugih držav ukvarjajo s športom sta, ker **uživajo v tekmovanju in ker radi zmagojejo**.

SKLEPNE MISLI

Z raziskavo športne identitete vrhunskih odbojkarjev različnih držav v tej raziskavi smo prišli do določenih značilnosti, ki jih imajo odbojkarji najboljših državnih reprezentanc. Te značilnosti služijo kot referenčni okvir za trenerje, športnike in druge športne delavce pa tudi kot vodilo, čemu se je poleg treninga potrebno posebej posvečati:

- povprečna starost reprezentantov najuspešnejše države (SČG) je 26,91 let,
- reprezentanti najuspešnejših držav (SČG in Avstralija) v povprečju trenirajo 21, 95 ur na teden, kar je značilno več, kot trenirajo reprezentanti ostalih anketiranih držav,
- vsi reprezentanti najuspešnejših držav prejemajo dohodek od športa,
- reprezentanti najuspešnejših držav v povprečju bolj kot reprezentanti ostalih anketiranih držav verjemejo vase in dosegajo v povprečju višje vrednosti samoocene,
- reprezentantom najuspešnejših držav v povprečju zelo veliko pomenijo prijatelji in znanci (kjer verjetno dobijo tudi veliko podpore in potrditve),
- reprezentanti najuspešnejših držav se v povprečju bolj kot reprezentanti ostalih anketiranih držav zavedajo, da ljudje pričakujejo, da bodo nadaljevali z ukvarjanjem s športom,
- reprezentanti najuspešnejših držav se v povprečju bolj kot reprezentanti ostalih anketiranih držav zavedajo, da jih ljudje cenijo kot športnike,
- reprezentanti najuspešnejših držav se v povprečju bolj kot reprezentanti ostalih anketiranih držav zavedajo, da ljudje mislijo, da je šport za njih pomemben,
- reprezentanti najuspešnejših držav se bolj kot reprezentanti ostalih anketiranih držav strinjajo s trditvijo, da so v zadnjem tednu sprejeli več odločitev, ki so bile posledica ukvarjanja z njihovo športno panogo,
- reprezentanti najuspešnejših držav se bolj kot anketirani reprezentanti ostalih držav strinjajo s trditvijo, da pogosto sanjajo ali sanjarijo o športu, in da si dan organizirajo tako, da imajo čas za šport,
- reprezentanti najuspešnejših držav se bolj kot anketirani reprezentanti ostalih strinjajo s trditvijo, da so se skozi šport naučili biti bolj samozavestni,
- najpogostejša motiva, zaradi katerih se reprezentanti najuspešnejših anketiranih držav ukvarjejo s športom sta, **ker radi zmagujejo** in **ker si želijo s tem ustvariti kariero**. Ta motiva sta značilno višja kot pri reprezentantih ostalih dveh skupin.

Poznavanje športne identitete ter drugih značilnosti športnikove osebnosti nam lahko pomaga, da športnika pripeljemo do vrhunskih športnih rezultatov, hkrati pa mu lahko pomagamo v težjih obdobjih njegove kariere. Tako Tušak (2004) piše, da imajo lahko športniki zaradi visoke športne identitete tudi velike težave. Možno je, da se zaradi nje udeležujejo v športu do stopnje, ki ogroža njihovo fizično zdravje (npr. ekscesivni trening, participacija v športu s poškodbo...). Riziki visoke športne identitete pa so lahko tudi težave, ki jih oseba izkuša pri prehodih v športni karieri, kot so izključitev iz moštva, soočanje s poškodbo in zaključitev športne kariere.

Poznamo pozitivne in negativne posledice visoko izražene športne identitete. Ugotavljajo, da ima izrazita, visoko izražena športna identiteta (ki temelji na vlogi športnika) pozitivne učinke na športno nastopanje. Športna identiteta ima velik pomen pri ohranitvi visoke stopnje motiviranosti in pripravljenosti na delo in trening, kar omogoča stalno oziroma kontinuirano doseganje vrhunskih športnih dosežkov pri športnikih. Zaradi visoko izražene športne identitete pa imajo športniki lahko tudi težave, ker se tako predajo športu, da je ogroženo njihovo zdravje (npr. vadba med poškodbo, trening prek mej razuma...). Tveganja visoke športne identitete pa so tudi težave, ki jih mora športnik preživeti pri prehodih v športni karieri, kot so izpad iz moštva, soočenje s poškodbo in konec športne poti. Športnik ne more več zadovoljevati potreb lastne športne identitete, odstranjen je bistven del njegove skupne identitete, tako da preostali del včasih ni več sposoben dajati potrebne veljave in pomena iz drugih vidikov življenja, da bi ohranjal osebno ravnotežje (Sivec, 2002).

Tako pri športnikih kot tudi pri športnicah obstaja statistično značilna povezava med osebnostnimi lastnostmi in motivacijskimi značilnostmi ter športno identiteto. Na temelju poznavanja športnikovih osebnostnih in motivacijskih značilnosti lahko napovedujemo izraženost športne identitete. Mnogi tuji stokovnjaki ugotavljajo, da je športna identiteta bolj izražena v pozitivni povezanosti z uspehi na tekmovanju, da je povezana tudi z bolj izraženo motivacijo in z višjo oceno kompetentnosti pri športu. Sklepamo lahko, da je športna identiteta ključnega pomena za ohranjanje visoke stopnje motiviranosti in pripravljenosti športnika za delo in trening, kar omogoča ne le enkratno, pač pa stalno doseganje vrhunskih dosežkov pri športnikih (Tušak, 2003).

Zato na področju športne identitete trenerjem, psihologom in drugim članom strokovnega tima Tušak (2004) svetuje sledeče:

- Naloga strokovnega tima (trener, psiholog, itd) je uspešno vodenje in ugotavljanje osebnostnih in motivacijskih značilnosti športnikov in identificiranje športne identitete športnikov.
- Športnike je potrebno spodbujati k zastavljenim ciljem in jih opozoriti na pomembnost izražene visoke športne identitete.
- Športnike je potrebno spodbujati k razvijanju športne identitete in opozoriti na stopnjo vpliva na športno udejstvovanje.
- Spodbujati predvsem ustrezno motivacijo športnikov, ki bo vplivala na višjo športno identiteto.
- Kot trener vplivati na čimvečjo pomembnost zmage in uspeha športnikov.
- Pri športnikih spodbujati predvsem orientacijo k zmagi in dosežku, da dosežemo večjo športno identiteto.

Posamezniki, ki se bolj vidijo v vlogi športnika, so več pripravljene narediti za dober rezultat, bolj intenzivno so pripravljene trenirati, bolj so se pripravljene odrekati določenim stvarim. Športniki z visoko športno identiteto so bolj usmerjeni k zmagi in cilju, bolj so tekmovalni, saj lahko svojo športno identiteto in njene potrebe preprosto zadovoljijo s tem, da se ukvarjajo s športom (Taylor in Taylor, 1997).

Tako se je tudi v naši raziskavi pokazalo, da dosegajo najboljše rezultate tisti športniki, ki imajo najbolj izraženo športno identiteto, jih drugi najbolj doživljajo kot športnike in so najbolj orientirani k tekmovanju in zmagovanju.

8. VIRI

Alfermann, D., Stambulova, N. in Zamaityte, A. (2003). Reactions to sport career termination: a cross-national comparison of German, Lithuanian and Russian athletes. *Psychology of sport and exercise*.

Bajec, B. (2003). Povezanost športne identitete z osebnostjo športnikov. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Borko, M. (2007). Korelacija med zvini gležnja in indeksi stabilnosti odbojkarjev 1. in 2. slovenske lige. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Cecić Erpič, S. (2002). Značilnosti zaključka športne kariere slovenskih vrhunskih športnikov. V M. Tušak in J. Bednarik (Ur.), *Nekateri psihološki, socialni in ekonomski vidiki športa v Sloveniji* (str. 169-209). Ljubljana: Fakulteta za šport.

Coakley, J.J. (1998). *Sport in Society: Issues and Controversies*. Boston, MA: McGraw-Hill.

Coakley, J. in Anita, W. (1999). *Inside sports. Making decisions*. London: Routledge.

Coleman, J. (1961). *The Adolescent Society*. New York: Free Press.

Cronin, M. (1997). Which Nation, Which Flag? Boxing and National Identities in Ireland. *International Review for the Sociology of Sport* 32: 131-146.

Doupona, M. in Petrovič, K. (2000). *Šport in družba*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Faganel, M. (2003). Osebnostne lastnosti, samopodoba in športna identiteta bodybuilderjev. Diplomsko delo, Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Herva, H. in Lyytinen, T. (1995). Motivation for Competitive Sport of Top Level Athletes in Different Sports Events. O. Weiss (ur.), Sport in space and time (str. 322 – 325). Vienna: Wuv – Universitätsverlag.

Klein, A.M. (1993). Little Big Men: Bodybuilding Subculture and Gender Construction. Albany: State University of New York Press.

Kleščev, J. in N. A. G. Ajrijanc (1985). Volejbol: Učbenik dlja institutov fizečeskoj kulture. Moskav: Fizkultura i sport.

Kobal, A. (2006). Samopodoba in športna identiteta mladih in vrhunskih športnikov. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Kobal, D. (2000). Temeljni vidiki samopodobe. Ljubljana: Pedagoški Inštitut.

Kotnik, B. (2002). Pogoji treniranja, izobraževanje in socialni status slovenskih odbojkaric in odbojkarjev. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Kotnik, B. (2004). Primerjava športne identitete slovenskih in bosanskih odbojkarjev. Šport, LII (3), 20-24.

Kovačav, A. N. (1996). Teorija družbene identitete in druge teorije medskupinske diferenciacije; Anthropos št. 28, ½, str. 117-132.

Kosmač, D. (2007). Oblikovanje statističnega modela uspešnosti in učinkovitosti v 1. slovenski državni odbojkarški ligi za ženske. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Krevsl, V. (2002). Vzgoja mladih odbojkarjev. Ljubljana: Forma 7.

Lazar, L. (2003). *Šport in slovenska nacionalna identiteta*. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Lamovec, T. (1994). Psihodiagnostika osebnosti 2. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Lowenthal, L. (1990). Untergang der Damonologien: Studien über Judentum, Antisemitismus und faschistischen Geist. Leipzig: Reclam.

Masten, R. (1992). Primerjava samopodobe študentov psihologije in športa. Diplomsko naloga, Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Masten, R. (2002). Identiteta in šport. V M. Tušak in J. Bednarik (Ur.), Nekateri psihološki, socialni in ekonomski vidiki športa v Sloveniji (str. 241-248). Ljubljana: Fakulteta za šport.

Mead, G.H. (1973). Geist, Identität und Gesellschaft. Frankfurt am Main: Suhrkamp.

Mead, G.H. (1983). Gesammelte Aufsätze (vol. 2). Frankfurt am Main: Suhrkamp.

Merkač, B. (2005). Ugotavljanje nekaterih parametrov statističnega modela moških odbojcarskih tekem na olimpijskih igrah v Atenah 2004. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Murphy, G.M., Petitpas, A.J. v Brewer, B.W. (1996). Identity foreclosure, athletic identity and career maturity in intercollegiate athletes. *The Sport Psychologist*, 10, 239-246.

Pavlin, I. (2001). Socialna, osebna in športna identiteta nogometašev. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Pepelnak, S. (2001). Osebna športna identiteta. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Peterson, K. M. (1997). The injury coping process for athletes: A Qualitative Examination. Doktorska disertacija, United States: University of Illinois at Urbana-Champaign, US.

Petrovič, K. in Doupona, M. (1996). Sociologija športa. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Petzold, H. (1992). Integrative Therapie – Modelle, Theorien fur eine schulenbergreifende Psychotherapie. 1. Klinische Theorie (1992a). Paderborn, Junfermann Verlag, str. 528- 530, 582, 1037.

Plevnik, D. (2004). Samopodoba in športna identiteta nogometašev. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Satler, T. (2007). Analiza povezanosti prvin odbojcarske igre v kompleksu 1 in kompleksu 2. Magistrsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Sivec, J. (2005). Povezanost socialnih dejavnikov z uspešnostjo slovenskih vrhunskih športnikov in športnic. Magistrska naloga, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Slabe, P. (2004). Samopodoba in športna identiteta rekreativnih športnikov. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Stojanovič, S. (1998). Športna identifikacija nogometašev prve slovenske nogometne lige in primerjava z nogometaši reprezentance Slovenije. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Taylor, J. in Taylor, S. (1997). Psychological Approaches to Sport Injury Rehabilitation. Gaithersburg, Maryland: Aspen Publishers, Inc.

Trstenjak, A. (1976). Problemi psihologije. Ljubljana: Slovenska matica.

Tušak, M. in Tušak, M. (1997). Psihologija športa. Ljubljana: Znanstveni inštitut fakultete za šport.

Tušak, M. (2001). Psihologija športa mladih. Ljubljana: Zavod za šport Slovenije.

Tušak, M., Bednarik, J. in Šajber - Pincolič, D. (2001). Šport, motivacija, osebnost. Motivacija plavalk in plavalcev od 11. do 16. leta, 70 – 130. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Tušak, M., Tušak, M. in Barborič, K. (2002). Razvoj in dejavniki športne identitete in uspešnost v športu. V M. Tušak in J. Bednarik (Ur.), Nekateri psihološki, socialni in ekonomski vidiki športa v Sloveniji (str. 249-256). Ljubljana: Fakulteta za šport.

Tušak, M. (2003). Samopodoba in športna identiteta. *Šport mladih*, 11(92), 48-49.

Tušak, M., Faganel, M. (2004). Jaz- športnik. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Ule-Nastran, M. (1997). Temelji socialne psihologije. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče. Zbirka Alfa.

Weiss, O. in Curry, T.J. (1997). Sport Identity and Motivation for Volleyball Participation: A Cross Cultural Comparison. V: Nardis, P., A. Mussiono, N. Porro (ur): Sport, Social Problems, Social Movements. Roma, str. 296-303.

Weiss, O. (2001). Identity Reinforcement in Sport. Revisiting the Symbolic Interactionist Legacy. *International Review for the Sociology of Sport*, 2001/4, 393-405.

Weiss, O. (2003). Zapiski predavanj na podiplomskem študiju Fakultete za šport. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Werthner, P. in Orlick, T. (1986). Retirement experiences of successful Olympic Athletes. *International Journal of Sport Psychology*, 17, 337-363.

Zadražnik, M. (1998). Tekmovalna uspešnost in psihosomatični potencial kakovostnih mladih odbojkarjev. Doktorska disertacija, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Zaletel-Černoš, P. (2002). Pomen samopodobe, vrednot in medosebnih odnosov v športnem plesu. Doktorska disertacija, Ljubljana: Fakulteta za šport.

FIVB WORLD RANKING MEN (2007). FIVB. Pridobljeno 18.06.2007, iz http://www.fivb.org/EN/Volleyball/Rankings/Rank_men_2007_07.asp

FIVB WORLD RANKINGS (2007). Wikipedia The Free Encyclopedia. Pridobljeno 18.06.2007, iz http://en.wikipedia.org/wiki/FIVB_World_Rankings

History of Volleyball. Volleyball World Wide. Pridobljeno 26. 03. 2007, iz <http://volleyball.org/history.html>

9. PRILOGE

Statistika porazdelitev

	N	Min	Max	Mean	SE	Std. Dev	Skew	Kurt
							SE=0,26	SE=0,48
starost	100	16,00	36,00	25,07	0,40	3,99	0,26	0,10
st_tre	69	4,00	12,00	8,04	0,29	2,44	0,23	-1,36
teren	100	6,00	36,00	18,15	0,72	7,19	0,56	-0,57
pot	100	1,00	30,00	7,47	0,65	6,50	1,59	2,28
tekma	100	2,00	50,00	10,34	0,90	9,03	2,24	6,20
uspes	100	2,00	5,00	4,02	0,06	0,64	-0,50	1,18
dohodek	80	1,00	2,00	1,06	0,03	0,24	3,68	11,87
politika	100	0,00	100,00	27,33	2,48	24,76	0,77	-0,17
družina	100	30,00	100,00	92,16	1,41	14,09	-2,29	5,28
šport	100	50,00	100,00	88,55	1,30	13,01	-1,14	0,90
prijatelj	100	10,00	100,00	78,00	2,21	22,05	-1,04	0,60
vera	100	0,00	100,00	41,61	3,46	34,60	0,43	-1,18
poklic	100	0,00	100,00	63,85	2,89	28,90	-0,79	-0,23
nacional	100	0,00	100,00	33,05	3,12	31,21	0,65	-0,64
umetnost	99	0,00	100,00	49,91	2,55	25,37	-0,24	-0,53
v22	100	1,00	5,00	2,07	0,13	1,26	1,14	0,23
v23	100	1,00	5,00	3,98	0,11	1,12	-1,06	0,55
v24	100	1,00	5,00	3,95	0,09	0,91	-0,79	0,75
v25	100	1,00	5,00	3,53	0,11	1,07	-0,44	-0,39
v26	100	1,00	5,00	2,67	0,11	1,08	0,30	-0,44
v27	100	1,00	5,00	4,13	0,09	0,86	-1,23	2,29
v28	100	1,00	5,00	4,43	0,08	0,76	-1,62	3,81
v29	99	1,00	5,00	4,44	0,08	0,84	-2,07	5,29
v30	100	1,00	5,00	3,75	0,10	1,01	-0,44	-0,35
v31	100	1,00	5,00	2,30	0,11	1,14	0,67	-0,29

v32	100	3,00	5,00	4,53	0,07	0,66	-1,09	0,03
v33	100	1,00	5,00	3,25	0,12	1,24	-0,17	-0,98
v34	100	1,00	55,00	4,52	0,52	5,19	9,48	93,09
v35	100	2,00	5,00	4,52	0,07	0,67	-1,69	3,78
v36	100	1,00	5,00	4,06	0,13	1,29	-1,37	0,74
v37	100	1,00	5,00	1,70	0,10	1,03	1,71	2,61
v38	100	1,00	5,00	1,85	0,10	0,98	1,30	1,67
v39	100	1,00	5,00	3,94	0,09	0,92	-0,68	0,12
v40	100	1,00	5,00	2,06	0,12	1,15	1,33	1,19
v43	100	1,00	5,00	4,11	0,09	0,90	-0,90	0,59
v44	100	1,00	5,00	4,56	0,07	0,66	-2,09	7,55
v45	100	1,00	5,00	3,45	0,11	1,15	-0,51	-0,64
v46	100	2,00	5,00	4,36	0,07	0,67	-0,78	0,37
v47	100	1,00	5,00	2,93	0,12	1,17	-0,09	-0,87
v48	100	1,00	5,00	2,60	0,12	1,17	0,18	-1,03
v49	100	1,00	5,00	4,13	0,08	0,84	-1,20	2,50
v50	100	1,00	5,00	2,91	0,11	1,13	0,31	-0,84
v51	100	2,00	5,00	4,07	0,08	0,82	-0,47	-0,52
v52	100	1,00	5,00	2,38	0,10	1,02	0,45	-0,47
v53	100	1,00	5,00	3,15	0,13	1,26	-0,54	-0,80
v54	100	1,00	5,00	3,93	0,11	1,06	-0,96	0,57
v55	100	1,00	5,00	3,95	0,09	0,91	-0,55	-0,12
v58	100	1,00	5,00	4,44	0,07	0,70	-1,76	5,58
v59	100	1,00	5,00	3,95	0,11	1,10	-1,26	1,21
v60	100	1,00	5,00	3,63	0,10	1,04	-0,96	0,60
v61	100	1,00	5,00	2,86	0,13	1,30	-0,13	-1,21
v62	100	1,00	5,00	3,88	0,11	1,09	-1,03	0,58
v63	100	1,00	5,00	2,61	0,12	1,20	0,11	-1,24
v64	100	1,00	5,00	3,81	0,11	1,13	-1,18	0,87
v65	100	2,00	5,00	4,40	0,09	0,90	-1,57	1,66
v66	100	1,00	5,00	3,02	0,12	1,21	-0,04	-0,95
v67	100	1,00	5,00	3,58	0,12	1,24	-0,74	-0,36

v68	100	1,00	5,00	3,74	0,10	1,00	-1,06	1,08
v69	100	1,00	5,00	3,40	0,11	1,15	-0,67	-0,35
v70	100	1,00	5,00	2,12	0,11	1,09	0,80	-0,12
v71	100	1,00	5,00	3,78	0,12	1,20	-0,99	0,15
v72	100	1,00	5,00	3,87	0,11	1,09	-0,98	0,54
F1_1 11	100	-2,91	1,64	0,00	0,10	1,00	-0,36	-0,30
F2_1 21	100	-2,86	1,90	0,00	0,10	1,00	-0,54	-0,03
F1_2 12	99	-1,44	3,45	0,00	0,10	1,00	1,21	1,45
F2_2 22	99	-2,41	2,18	0,00	0,10	1,00	-0,16	-0,40
F3_2 32	99	-1,90	7,71	0,00	0,10	1,00	4,72	35,88
F4_2 42	99	-2,37	1,74	0,00	0,10	1,00	-0,26	-0,67
F5_2 52	99	-2,68	1,43	0,00	0,10	1,00	-1,22	0,62
F1_3 13	100	-2,46	1,89	0,00	0,10	1,00	-0,30	-0,71
F2_3 23	100	-3,28	2,19	0,00	0,10	1,00	-0,58	1,09
F3_3 33	100	-2,75	1,96	0,00	0,10	1,00	-0,49	-0,32
F4_3 43	100	-2,33	2,37	0,00	0,10	1,00	0,19	-0,12
F5_3 53	100	-2,46	2,18	0,00	0,10	1,00	-0,39	-0,73
F1_4 14	100	-2,98	1,63	0,00	0,10	1,00	-1,11	0,79
F2_4 24	100	-1,84	2,74	0,00	0,10	1,00	0,37	-0,32
F3_4 34	100	-2,60	2,39	0,00	0,10	1,00	-0,35	-0,04
F4_4 44	100	-2,93	1,57	0,00	0,10	1,00	-0,84	0,49
F5_4 54	100	-2,29	2,60	0,00	0,10	1,00	-0,42	0,13

Analiza variance po državah

var	skup	N	Mean	Std. Dev	se	Min	Max	F	Sig.
starost	1	12	24,83	4,32	1,25	17	35	3,183	0,005
	2	17	25,18	3,76	0,91	19	32		
	3	10	22,7	4,27	1,35	16	30		
	4	9	23,89	1,27	0,42	22	26		
	5	10	28,4	3,63	1,15	22	34		
	6	11	26,64	3,85	1,16	17	30		
	7	20	23,3	2,58	0,58	20	28		
	8	11	26,91	5,17	1,56	20	36		
	Total	100	25,07	3,99	0,4	16	36		
panoga	1	12	33	0	0	33	33		
	2	17	33	0	0	33	33		
	3	10	33	0	0	33	33		
	4	9	33	0	0	33	33		
	5	10	33	0	0	33	33		
	6	11	33	0	0	33	33		
	7	20	33	0	0	33	33		
	8	11	33	0	0	33	33		
	Total	100	33	0	0	33	33		
st_tre	1	12	7,25	1,91	0,55	4	11	24,684	0
	2	17	5,71	0,77	0,19	5	7		
	3	10	9,6	1,9	0,6	6	12		
	4	9	11,33	1	0,33	10	12		
	5	10	6,7	1,89	0,6	5	11		
	6	0	.	.	.	.	.		
	7	0	.	.	.	.	.		
	8	11	9,64	1,21	0,36	8	11		
	Total	69	8,04	2,44	0,29	4	12		
teren	1	12	12,67	4,05	1,17	6	19	26,929	0

	2	17	11,29	1,26	0,31	10	14		
	3	10	24,9	4,41	1,39	18	33		
	4	9	24,67	6,48	2,16	13	35		
	5	10	13,6	5,17	1,63	8	25		
	6	11	28,55	4,2	1,27	24	36		
	7	20	16,9	5,06	1,13	10	30		
	8	11	19,27	2,41	0,73	14	22		
	Total	100	18,15	7,19	0,72	6	36		
pot	1	12	4,25	3,79	1,09	1	15	6,916	0
	2	17	6,18	5,8	1,41	1	22		
	3	10	5,1	4,75	1,5	1	15		
	4	9	11,78	3,56	1,19	7	20		
	5	10	13	10,5	3,32	1	30		
	6	11	4,73	2,1	0,63	1	9		
	7	20	4,7	2,66	0,59	1	10		
	8	11	14,36	7,53	2,27	8	26		
	Total	100	7,47	6,5	0,65	1	30		
tekma	1	12	8,67	5,73	1,65	5	24	3,328	0,003
	2	17	6,71	4,24	1,03	3	20		
	3	10	7,7	8,08	2,56	3	30		
	4	9	10,89	14,86	4,95	4	50		
	5	10	11,3	15,03	4,75	2	50		
	6	11	17,55	7,75	2,34	5	28		
	7	20	7,25	3,51	0,78	3	16		
	8	11	17,27	7,54	2,27	5	30		
	Total	100	10,34	9,03	0,9	2	50		
uspes	1	12	3,67	0,65	0,19	2	4	5,262	0
	2	17	3,82	0,64	0,15	3	5		
	3	10	4,1	0,57	0,18	3	5		
	4	9	4,11	0,33	0,11	4	5		
	5	10	3,9	0,57	0,18	3	5		

	6	11	4	0	0	4	4		
	7	20	3,9	0,72	0,16	2	5		
	8	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	Total	100	4,02	0,64	0,06	2	5		
mednar	1	12	1	0	0	1	1	.	.
	2	17	1	0	0	1	1		
	3	10	1	0	0	1	1		
	4	9	1	0	0	1	1		
	5	10	1	0	0	1	1		
	6	11	1	0	0	1	1		
	7	20	1	0	0	1	1		
	8	11	1	0	0	1	1		
	Total	100	1	0	0	1	1		
državno	1	12	2	0	0	2	2	.	.
	2	17	2	0	0	2	2		
	3	10	2	0	0	2	2		
	4	9	2	0	0	2	2		
	5	10	2	0	0	2	2		
	6	11	2	0	0	2	2		
	7	20	2	0	0	2	2		
	8	11	2	0	0	2	2		
	Total	100	2	0	0	2	2		
region	1	12	2	0	0	2	2	.	.
	2	17	2	0	0	2	2		
	3	10	2	0	0	2	2		
	4	9	2	0	0	2	2		
	5	10	2	0	0	2	2		
	6	11	2	0	0	2	2		
	7	20	2	0	0	2	2		
	8	11	2	0	0	2	2		
	Total	100	2	0	0	2	2		

sport_ur	1	12	5	0	0	5	5	.	.
	2	17	5	0	0	5	5		
	3	10	5	0	0	5	5		
	4	9	5	0	0	5	5		
	5	10	5	0	0	5	5		
	6	11	5	0	0	5	5		
	7	0	.	.	.	.	.		
	8	11	5	0	0	5	5		
	Total	80	5	0	0	5	5		
dohodek	1	12	1,33	0,49	0,14	1	2	3,641	0,003
	2	17	1,06	0,24	0,06	1	2		
	3	10	1	0	0	1	1		
	4	9	1	0	0	1	1		
	5	10	1	0	0	1	1		
	6	11	1	0	0	1	1		
	7	0	.	.	.	.	.		
	8	11	1	0	0	1	1		
	Total	80	1,06	0,24	0,03	1	2		
politika	1	12	14,58	16,44	4,75	0	40	3,063	0,006
	2	17	24,59	26,5	6,43	0	80		
	3	10	25,5	21,14	6,69	0	70		
	4	9	36,11	31	10,33	0	80		
	5	10	41	23,31	7,37	10	80		
	6	11	9,55	10,6	3,19	0	30		
	7	20	39,75	16,97	3,8	20	80		
	8	11	22,73	34,38	10,37	0	100		
	Total	100	27,33	24,76	2,48	0	100		
družina	1	12	98,33	3,89	1,12	90	100	2,215	0,04
	2	17	89,71	17,18	4,17	50	100		
	3	10	86,3	15,1	4,78	50	100		
	4	9	98,89	3,33	1,11	90	100		

	5	10	86,5	21,09	6,67	30	100		
	6	11	85,27	16,79	5,06	50	100		
	7	20	92,75	12,51	2,8	60	100		
	8	11	100	0	0	100	100		
	Total	100	92,16	14,09	1,41	30	100		
šport	1	12	87,5	12,15	3,51	60	100	3,131	0,005
	2	17	83,53	14,87	3,61	60	100		
	3	10	83	14,18	4,48	50	100		
	4	9	91,11	11,67	3,89	70	100		
	5	10	83,5	16,34	5,17	50	100		
	6	11	96,36	6,74	2,03	80	100		
	7	20	87	11,74	2,63	50	100		
	8	11	100	0	0	100	100		
	Total	100	88,55	13,01	1,3	50	100		
prijatelj	1	12	77,08	19,82	5,72	40	100	7,327	0
	2	17	78,82	15,36	3,73	50	100		
	3	10	74	28,26	8,94	10	100		
	4	9	90	16,58	5,53	50	100		
	5	10	77,5	14,39	4,55	60	100		
	6	11	47,27	21,49	6,48	10	80		
	7	20	79,5	19,12	4,28	50	100		
	8	11	100	0	0	100	100		
	Total	100	78	22,05	2,21	10	100		
vera	1	12	63,75	27,06	7,81	10	100	5,719	0
	2	17	31,53	32,43	7,87	0	100		
	3	10	49,5	39,61	12,53	0	100		
	4	9	78,89	23,15	7,72	50	100		
	5	10	33	27,1	8,57	0	90		
	6	11	36,82	25,33	7,64	10	95		
	7	20	16,5	17,78	3,98	0	60		
	8	11	53,64	45,01	13,57	0	100		

	Total	100	41,61	34,6	3,46	0	100		
poklic	1	12	70	33,57	9,69	0	100	2,028	0,06
	2	17	68,53	27,77	6,74	0	95		
	3	10	50	27,99	8,85	10	100		
	4	9	68,89	19	6,33	40	100		
	5	10	66	28,36	8,97	0	100		
	6	11	45,45	31,1	9,38	10	100		
	7	20	76	14,92	3,34	50	100		
	8	11	52,73	39,77	11,99	0	100		
	Total	100	63,85	28,9	2,89	0	100		
nacional	1	12	54,58	31,73	9,16	0	100	3,502	0,002
	2	17	33,24	30,05	7,29	0	90		
	3	10	34	33,07	10,46	0	100		
	4	9	61,11	24,21	8,07	30	100		
	5	10	32	23,48	7,42	0	60		
	6	11	20	27,2	8,2	10	100		
	7	20	16,25	20,45	4,57	0	60		
	8	11	30	39,75	11,98	0	100		
	Total	100	33,05	31,21	3,12	0	100		
umetnost	1	12	71,67	19,11	5,52	35	100	2,777	0,012
	2	17	51,24	28,1	6,82	0	80		
	3	10	39,5	20,61	6,52	10	75		
	4	9	63,33	23,98	7,99	20	100		
	5	10	48,5	15,28	4,83	10	65		
	6	11	38,18	17,22	5,19	10	60		
	7	20	47	21,79	4,87	10	80		
	8	10	40	37,71	11,93	0	100		
	Total	99	49,91	25,37	2,55	0	100		
v22	1	12	1,92	0,67	0,19	1	3	1,75	0,107
	2	17	2,29	0,99	0,24	1	5		
	3	10	1,7	0,95	0,3	1	4		

	4	9	3,11	1,83	0,61	1	5		
	5	10	2,5	1,43	0,45	1	5		
	6	11	1,82	1,47	0,44	1	5		
	7	20	1,65	0,99	0,22	1	4		
	8	11	2	1,55	0,47	1	5		
	Total	100	2,07	1,26	0,13	1	5		
v23	1	12	4,08	0,67	0,19	3	5	2,403	0,026
	2	17	3,59	1,12	0,27	1	5		
	3	10	4,5	0,71	0,22	3	5		
	4	9	4,89	0,33	0,11	4	5		
	5	10	3,9	0,88	0,28	2	5		
	6	11	3,45	1,21	0,37	1	5		
	7	20	3,7	1,42	0,32	1	5		
	8	11	4,36	1,21	0,36	1	5		
	Total	100	3,98	1,12	0,11	1	5		
v24	1	12	3,42	1	0,29	2	5	3,132	0,005
	2	17	3,88	0,7	0,17	3	5		
	3	10	4,7	0,67	0,21	3	5		
	4	9	3,44	0,53	0,18	3	4		
	5	10	4,2	0,63	0,2	3	5		
	6	11	3,64	0,5	0,15	3	4		
	7	20	3,95	1,05	0,23	1	5		
	8	11	4,45	1,21	0,37	1	5		
	Total	100	3,95	0,91	0,09	1	5		
v25	1	12	4	0,6	0,17	3	5	3,515	0,002
	2	17	3,47	0,8	0,19	2	5		
	3	10	3,2	0,92	0,29	2	5		
	4	9	4,11	1,05	0,35	2	5		
	5	10	3,1	1,1	0,35	1	4		
	6	11	4	1	0,3	2	5		
	7	20	2,85	1,18	0,26	1	5		

	8	11	4,09	1,04	0,31	2	5		
	Total	100	3,53	1,07	0,11	1	5		
v26	1	12	3,42	0,79	0,23	2	5	1,765	0,104
	2	17	2,41	0,87	0,21	1	4		
	3	10	2,7	1,49	0,47	1	5		
	4	9	2,33	0,5	0,17	2	3		
	5	10	2,7	0,82	0,26	2	4		
	6	11	3,18	0,75	0,23	2	4		
	7	20	2,45	1,15	0,26	1	5		
	8	11	2,36	1,57	0,47	1	5		
	Total	100	2,67	1,08	0,11	1	5		
v27	1	12	3,58	1	0,29	1	5	10,727	0
	2	17	3,94	0,75	0,18	2	5		
	3	10	4,6	0,52	0,16	4	5		
	4	9	4,11	0,33	0,11	4	5		
	5	10	4,4	0,52	0,16	4	5		
	6	11	2,91	0,83	0,25	1	4		
	7	20	4,5	0,61	0,14	3	5		
	8	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	Total	100	4,13	0,86	0,09	1	5		
v28	1	12	4,08	1,08	0,31	1	5	2,296	0,033
	2	17	4,24	0,9	0,22	2	5		
	3	10	4,1	0,57	0,18	3	5		
	4	9	4,67	0,5	0,17	4	5		
	5	10	4,5	0,53	0,17	4	5		
	6	11	4,73	0,65	0,19	3	5		
	7	20	4,35	0,75	0,17	3	5		
	8	11	5	0	0	5	5		
	Total	100	4,43	0,76	0,08	1	5		
v29	1	12	4,25	0,87	0,25	2	5	2,706	0,014
	2	17	3,88	1,27	0,31	1	5		

	3	10	4,6	0,52	0,16	4	5		
	4	9	4,67	0,5	0,17	4	5		
	5	10	4,2	0,63	0,2	3	5		
	6	11	4,82	0,4	0,12	4	5		
	7	20	4,5	0,83	0,18	2	5		
	8	10	5	0	0	5	5		
	Total	99	4,44	0,84	0,08	1	5		
v30	1	12	3,58	0,9	0,26	1	4	4,013	0,001
	2	17	3	1	0,24	1	5		
	3	10	4,5	0,53	0,17	4	5		
	4	9	4,11	1,17	0,39	2	5		
	5	10	3,8	1,03	0,33	2	5		
	6	11	3,27	0,47	0,14	3	4		
	7	20	3,85	0,99	0,22	2	5		
	8	11	4,36	0,92	0,28	3	5		
	Total	100	3,75	1,01	0,1	1	5		
v31	1	12	3,58	1	0,29	2	5	3,667	0,002
	2	17	2,18	0,81	0,2	1	3		
	3	10	2,4	1,07	0,34	1	5		
	4	9	1,78	1,3	0,43	1	4		
	5	10	1,9	0,99	0,31	1	4		
	6	11	1,73	0,65	0,19	1	3		
	7	20	2,4	1,05	0,23	1	5		
	8	11	2,18	1,47	0,44	1	5		
	Total	100	2,3	1,14	0,11	1	5		
v32	1	12	4,33	0,65	0,19	3	5	1,563	0,156
	2	17	4,29	0,59	0,14	3	5		
	3	10	4,6	0,7	0,22	3	5		
	4	9	4,56	0,73	0,24	3	5		
	5	10	4,2	0,63	0,2	3	5		
	6	11	4,64	0,81	0,24	3	5		

	7	20	4,75	0,55	0,12	3	5		
	8	11	4,82	0,6	0,18	3	5		
	Total	100	4,53	0,66	0,07	3	5		
v33	1	12	2,25	1,22	0,35	1	4	4,509	0
	2	17	3,41	1	0,24	2	5		
	3	10	3,6	0,97	0,31	2	5		
	4	9	3,11	1,27	0,42	2	5		
	5	10	3,4	0,84	0,27	2	5		
	6	11	2,73	0,79	0,24	2	4		
	7	20	3,05	1,32	0,29	1	5		
	8	11	4,64	1,21	0,36	1	5		
	Total	100	3,25	1,24	0,12	1	5		
v34	1	12	3,83	1,03	0,3	2	5	1,426	0,204
	2	17	3,71	0,69	0,17	3	5		
	3	10	3,8	0,79	0,25	3	5		
	4	9	4	0,71	0,24	3	5		
	5	10	3,6	1,07	0,34	2	5		
	6	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	7	20	4	1,03	0,23	2	5		
	8	11	9	15,31	4,62	1	55		
	Total	100	4,52	5,19	0,52	1	55		
v35	1	12	4,25	0,45	0,13	4	5	4,553	0
	2	17	4,41	0,62	0,15	3	5		
	3	10	4,6	0,52	0,16	4	5		
	4	9	4,11	0,93	0,31	2	5		
	5	10	3,9	1,1	0,35	2	5		
	6	11	4,82	0,4	0,12	4	5		
	7	20	4,8	0,41	0,09	4	5		
	8	11	5	0	0	5	5		
	Total	100	4,52	0,67	0,07	2	5		
v36	1	12	4,58	0,51	0,15	4	5	11,014	0

	2	17	4,47	0,62	0,15	3	5		
	3	10	4,4	0,7	0,22	3	5		
	4	9	4,11	1,27	0,42	1	5		
	5	10	4,6	0,84	0,27	3	5		
	6	11	1,64	1,03	0,31	1	4		
	7	20	4,15	1,23	0,27	1	5		
	8	11	4,27	1,35	0,41	1	5		
	Total	100	4,06	1,29	0,13	1	5		
v37	1	12	1,42	0,51	0,15	1	2	5,658	0
	2	17	1,35	0,61	0,15	1	3		
	3	10	2,1	1,37	0,43	1	5		
	4	9	1,33	0,5	0,17	1	2		
	5	10	2,1	0,88	0,28	1	3		
	6	11	1	0	0	1	1		
	7	20	1,6	0,82	0,18	1	4		
	8	11	3	1,61	0,49	1	5		
	Total	100	1,7	1,03	0,1	1	5		
v38	1	12	2,33	1,07	0,31	1	5	2,305	0,033
	2	17	1,76	0,66	0,16	1	3		
	3	10	2,1	1,2	0,38	1	5		
	4	9	1,89	1,54	0,51	1	5		
	5	10	2,2	0,79	0,25	1	4		
	6	11	1,09	0,3	0,09	1	2		
	7	20	1,55	0,83	0,18	1	4		
	8	11	2,18	0,98	0,3	1	3		
	Total	100	1,85	0,98	0,1	1	5		
v39	1	12	3,83	0,58	0,17	3	5	0,791	0,597
	2	17	3,65	0,86	0,21	2	5		
	3	10	4,1	0,74	0,23	3	5		
	4	9	3,89	0,78	0,26	2	5		
	5	10	3,7	0,82	0,26	2	5		

	6	11	4,36	1,03	0,31	2	5		
	7	20	4	0,97	0,22	2	5		
	8	11	4,09	1,38	0,41	1	5		
	Total	100	3,94	0,92	0,09	1	5		
v40	1	12	2,08	1	0,29	1	4	4,482	0
	2	17	2	0,79	0,19	1	4		
	3	10	2,1	1,1	0,35	1	5		
	4	9	1,89	1,54	0,51	1	5		
	5	10	2,2	1,14	0,36	1	5		
	6	11	1,73	0,47	0,14	1	2		
	7	20	1,45	0,69	0,15	1	3		
	8	11	3,55	1,57	0,47	1	5		
	Total	100	2,06	1,15	0,12	1	5		
v43	1	12	3,92	0,51	0,15	3	5	3,337	0,003
	2	17	3,76	0,56	0,14	3	5		
	3	10	3,8	1,03	0,33	2	5		
	4	9	4,56	0,73	0,24	3	5		
	5	10	3,6	0,97	0,31	2	5		
	6	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	7	20	4,1	0,91	0,2	3	5		
	8	11	4,45	1,29	0,39	1	5		
	Total	100	4,11	0,9	0,09	1	5		
v44	1	12	4,42	0,51	0,15	4	5	2,298	0,033
	2	17	4,41	0,62	0,15	3	5		
	3	10	4,7	0,48	0,15	4	5		
	4	9	4,67	0,5	0,17	4	5		
	5	10	4,5	0,53	0,17	4	5		
	6	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	7	20	4,25	1,02	0,23	1	5		
	8	11	5	0	0	5	5		
	Total	100	4,56	0,66	0,07	1	5		

v45	1	12	3,67	0,89	0,26	2	5	0,968	0,459
	2	17	2,88	0,86	0,21	2	4		
	3	10	3,5	1,18	0,37	1	5		
	4	9	3,44	1,74	0,58	1	5		
	5	10	3,2	0,79	0,25	2	4		
	6	11	3,55	0,69	0,21	2	4		
	7	20	3,75	1,12	0,25	2	5		
	8	11	3,64	1,75	0,53	1	5		
	Total	100	3,45	1,15	0,11	1	5		
v46	1	12	4,17	0,39	0,11	4	5	4,607	0
	2	17	4,12	0,6	0,15	3	5		
	3	10	4,3	0,67	0,21	3	5		
	4	9	4,44	0,53	0,18	4	5		
	5	10	3,7	0,82	0,26	2	5		
	6	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	7	20	4,45	0,69	0,15	3	5		
	8	11	4,82	0,6	0,18	3	5		
	Total	100	4,36	0,67	0,07	2	5		
v47	1	12	3,17	0,83	0,24	2	4	2,284	0,034
	2	17	3,53	1,01	0,24	2	5		
	3	10	2,5	1,35	0,43	1	5		
	4	9	3	1	0,33	2	4		
	5	10	2,8	0,92	0,29	1	4		
	6	11	3	1,18	0,36	1	4		
	7	20	2,25	1,29	0,29	1	5		
	8	11	3,36	1,21	0,36	1	5		
	Total	100	2,93	1,17	0,12	1	5		
v48	1	12	3,5	1	0,29	2	5	7,197	0
	2	17	3	0,94	0,23	1	4		
	3	10	2,4	1,07	0,34	1	5		
	4	9	2,44	0,73	0,24	2	4		

	5	10	2,8	0,79	0,25	2	4		
	6	11	1,09	0,3	0,09	1	2		
	7	20	2,2	1,11	0,25	1	4		
	8	11	3,36	1,36	0,41	1	5		
	Total	100	2,6	1,17	0,12	1	5		
v49	1	12	4,08	0,29	0,08	4	5	1,59	0,148
	2	17	3,71	0,69	0,17	2	5		
	3	10	4,4	0,52	0,16	4	5		
	4	9	4,22	0,83	0,28	3	5		
	5	10	3,9	0,57	0,18	3	5		
	6	11	4,64	0,5	0,15	4	5		
	7	20	4,1	0,85	0,19	3	5		
	8	11	4,27	1,62	0,49	1	5		
	Total	100	4,13	0,84	0,08	1	5		
v50	1	12	2,92	1,08	0,31	2	5	1,412	0,21
	2	17	3	1	0,24	2	5		
	3	10	3,3	0,95	0,3	2	5		
	4	9	2,89	1,05	0,35	2	4		
	5	10	2,4	0,52	0,16	2	3		
	6	11	3,64	1,36	0,41	2	5		
	7	20	2,65	1,14	0,25	1	4		
	8	11	2,64	1,5	0,45	1	5		
	Total	100	2,91	1,13	0,11	1	5		
v51	1	12	3,92	0,67	0,19	3	5	3,45	0,003
	2	17	3,94	0,56	0,13	3	5		
	3	10	4,3	0,48	0,15	4	5		
	4	9	4,22	0,83	0,28	3	5		
	5	10	3,4	0,84	0,27	2	4		
	6	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	7	20	3,95	0,94	0,21	2	5		
	8	11	4,09	1,04	0,31	3	5		

	Total	100	4,07	0,82	0,08	2	5		
v52	1	12	2,17	0,72	0,21	1	4	4,842	0
	2	17	2,65	0,86	0,21	1	4		
	3	10	3,1	0,88	0,28	2	5		
	4	9	2	0	0	2	2		
	5	10	2,5	0,71	0,22	2	4		
	6	11	1,27	0,9	0,27	1	4		
	7	20	2,85	1,09	0,24	1	4		
	8	11	2	1,26	0,38	1	5		
	Total	100	2,38	1,02	0,1	1	5		
v53	1	12	3,58	0,67	0,19	2	4	9,226	0
	2	17	3,59	0,87	0,21	2	5		
	3	10	3,7	0,95	0,3	2	5		
	4	9	4,22	0,44	0,15	4	5		
	5	10	3,5	0,71	0,22	2	4		
	6	11	1,27	0,9	0,27	1	4		
	7	20	3	1,21	0,27	1	5		
	8	11	2,45	1,57	0,47	1	5		
	Total	100	3,15	1,26	0,13	1	5		
v54	1	12	4	0,6	0,17	3	5	2,818	0,01
	2	17	3,71	0,77	0,19	3	5		
	3	10	3,8	1,14	0,36	1	5		
	4	9	4,56	0,73	0,24	3	5		
	5	10	3,7	0,82	0,26	2	5		
	6	11	4,91	0,3	0,09	4	5		
	7	20	3,5	1,28	0,29	1	5		
	8	11	3,82	1,54	0,46	1	5		
	Total	100	3,93	1,06	0,11	1	5		
v55	1	12	3,08	0,29	0,08	3	4	4,792	0
	2	17	3,76	0,75	0,18	2	5		
	3	10	3,9	1,2	0,38	1	5		

	4	9	4	1,12	0,37	2	5		
	5	10	3,8	0,79	0,25	3	5		
	6	11	4,55	0,52	0,16	4	5		
	7	20	3,9	0,91	0,2	2	5		
	8	11	4,82	0,6	0,18	3	5		
	Total	100	3,95	0,91	0,09	1	5		
v58	1	12	4,08	0,29	0,08	4	5	1,381	0,223
	2	17	4,24	0,56	0,14	3	5		
	3	10	4,6	0,52	0,16	4	5		
	4	9	4,67	0,5	0,17	4	5		
	5	10	4,2	1,03	0,33	2	5		
	6	11	4,64	0,5	0,15	4	5		
	7	20	4,55	0,6	0,14	3	5		
	8	11	4,64	1,21	0,36	1	5		
	Total	100	4,44	0,7	0,07	1	5		
v59	1	12	4,08	0,29	0,08	4	5	14,101	0
	2	17	4,06	0,43	0,1	3	5		
	3	10	4,5	0,53	0,17	4	5		
	4	9	4,78	0,44	0,15	4	5		
	5	10	4,3	0,67	0,21	3	5		
	6	11	1,82	1,17	0,35	1	5		
	7	20	4	0,92	0,21	3	5		
	8	11	4,18	1,25	0,38	1	5		
	Total	100	3,95	1,1	0,11	1	5		
v60	1	12	3,92	1	0,29	2	5	5,994	0
	2	17	3,94	0,56	0,13	3	5		
	3	10	4,3	0,48	0,15	4	5		
	4	9	4	1,32	0,44	1	5		
	5	10	3,3	0,82	0,26	2	4		
	6	11	4,09	0,3	0,09	4	5		
	7	20	3,35	0,93	0,21	2	5		

	8	11	2,27	1,35	0,41	1	5		
	Total	100	3,63	1,04	0,1	1	5		
v61	1	12	3,33	0,98	0,28	1	4	6,548	0
	2	17	3,94	0,66	0,16	3	5		
	3	10	3,3	0,82	0,26	2	5		
	4	9	3	1	0,33	2	4		
	5	10	3,3	1,06	0,33	1	4		
	6	11	1,91	1,22	0,37	1	5		
	7	20	2,2	1,2	0,27	1	5		
	8	11	1,91	1,64	0,49	1	5		
	Total	100	2,86	1,3	0,13	1	5		
v62	1	12	4	1,04	0,3	2	5	3,766	0,001
	2	17	3,94	0,56	0,13	3	5		
	3	10	4,3	0,48	0,15	4	5		
	4	9	4,11	1,05	0,35	2	5		
	5	10	3,6	0,97	0,31	2	5		
	6	11	4,82	0,4	0,12	4	5		
	7	20	3,65	0,99	0,22	2	5		
	8	11	2,82	1,89	0,57	1	5		
	Total	100	3,88	1,09	0,11	1	5		
v63	1	12	2,08	1,16	0,34	1	4	8,369	0
	2	17	3,53	0,72	0,17	2	4		
	3	10	3,3	1,06	0,33	2	5		
	4	9	2	0	0	2	2		
	5	10	2,3	0,95	0,3	1	4		
	6	11	3,73	1,01	0,3	1	5		
	7	20	2,15	0,99	0,22	1	4		
	8	11	1,64	1,29	0,39	1	5		
	Total	100	2,61	1,2	0,12	1	5		
v64	1	12	4,08	0,29	0,08	4	5	4,979	0
	2	17	3,53	0,94	0,23	1	5		

	3	10	4,1	0,88	0,28	2	5		
	4	9	4,22	0,97	0,32	2	5		
	5	10	3,8	0,63	0,2	3	5		
	6	11	5	0	0	5	5		
	7	20	3,5	1,24	0,28	1	5		
	8	11	2,73	1,74	0,52	1	5		
	Total	100	3,81	1,13	0,11	1	5		
v65	1	12	4,67	0,49	0,14	4	5	7,941	0
	2	17	3,29	1,21	0,29	2	5		
	3	10	4,6	0,97	0,31	2	5		
	4	9	4,44	0,73	0,24	3	5		
	5	10	4,3	0,82	0,26	3	5		
	6	11	5	0	0	5	5		
	7	20	4,45	0,51	0,11	4	5		
	8	11	5	0	0	5	5		
	Total	100	4,4	0,9	0,09	2	5		
v66	1	12	2,92	1,24	0,36	1	5	1,612	0,142
	2	17	2,59	0,71	0,17	1	4		
	3	10	3,2	1,23	0,39	2	5		
	4	9	3,22	1,3	0,43	2	5		
	5	10	3,2	1,03	0,33	2	4		
	6	11	3,55	0,69	0,21	3	5		
	7	20	2,55	1,32	0,29	1	5		
	8	11	3,64	1,75	0,53	1	5		
	Total	100	3,02	1,21	0,12	1	5		
v67	1	12	3,67	0,89	0,26	2	5	12,329	0
	2	17	3,88	0,6	0,15	3	5		
	3	10	4,3	0,67	0,21	3	5		
	4	9	4	1,22	0,41	2	5		
	5	10	3,3	0,82	0,26	2	4		
	6	11	5	0	0	5	5		

	7	20	3,1	1,29	0,29	1	5		
	8	11	1,73	1,01	0,3	1	3		
	Total	100	3,58	1,24	0,12	1	5		
v68	1	12	3	0,74	0,21	2	4	3,104	0,006
	2	17	3,94	0,97	0,23	1	5		
	3	10	4,2	0,42	0,13	4	5		
	4	9	3,67	0,71	0,24	2	4		
	5	10	3,9	0,74	0,23	2	5		
	6	11	3,55	0,69	0,21	3	5		
	7	20	4,2	0,83	0,19	2	5		
	8	11	3,09	1,76	0,53	1	5		
	Total	100	3,74	1	0,1	1	5		
v69	1	12	4	0	0	4	4	7,062	0
	2	17	4	0,71	0,17	3	5		
	3	10	3,9	0,88	0,28	2	5		
	4	9	3,67	0,87	0,29	2	5		
	5	10	3,3	0,67	0,21	2	4		
	6	11	3,27	1,49	0,45	2	5		
	7	20	3,2	1,2	0,27	1	5		
	8	11	1,73	1,01	0,3	1	3		
	Total	100	3,4	1,15	0,11	1	5		
v70	1	12	2,67	1,3	0,38	1	5	7,129	0
	2	17	2,41	0,71	0,17	1	3		
	3	10	2,6	1,07	0,34	2	5		
	4	9	2,56	1,01	0,34	2	5		
	5	10	2	1,05	0,33	1	4		
	6	11	2,91	0,94	0,28	2	4		
	7	20	1,35	0,81	0,18	1	4		
	8	11	1	0	0	1	1		
	Total	100	2,12	1,09	0,11	1	5		
v71	1	12	3,67	1,5	0,43	1	5	3,603	0,002

	2	17	3,59	0,94	0,23	2	5		
	3	10	3,2	1,23	0,39	1	5		
	4	9	4,33	0,5	0,17	4	5		
	5	10	3,9	0,74	0,23	3	5		
	6	11	4,55	0,52	0,16	4	5		
	7	20	3,1	1,37	0,31	1	5		
	8	11	4,64	1,21	0,36	1	5		
	Total	100	3,78	1,2	0,12	1	5		
v72	1	12	3,83	0,94	0,27	2	5	4,543	0
	2	17	3,53	1,01	0,24	1	5		
	3	10	4,1	0,57	0,18	3	5		
	4	9	4,44	0,53	0,18	4	5		
	5	10	4,1	0,88	0,28	3	5		
	6	11	2,55	1,29	0,39	1	5		
	7	20	4,1	0,97	0,22	2	5		
	8	11	4,45	1,21	0,37	1	5		
	Total	100	3,87	1,09	0,11	1	5		
FAC1_1 11	1	12	0,07	0,77	0,22	-1,28	1,23	1,96	0,069
	2	17	-0,09	0,76	0,18	-1,69	0,92		
	3	10	0,1	0,64	0,2	-0,84	1,01		
	4	9	0,64	0,7	0,23	-0,73	1,25		
	5	10	-0,23	1,07	0,34	-1,91	0,86		
	6	11	0,05	0,9	0,27	-0,96	1,45		
	7	20	-0,51	1,21	0,27	-2,91	1,53		
	8	11	0,53	1,28	0,39	-2,23	1,64		
	Total	100	0	1	0,1	-2,91	1,64		
FAC2_1 21	1	12	-0,81	0,82	0,24	-2,75	0,26	10,271	0
	2	17	-0,14	0,93	0,23	-2,86	0,9		
	3	10	0,75	0,56	0,18	-0,03	1,72		
	4	9	-0,48	0,92	0,31	-1,36	1,15		
	5	10	0,31	0,61	0,19	-0,57	1,5		

	6	11	-1,17	0,72	0,22	-2,18	0,03		
	7	20	0,64	0,8	0,18	-1,37	1,9		
	8	11	0,54	0,64	0,19	-0,8	1,18		
	Total	100	0	1	0,1	-2,86	1,9		
FAC1_2 12	1	12	0,04	0,85	0,25	-1,44	1,85	4,117	0,001
	2	17	-0,08	0,7	0,17	-0,7	1,84		
	3	10	0,26	1,25	0,39	-0,85	3,45		
	4	9	-0,03	1,12	0,37	-1,04	1,66		
	5	10	0,58	1,07	0,34	-0,32	3,33		
	6	11	-0,7	0,41	0,12	-1,24	0,27		
	7	20	-0,47	0,81	0,18	-1,41	2,11		
	8	10	0,98	1,07	0,34	-1,22	2,33		
	Total	99	0	1	0,1	-1,44	3,45		
FAC2_2 22	1	12	-0,82	0,82	0,24	-2,19	0,85	4,518	0
	2	17	-0,21	1,21	0,29	-2,41	1,46		
	3	10	-0,05	0,61	0,19	-1,38	0,58		
	4	9	0,04	0,95	0,32	-1,23	1,59		
	5	10	-0,11	0,82	0,26	-1,23	1,43		
	6	11	0,3	0,68	0,2	-1,38	1,05		
	7	20	-0,04	0,86	0,19	-2,23	1,31		
	8	10	1,23	0,86	0,27	-0,75	2,18		
	Total	99	0	1	0,1	-2,41	2,18		
FAC3_2 32	1	12	0,37	0,54	0,16	-0,75	1,17	1,993	0,065
	2	17	-0,26	0,52	0,13	-1,12	0,64		
	3	10	-0,03	0,62	0,19	-0,74	1,44		
	4	9	-0,4	0,41	0,14	-1	0,12		
	5	10	-0,55	0,76	0,24	-1,9	0,44		
	6	11	-0,02	0,41	0,12	-0,8	0,79		
	7	20	0,12	0,57	0,13	-0,66	1,68		
	8	10	0,74	2,57	0,81	-0,89	7,71		
	Total	99	0	1	0,1	-1,9	7,71		

FAC4_2 42	1	12	-0,05	0,79	0,23	-1,55	0,84	3,237	0,004
	2	17	-0,74	0,96	0,23	-2,37	1,14		
	3	10	0,72	0,65	0,21	-0,26	1,53		
	4	9	0,08	1,31	0,44	-2,11	1,74		
	5	10	-0,29	0,83	0,26	-1,44	1,1		
	6	11	-0,15	0,63	0,19	-1,17	0,86		
	7	20	0,24	1,11	0,25	-1,76	1,69		
	8	10	0,51	0,81	0,26	-0,72	1,7		
	Total	99	0	1	0,1	-2,37	1,74		
FAC5_2 52	1	12	0,34	0,45	0,13	-0,28	1,22	9,742	0
	2	17	0,2	0,47	0,11	-0,75	0,8		
	3	10	0,44	0,53	0,17	-0,42	1,13		
	4	9	-0,08	1,07	0,36	-2,66	0,77		
	5	10	0,29	0,74	0,23	-1,33	1,05		
	6	11	-1,81	0,8	0,24	-2,68	0,18		
	7	20	0,2	0,84	0,19	-1,79	1,05		
	8	10	0,19	1,23	0,39	-2,31	1,43		
	Total	99	0	1	0,1	-2,68	1,43		
FAC1_3 13	1	12	-0,27	0,51	0,15	-1,08	0,64	4,331	0
	2	17	-0,31	0,8	0,19	-1,93	1,07		
	3	10	0,13	0,77	0,24	-0,85	1,22		
	4	9	0,33	1,05	0,35	-1,5	1,14		
	5	10	-0,73	0,89	0,28	-2,46	0,48		
	6	11	1,07	0,39	0,12	0,14	1,49		
	7	20	-0,24	1,06	0,24	-1,97	1,3		
	8	11	0,41	1,32	0,4	-2,16	1,89		
	Total	100	0	1	0,1	-2,46	1,89		
FAC2_3 23	1	12	-0,13	0,58	0,17	-1,15	0,58	0,653	0,711
	2	17	-0,33	0,72	0,17	-1,32	1,22		
	3	10	0,07	1,21	0,38	-3,16	0,92		
	4	9	0,26	1,16	0,39	-1,14	1,49		

	5	10	-0,11	0,46	0,14	-0,79	0,76		
	6	11	0,29	0,65	0,2	-0,96	0,94		
	7	20	-0,05	1,2	0,27	-2,69	1,93		
	8	11	0,28	1,58	0,48	-3,28	2,19		
	Total	100	0	1	0,1	-3,28	2,19		
FAC3_3 33	1	12	0,54	0,51	0,15	-0,31	1,25	8,075	0
	2	17	0,32	0,84	0,2	-1,43	1,61		
	3	10	0,28	0,82	0,26	-1,08	1,96		
	4	9	0,55	0,61	0,2	-0,01	1,56		
	5	10	0,38	0,48	0,15	-0,19	1,35		
	6	11	-1,5	0,6	0,18	-1,88	0,22		
	7	20	-0,38	1,03	0,23	-2,75	1,34		
	8	11	0,05	1,12	0,34	-1,57	1,78		
	Total	100	0	1	0,1	-2,75	1,96		
FAC4_3 43	1	12	-0,22	0,74	0,21	-0,78	1,75	1,96	0,069
	2	17	0,02	0,84	0,2	-1,66	1,62		
	3	10	0,7	0,92	0,29	-0,9	2,37		
	4	9	-0,33	0,94	0,31	-1,58	0,62		
	5	10	-0,29	0,67	0,21	-1,37	1,17		
	6	11	-0,14	1,01	0,3	-1,37	1,92		
	7	20	0,39	1,04	0,23	-1,65	2,26		
	8	11	-0,46	1,4	0,42	-2,33	2,28		
	Total	100	0	1	0,1	-2,33	2,37		
FAC5_3 53	1	12	0,51	0,63	0,18	-0,5	1,47	3,788	0,001
	2	17	0,38	0,62	0,15	-0,83	1,5		
	3	10	-0,46	1,15	0,37	-1,82	1,49		
	4	9	-0,03	0,8	0,27	-0,98	0,73		
	5	10	-0,16	0,81	0,26	-1,47	0,85		
	6	11	0,24	1,1	0,33	-1,82	1,29		
	7	20	-0,72	1,14	0,26	-2,46	1,22		
	8	11	0,53	0,81	0,24	-0,68	2,18		

	Total	100	0	1	0,1	-2,46	2,18		
FAC1_4 14	1	12	0,05	0,93	0,27	-1,84	1,06	5,995	0
	2	17	0,18	0,49	0,12	-1,01	1,27		
	3	10	0,44	0,41	0,13	-0,17	1,14		
	4	9	0,28	1,15	0,38	-2,17	1,16		
	5	10	-0,3	0,77	0,24	-1,86	0,5		
	6	11	0,91	0,21	0,06	0,49	1,16		
	7	20	-0,19	0,98	0,22	-1,98	1,63		
	8	11	-1,25	1,35	0,41	-2,98	0,32		
	Total	100	0	1	0,1	-2,98	1,63		
FAC2_4 24	1	12	0,26	1,17	0,34	-1,26	1,96	4,758	0
	2	17	0,57	0,52	0,13	-0,56	1,14		
	3	10	0,49	1	0,32	-0,64	2,74		
	4	9	0,07	0,89	0,3	-0,62	2,35		
	5	10	0,11	0,87	0,27	-1,22	1,46		
	6	11	0,27	1,17	0,35	-1,53	2,3		
	7	20	-0,63	0,85	0,19	-1,84	1,25		
	8	11	-0,89	0,62	0,19	-1,83	0,07		
	Total	100	0	1	0,1	-1,84	2,74		
FAC3_4 34	1	12	-0,25	0,72	0,21	-1,15	1,24	5,135	0
	2	17	-0,96	0,95	0,23	-2,6	0,13		
	3	10	0,13	0,79	0,25	-1,78	1,02		
	4	9	0,05	0,93	0,31	-1,27	1,1		
	5	10	-0,08	1	0,32	-1,8	1,18		
	6	11	0,83	0,43	0,13	0,42	1,66		
	7	20	0,18	0,72	0,16	-0,95	1,78		
	8	11	0,52	1,34	0,4	-1,47	2,39		
	Total	100	0	1	0,1	-2,6	2,39		
FAC4_4 44	1	12	-0,13	0,43	0,12	-1,14	0,55	8,997	0
	2	17	0,17	0,61	0,15	-1,14	1,1		
	3	10	0,43	0,69	0,22	-0,84	1,57		

	4	9	0,64	0,45	0,15	-0,2	1,18		
	5	10	0,31	0,9	0,29	-1,51	1,49		
	6	11	-1,71	1,12	0,34	-2,93	1,35		
	7	20	0,07	0,81	0,18	-1,6	1,57		
	8	11	0,26	1,11	0,33	-2,44	1,3		
	Total	100	0	1	0,1	-2,93	1,57		
FAC5_4 54	1	12	0,02	0,98	0,28	-2,02	1,5	3,97	0,001
	2	17	-0,28	0,92	0,22	-2,29	1,43		
	3	10	-0,46	0,83	0,26	-2,07	0,56		
	4	9	0,37	0,34	0,11	-0,03	1,06		
	5	10	0,04	0,43	0,14	-0,56	0,74		
	6	11	0,59	0,73	0,22	-0,5	1,31		
	7	20	-0,54	1,12	0,25	-2,29	1,18		
	8	11	0,89	1,19	0,36	-2,08	2,6		
	Total	100	0	1	0,1	-2,29	2,6		

Analiza variance po dveh skupinah držav

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	Min.	Max.	F	Sig.
drzava	1	49	3,47	2,65	0,38	1	8	24,867	0,000
	2	51	5,61	1,50	0,21	3	7		
	Total	100	4,56	2,39	0,24	1	8		
starost	1	49	25,24	3,98	0,57	17	36	0,183	0,670
	2	51	24,90	4,03	0,56	16	34		
	Total	100	25,07	3,99	0,40	16	36		
panoga	1	49	33,00	0,00	0,00	33	33	.	.
	2	51	33,00	0,00	0,00	33	33		
	Total	100	33,00	0,00	0,00	33	33		
st_tre	1	49	8,00	2,49	0,36	4	12	0,053	0,819
	2	20	8,15	2,37	0,53	5	12		
	Total	69	8,04	2,44	0,29	4	12		
teren	1	49	15,88	6,30	0,90	6	35	10,523	0,002
	2	51	20,33	7,37	1,03	8	36		
	Total	100	18,15	7,19	0,72	6	36		
pot	1	49	8,57	6,69	0,96	1	26	2,812	0,097
	2	51	6,41	6,19	0,87	1	30		
	Total	100	7,47	6,50	0,65	1	30		
tekma	1	49	10,33	8,87	1,27	3	50	0,000	0,988
	2	51	10,35	9,27	1,30	2	50		
	Total	100	10,34	9,03	0,90	2	50		
uspes	1	49	4,08	0,70	0,10	2	5	0,903	0,344
	2	51	3,96	0,56	0,08	2	5		
	Total	100	4,02	0,64	0,06	2	5		
mednar	1	49	1,00	0,00	0,00	1	1	.	.
	2	51	1,00	0,00	0,00	1	1		
	Total	100	1,00	0,00	0,00	1	1		
državno	1	49	2,00	0,00	0,00	2	2	.	.
	2	51	2,00	0,00	0,00	2	2		
	Total	100	2,00	0,00	0,00	2	2		
region	1	49	2,00	0,00	0,00	2	2	.	.
	2	51	2,00	0,00	0,00	2	2		
	Total	100	2,00	0,00	0,00	2	2		
sport_ur	1	49	5,00	0,00	0,00	5	5	.	.
	2	31	5,00	0,00	0,00	5	5		

	Total	80	5,00	0,00	0,00	5	5		
dohodek	1	49	1,10	0,31	0,04	1	2	3,435	0,068
	2	31	1,00	0,00	0,00	1	1		
	Total	80	1,06	0,24	0,03	1	2		
politika	1	49	23,84	27,43	3,92	0	100	1,930	0,168
	2	51	30,69	21,63	3,03	0	80		
	Total	100	27,33	24,76	2,48	0	100		
družina	1	49	95,82	11,15	1,59	50	100	6,850	0,010
	2	51	88,65	15,75	2,21	30	100		
	Total	100	92,16	14,09	1,41	30	100		
šport	1	49	89,59	13,02	1,86	60	100	0,613	0,435
	2	51	87,55	13,05	1,83	50	100		
	Total	100	88,55	13,01	1,30	50	100		
prijatelj	1	49	85,20	17,32	2,47	40	100	11,321	0,001
	2	51	71,08	23,99	3,36	10	100		
	Total	100	78,00	22,05	2,21	10	100		
vera	1	49	53,08	36,71	5,24	0	100	11,704	0,001
	2	51	30,59	28,70	4,02	0	100		
	Total	100	41,61	34,60	3,46	0	100		
poklic	1	49	65,41	30,87	4,41	0	100	0,277	0,600
	2	51	62,35	27,10	3,80	0	100		
	Total	100	63,85	28,90	2,89	0	100		
nacional	1	49	42,86	33,56	4,79	0	100	10,385	0,002
	2	51	23,63	25,75	3,61	0	100		
	Total	100	33,05	31,21	3,12	0	100		
umetnost	1	48	56,27	29,33	4,23	0	100	6,170	0,015
	2	51	43,92	19,43	2,72	10	80		
	Total	99	49,91	25,37	2,55	0	100		
v22	1	49	2,29	1,29	0,18	1	5	2,882	0,093
	2	51	1,86	1,20	0,17	1	5		
	Total	100	2,07	1,26	0,13	1	5		
v23	1	49	4,12	1,03	0,15	1	5	1,566	0,214
	2	51	3,84	1,19	0,17	1	5		
	Total	100	3,98	1,12	0,11	1	5		
v24	1	49	3,82	0,95	0,14	1	5	2,076	0,153
	2	51	4,08	0,87	0,12	1	5		
	Total	100	3,95	0,91	0,09	1	5		
v25	1	49	3,86	0,89	0,13	2	5	9,819	0,002
	2	51	3,22	1,14	0,16	1	5		

	Total	100	3,53	1,07	0,11	1	5		
v26	1	49	2,63	1,07	0,15	1	5	0,113	0,737
	2	51	2,71	1,10	0,15	1	5		
	Total	100	2,67	1,08	0,11	1	5		
v27	1	49	4,10	0,82	0,12	1	5	0,101	0,752
	2	51	4,16	0,90	0,13	1	5		
	Total	100	4,13	0,86	0,09	1	5		
v28	1	49	4,45	0,84	0,12	1	5	0,060	0,807
	2	51	4,41	0,67	0,09	3	5		
	Total	100	4,43	0,76	0,08	1	5		
v29	1	48	4,35	0,98	0,14	1	5	1,088	0,299
	2	51	4,53	0,67	0,09	2	5		
	Total	99	4,44	0,84	0,08	1	5		
v30	1	49	3,65	1,11	0,16	1	5	0,886	0,349
	2	51	3,84	0,90	0,13	2	5		
	Total	100	3,75	1,01	0,10	1	5		
v31	1	49	2,45	1,28	0,18	1	5	1,647	0,202
	2	51	2,16	0,99	0,14	1	5		
	Total	100	2,30	1,14	0,11	1	5		
v32	1	49	4,47	0,65	0,09	3	5	0,813	0,369
	2	51	4,59	0,67	0,09	3	5		
	Total	100	4,53	0,66	0,07	3	5		
v33	1	49	3,35	1,39	0,20	1	5	0,583	0,447
	2	51	3,16	1,08	0,15	1	5		
	Total	100	3,25	1,24	0,12	1	5		
v34	1	49	4,98	7,36	1,05	1	55	0,752	0,388
	2	51	4,08	0,98	0,14	2	5		
	Total	100	4,52	5,19	0,52	1	55		
v35	1	49	4,45	0,65	0,09	2	5	1,068	0,304
	2	51	4,59	0,70	0,10	2	5		
	Total	100	4,52	0,67	0,07	2	5		
v36	1	49	4,39	0,93	0,13	1	5	6,512	0,012
	2	51	3,75	1,51	0,21	1	5		
	Total	100	4,06	1,29	0,13	1	5		
v37	1	49	1,73	1,11	0,16	1	5	0,108	0,743
	2	51	1,67	0,95	0,13	1	5		
	Total	100	1,70	1,03	0,10	1	5		
v38	1	49	2,02	1,03	0,15	1	5	2,973	0,088
	2	51	1,69	0,91	0,13	1	5		

	Total	100	1,85	0,98	0,10	1	5		
v39	1	49	3,84	0,92	0,13	1	5	1,215	0,273
	2	51	4,04	0,92	0,13	2	5		
	Total	100	3,94	0,92	0,09	1	5		
v40	1	49	2,35	1,33	0,19	1	5	6,266	0,014
	2	51	1,78	0,88	0,12	1	5		
	Total	100	2,06	1,15	0,12	1	5		
v43	1	49	4,10	0,85	0,12	1	5	0,007	0,931
	2	51	4,12	0,95	0,13	2	5		
	Total	100	4,11	0,90	0,09	1	5		
v44	1	49	4,59	0,54	0,08	3	5	0,224	0,637
	2	51	4,53	0,76	0,11	1	5		
	Total	100	4,56	0,66	0,07	1	5		
v45	1	49	3,35	1,30	0,19	1	5	0,771	0,382
	2	51	3,55	0,99	0,14	1	5		
	Total	100	3,45	1,15	0,12	1	5		
v46	1	49	4,35	0,60	0,09	3	5	0,036	0,851
	2	51	4,37	0,75	0,11	2	5		
	Total	100	4,36	0,67	0,07	2	5		
v47	1	49	3,31	1,00	0,14	1	5	10,837	0,001
	2	51	2,57	1,22	0,17	1	5		
	Total	100	2,93	1,17	0,12	1	5		
v48	1	49	3,10	1,07	0,15	1	5	21,230	0,000
	2	51	2,12	1,07	0,15	1	5		
	Total	100	2,60	1,17	0,12	1	5		
v49	1	49	4,02	0,95	0,14	1	5	1,659	0,201
	2	51	4,24	0,71	0,10	3	5		
	Total	100	4,13	0,84	0,08	1	5		
v50	1	49	2,88	1,13	0,16	1	5	0,079	0,780
	2	51	2,94	1,14	0,16	1	5		
	Total	100	2,91	1,13	0,11	1	5		
v51	1	49	4,02	0,75	0,11	3	5	0,349	0,556
	2	51	4,12	0,89	0,12	2	5		
	Total	100	4,07	0,82	0,08	2	5		
v52	1	49	2,27	0,88	0,13	1	5	1,211	0,274
	2	51	2,49	1,14	0,16	1	5		
	Total	100	2,38	1,02	0,10	1	5		
v53	1	49	3,45	1,12	0,16	1	5	5,681	0,019
	2	51	2,86	1,33	0,19	1	5		

	Total	100	3,15	1,26	0,13	1	5		
v54	1	49	3,96	0,98	0,14	1	5	0,073	0,788
	2	51	3,90	1,14	0,16	1	5		
	Total	100	3,93	1,06	0,11	1	5		
v55	1	49	3,88	0,93	0,13	2	5	0,601	0,440
	2	51	4,02	0,91	0,13	1	5		
	Total	100	3,95	0,91	0,09	1	5		
v58	1	49	4,37	0,73	0,10	1	5	1,033	0,312
	2	51	4,51	0,67	0,09	2	5		
	Total	100	4,44	0,70	0,07	1	5		
v59	1	49	4,22	0,72	0,10	1	5	6,362	0,013
	2	51	3,69	1,32	0,19	1	5		
	Total	100	3,95	1,10	0,11	1	5		
v60	1	49	3,57	1,23	0,18	1	5	0,302	0,584
	2	51	3,69	0,84	0,12	2	5		
	Total	100	3,63	1,04	0,10	1	5		
v61	1	49	3,16	1,30	0,19	1	5	5,509	0,021
	2	51	2,57	1,24	0,17	1	5		
	Total	100	2,86	1,30	0,13	1	5		
v62	1	49	3,73	1,24	0,18	1	5	1,706	0,195
	2	51	4,02	0,93	0,13	2	5		
	Total	100	3,88	1,09	0,11	1	5		
v63	1	49	2,47	1,21	0,17	1	5	1,331	0,251
	2	51	2,75	1,18	0,17	1	5		
	Total	100	2,61	1,20	0,12	1	5		
v64	1	49	3,61	1,19	0,17	1	5	2,978	0,088
	2	51	4,00	1,06	0,15	1	5		
	Total	100	3,81	1,13	0,11	1	5		
v65	1	49	4,22	1,07	0,15	2	5	3,765	0,055
	2	51	4,57	0,67	0,09	2	5		
	Total	100	4,40	0,90	0,09	2	5		
v66	1	49	3,02	1,27	0,18	1	5	0,000	0,997
	2	51	3,02	1,18	0,16	1	5		
	Total	100	3,02	1,21	0,12	1	5		
v67	1	49	3,37	1,25	0,18	1	5	2,877	0,093
	2	51	3,78	1,21	0,17	1	5		
	Total	100	3,58	1,24	0,12	1	5		
v68	1	49	3,47	1,16	0,17	1	5	7,478	0,007
	2	51	4,00	0,75	0,11	2	5		

	Total	100	3,74	1,00	0,10	1	5		
v69	1	49	3,43	1,17	0,17	1	5	0,059	0,808
	2	51	3,37	1,13	0,16	1	5		
	Total	100	3,40	1,15	0,12	1	5		
v70	1	49	2,18	1,07	0,15	1	5	0,323	0,571
	2	51	2,06	1,12	0,16	1	5		
	Total	100	2,12	1,09	0,11	1	5		
v71	1	49	3,98	1,16	0,17	1	5	2,692	0,104
	2	51	3,59	1,22	0,17	1	5		
	Total	100	3,78	1,20	0,12	1	5		
v72	1	49	3,98	1,03	0,15	1	5	0,974	0,326
	2	51	3,76	1,14	0,16	1	5		
	Total	100	3,87	1,09	0,11	1	5		
FAC1_1	1	49	0,22	0,92	0,13	-2,23	1,64	4,948	0,028
	2	51	-0,21	1,04	0,14	-2,91	1,53		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,91	1,64		
FAC2_1	1	49	-0,21	0,95	0,14	-2,86	1,18	4,534	0,036
	2	51	0,21	1,01	0,14	-2,18	1,90		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,86	1,90		
FAC1_2	1	48	0,18	0,97	0,14	-1,44	2,33	3,074	0,083
	2	51	-0,17	1,01	0,14	-1,41	3,45		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-1,44	3,45		
FAC2_2	1	48	-0,02	1,21	0,17	-2,41	2,18	0,023	0,881
	2	51	0,01	0,76	0,11	-2,23	1,43		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-2,41	2,18		
FAC3_2	1	48	0,08	1,29	0,19	-1,12	7,71	0,563	0,455
	2	51	-0,07	0,63	0,09	-1,90	1,68		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-1,90	7,71		
FAC4_2	1	48	-0,15	1,05	0,15	-2,37	1,74	2,221	0,139
	2	51	0,14	0,93	0,13	-1,76	1,69		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-2,37	1,74		
FAC5_2	1	48	0,18	0,79	0,11	-2,66	1,43	3,092	0,082
	2	51	-0,17	1,14	0,16	-2,68	1,13		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-2,68	1,43		
FAC1_3	1	49	-0,02	0,96	0,14	-2,16	1,89	0,048	0,827
	2	51	0,02	1,04	0,15	-2,46	1,49		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,46	1,89		
FAC2_3	1	49	-0,04	1,03	0,15	-3,28	2,19	0,127	0,722
	2	51	0,04	0,98	0,14	-3,16	1,93		

	Total	100	0,00	1,00	0,10	-3,28	2,19		
FAC3_3	1	49	0,36	0,81	0,12	-1,57	1,78	13,679	0,000
	2	51	-0,34	1,05	0,15	-2,75	1,96		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,75	1,96		
FAC4_3	1	49	-0,21	0,98	0,14	-2,33	2,28	4,352	0,040
	2	51	0,20	0,99	0,14	-1,65	2,37		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,33	2,37		
FAC5_3	1	49	0,37	0,71	0,10	-0,98	2,18	14,971	0,000
	2	51	-0,36	1,11	0,16	-2,46	1,49		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,46	2,18		
FAC1_4	1	49	-0,16	1,11	0,16	-2,98	1,27	2,340	0,129
	2	51	0,15	0,86	0,12	-1,98	1,63		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,98	1,63		
FAC2_4	1	49	0,08	0,96	0,14	-1,83	2,35	0,538	0,465
	2	51	-0,07	1,04	0,15	-1,84	2,74		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-1,84	2,74		
FAC3_4	1	49	-0,27	1,13	0,16	-2,60	2,39	7,421	0,008
	2	51	0,26	0,79	0,11	-1,80	1,78		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,60	2,39		
FAC4_4	1	49	0,20	0,72	0,10	-2,44	1,30	4,038	0,047
	2	51	-0,19	1,18	0,17	-2,93	1,57		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,93	1,57		
FAC5_4	1	49	0,18	1,01	0,14	-2,29	2,60	3,027	0,085
	2	51	-0,17	0,97	0,14	-2,29	1,31		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,29	2,60		

Analiza variance po treh skupinah držav

		N	Mean	Std. Dev	Std. Error	Mini	Max	F	Sig.
drzava	1	21	2,29	1,52	0,33	1,00	4,00	16,511	0,000
	2	58	5,00	2,07	0,27	2,00	7,00		
	3	21	5,62	2,56	0,56	3,00	8,00		
	Total	100	4,56	2,39	0,24	1,00	8,00		
starost	1	21	24,43	3,34	0,73	17,00	35,00	0,440	0,646
	2	58	25,36	3,78	0,50	17,00	34,00		
	3	21	24,90	5,12	1,12	16,00	36,00		
	Total	100	25,07	3,99	0,40	16,00	36,00		
panoga	1	21	33,00	0,00	0,00	33,00	33,00	.	.
	2	58	33,00	0,00	0,00	33,00	33,00		
	3	21	33,00	0,00	0,00	33,00	33,00		
	Total	100	33,00	0,00	0,00	33,00	33,00		
st_tre	1	21	9,00	2,59	0,56	4,00	12,00	25,394	0,000
	2	27	6,07	1,36	0,26	5,00	11,00		
	3	21	9,62	1,53	0,33	6,00	12,00		
	Total	69	8,04	2,44	0,29	4,00	12,00		
teren	1	21	17,81	7,93	1,73	6,00	35,00	4,082	0,020
	2	58	16,90	7,33	0,96	8,00	36,00		
	3	21	21,95	4,47	0,97	14,00	33,00		
	Total	100	18,15	7,19	0,72	6,00	36,00		
pot	1	21	7,48	5,25	1,15	1,00	20,00	2,139	0,123
	2	58	6,57	6,26	0,82	1,00	30,00		
	3	21	9,95	7,81	1,70	1,00	26,00		
	Total	100	7,47	6,50	0,65	1,00	30,00		
tekma	1	21	9,62	10,38	2,26	4,00	50,00	0,919	0,402
	2	58	9,74	8,51	1,12	2,00	50,00		
	3	21	12,71	9,05	1,97	3,00	30,00		
	Total	100	10,34	9,03	0,90	2,00	50,00		
uspes	1	21	3,86	0,57	0,13	2,00	5,00	9,895	0,000
	2	58	3,90	0,58	0,08	2,00	5,00		
	3	21	4,52	0,60	0,13	3,00	5,00		
	Total	100	4,02	0,64	0,06	2,00	5,00		
mednar	1	21	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00	.	.
	2	58	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00		
	3	21	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00		

	Total	100	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00		
državno	1	21	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00	.	.
	2	58	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00		
	3	21	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00		
	Total	100	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00		
region	1	21	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00	.	.
	2	58	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00		
	3	21	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00		
	Total	100	2,00	0,00	0,00	2,00	2,00		
sport_ur	1	21	5,00	0,00	0,00	5,00	5,00	.	.
	2	38	5,00	0,00	0,00	5,00	5,00		
	3	21	5,00	0,00	0,00	5,00	5,00		
	Total	80	5,00	0,00	0,00	5,00	5,00		
dohodek	1	21	1,19	0,40	0,09	1,00	2,00	4,349	0,016
	2	38	1,03	0,16	0,03	1,00	2,00		
	3	21	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00		
	Total	80	1,06	0,24	0,03	1,00	2,00		
politika	1	21	23,81	25,54	5,57	0,00	80,00	0,679	0,509
	2	58	29,79	23,30	3,06	0,00	80,00		
	3	21	24,05	28,18	6,15	0,00	100,00		
	Total	100	27,33	24,76	2,48	0,00	100,00		
družina	1	21	98,57	3,59	0,78	90,00	100,00	3,586	0,031
	2	58	89,36	16,23	2,13	30,00	100,00		
	3	21	93,48	12,32	2,69	50,00	100,00		
	Total	100	92,16	14,09	1,41	30,00	100,00		
šport	1	21	89,05	11,79	2,57	60,00	100,00	1,047	0,355
	2	58	87,16	13,45	1,77	50,00	100,00		
	3	21	91,90	12,89	2,81	50,00	100,00		
	Total	100	88,55	13,01	1,30	50,00	100,00		
prijatelj	1	21	82,62	19,21	4,19	40,00	100,00	4,313	0,016
	2	58	72,84	21,40	2,81	10,00	100,00		
	3	21	87,62	23,16	5,05	10,00	100,00		
	Total	100	78,00	22,05	2,21	10,00	100,00		
vera	1	21	70,24	26,00	5,67	10,00	100,00	16,966	0,000
	2	58	27,60	26,43	3,47	0,00	100,00		
	3	21	51,67	41,51	9,06	0,00	100,00		
	Total	100	41,61	34,60	3,46	0,00	100,00		
poklic	1	21	69,52	27,65	6,03	0,00	100,00	2,636	0,077
	2	58	66,29	26,57	3,49	0,00	100,00		

	3	21	51,43	33,84	7,39	0,00	100,00		
	Total	100	63,85	28,90	2,89	0,00	100,00		
nacional	1	21	57,38	28,27	6,17	0,00	100,00	10,044	0,000
	2	58	24,66	25,89	3,40	0,00	100,00		
	3	21	31,90	35,86	7,83	0,00	100,00		
	Total	100	33,05	31,21	3,12	0,00	100,00		
umetnost	1	21	68,10	21,18	4,62	20,00	100,00	8,578	0,000
	2	58	46,83	22,12	2,91	0,00	80,00		
	3	20	39,75	29,58	6,61	0,00	100,00		
	Total	99	49,91	25,37	2,55	0,00	100,00		
v22	1	21	2,43	1,40	0,31	1,00	5,00	1,211	0,302
	2	58	2,02	1,19	0,16	1,00	5,00		
	3	21	1,86	1,28	0,28	1,00	5,00		
	Total	100	2,07	1,26	0,13	1,00	5,00		
v23	1	21	4,43	0,68	0,15	3,00	5,00	6,460	0,002
	2	58	3,66	1,19	0,16	1,00	5,00		
	3	21	4,43	0,98	0,21	1,00	5,00		
	Total	100	3,98	1,12	0,11	1,00	5,00		
v24	1	21	3,43	0,81	0,18	2,00	5,00	9,788	0,000
	2	58	3,91	0,80	0,11	1,00	5,00		
	3	21	4,57	0,98	0,21	1,00	5,00		
	Total	100	3,95	0,91	0,09	1,00	5,00		
v25	1	21	4,05	0,80	0,18	2,00	5,00	4,340	0,016
	2	58	3,29	1,09	0,14	1,00	5,00		
	3	21	3,67	1,06	0,23	2,00	5,00		
	Total	100	3,53	1,07	0,11	1,00	5,00		
v26	1	21	2,95	0,86	0,19	2,00	5,00	0,965	0,385
	2	58	2,62	0,97	0,13	1,00	5,00		
	3	21	2,52	1,50	0,33	1,00	5,00		
	Total	100	2,67	1,08	0,11	1,00	5,00		
v27	1	21	3,81	0,81	0,18	1,00	5,00	8,819	0,000
	2	58	4,02	0,89	0,12	1,00	5,00		
	3	21	4,76	0,44	0,10	4,00	5,00		
	Total	100	4,13	0,86	0,09	1,00	5,00		
v28	1	21	4,33	0,91	0,20	1,00	5,00	0,548	0,580
	2	58	4,41	0,75	0,10	2,00	5,00		
	3	21	4,57	0,60	0,13	3,00	5,00		
	Total	100	4,43	0,76	0,08	1,00	5,00		
v29	1	21	4,43	0,75	0,16	2,00	5,00	2,451	0,092

	2	58	4,33	0,94	0,12	1,00	5,00		
	3	20	4,80	0,41	0,09	4,00	5,00		
	Total	99	4,44	0,84	0,08	1,00	5,00		
v30	1	21	3,81	1,03	0,22	1,00	5,00	7,753	0,001
	2	58	3,48	0,98	0,13	1,00	5,00		
	3	21	4,43	0,75	0,16	3,00	5,00		
	Total	100	3,75	1,01	0,10	1,00	5,00		
v31	1	21	2,81	1,44	0,31	1,00	5,00	2,918	0,059
	2	58	2,12	0,92	0,12	1,00	5,00		
	3	21	2,29	1,27	0,28	1,00	5,00		
	Total	100	2,30	1,14	0,11	1,00	5,00		
v32	1	21	4,43	0,68	0,15	3,00	5,00	1,135	0,326
	2	58	4,50	0,66	0,09	3,00	5,00		
	3	21	4,71	0,64	0,14	3,00	5,00		
	Total	100	4,53	0,66	0,07	3,00	5,00		
v33	1	21	2,62	1,28	0,28	1,00	5,00	9,775	0,000
	2	58	3,16	1,07	0,14	1,00	5,00		
	3	21	4,14	1,20	0,26	1,00	5,00		
	Total	100	3,25	1,24	0,12	1,00	5,00		
v34	1	21	3,90	0,89	0,19	2,00	5,00	2,027	0,137
	2	58	4,02	0,95	0,12	2,00	5,00		
	3	21	6,52	11,16	2,44	1,00	55,00		
	Total	100	4,52	5,19	0,52	1,00	55,00		
v35	1	21	4,19	0,68	0,15	2,00	5,00	4,805	0,010
	2	58	4,53	0,71	0,09	2,00	5,00		
	3	21	4,81	0,40	0,09	4,00	5,00		
	Total	100	4,52	0,67	0,07	2,00	5,00		
v36	1	21	4,38	0,92	0,20	1,00	5,00	1,955	0,147
	2	58	3,84	1,45	0,19	1,00	5,00		
	3	21	4,33	1,06	0,23	1,00	5,00		
	Total	100	4,06	1,29	0,13	1,00	5,00		
v37	1	21	1,38	0,50	0,11	1,00	2,00	11,698	0,000
	2	58	1,50	0,76	0,10	1,00	4,00		
	3	21	2,57	1,54	0,34	1,00	5,00		
	Total	100	1,70	1,03	0,10	1,00	5,00		
v38	1	21	2,14	1,28	0,28	1,00	5,00	3,402	0,037
	2	58	1,64	0,77	0,10	1,00	4,00		
	3	21	2,14	1,06	0,23	1,00	5,00		
	Total	100	1,85	0,98	0,10	1,00	5,00		

v39	1	21	3,86	0,65	0,14	2,00	5,00	0,403	0,669
	2	58	3,91	0,94	0,12	2,00	5,00		
	3	21	4,10	1,09	0,24	1,00	5,00		
	Total	100	3,94	0,92	0,09	1,00	5,00		
v40	1	21	2,00	1,22	0,27	1,00	5,00	7,461	0,001
	2	58	1,79	0,81	0,11	1,00	5,00		
	3	21	2,86	1,53	0,33	1,00	5,00		
	Total	100	2,06	1,15	0,12	1,00	5,00		
v43	1	21	4,19	0,68	0,15	3,00	5,00	0,156	0,856
	2	58	4,07	0,86	0,11	2,00	5,00		
	3	21	4,14	1,20	0,26	1,00	5,00		
	Total	100	4,11	0,90	0,09	1,00	5,00		
v44	1	21	4,52	0,51	0,11	4,00	5,00	2,892	0,060
	2	58	4,47	0,75	0,10	1,00	5,00		
	3	21	4,86	0,36	0,08	4,00	5,00		
	Total	100	4,56	0,66	0,07	1,00	5,00		
v45	1	21	3,57	1,29	0,28	1,00	5,00	0,399	0,672
	2	58	3,36	0,97	0,13	2,00	5,00		
	3	21	3,57	1,47	0,32	1,00	5,00		
	Total	100	3,45	1,15	0,11	1,00	5,00		
v46	1	21	4,29	0,46	0,10	4,00	5,00	1,325	0,271
	2	58	4,31	0,73	0,10	2,00	5,00		
	3	21	4,57	0,68	0,15	3,00	5,00		
	Total	100	4,36	0,67	0,07	2,00	5,00		
v47	1	21	3,10	0,89	0,19	2,00	4,00	0,304	0,738
	2	58	2,86	1,22	0,16	1,00	5,00		
	3	21	2,95	1,32	0,29	1,00	5,00		
	Total	100	2,93	1,17	0,12	1,00	5,00		
v48	1	21	3,05	1,02	0,22	2,00	5,00	4,042	0,021
	2	58	2,33	1,11	0,15	1,00	4,00		
	3	21	2,90	1,30	0,28	1,00	5,00		
	Total	100	2,60	1,17	0,12	1,00	5,00		
v49	1	21	4,14	0,57	0,13	3,00	5,00	0,874	0,420
	2	58	4,05	0,76	0,10	2,00	5,00		
	3	21	4,33	1,20	0,26	1,00	5,00		
	Total	100	4,13	0,84	0,08	1,00	5,00		
v50	1	21	2,90	1,04	0,23	2,00	5,00	0,019	0,981
	2	58	2,90	1,12	0,15	1,00	5,00		
	3	21	2,95	1,28	0,28	1,00	5,00		

	Total	100	2,91	1,13	0,11	1,00	5,00		
v51	1	21	4,05	0,74	0,16	3,00	5,00	0,285	0,753
	2	58	4,03	0,86	0,11	2,00	5,00		
	3	21	4,19	0,81	0,18	3,00	5,00		
	Total	100	4,07	0,82	0,08	2,00	5,00		
v52	1	21	2,10	0,54	0,12	1,00	4,00	1,096	0,338
	2	58	2,43	1,08	0,14	1,00	4,00		
	3	21	2,52	1,21	0,26	1,00	5,00		
	Total	100	2,38	1,02	0,10	1,00	5,00		
v53	1	21	3,86	0,65	0,14	2,00	5,00	4,571	0,013
	2	58	2,93	1,28	0,17	1,00	5,00		
	3	21	3,05	1,43	0,31	1,00	5,00		
	Total	100	3,15	1,26	0,13	1,00	5,00		
v54	1	21	4,24	0,70	0,15	3,00	5,00	1,153	0,320
	2	58	3,86	1,05	0,14	1,00	5,00		
	3	21	3,81	1,33	0,29	1,00	5,00		
	Total	100	3,93	1,06	0,11	1,00	5,00		
v55	1	21	3,48	0,87	0,19	2,00	5,00	5,646	0,005
	2	58	3,97	0,82	0,11	2,00	5,00		
	3	21	4,38	1,02	0,22	1,00	5,00		
	Total	100	3,95	0,91	0,09	1,00	5,00		
v58	1	21	4,33	0,48	0,11	4,00	5,00	0,968	0,383
	2	58	4,41	0,68	0,09	2,00	5,00		
	3	21	4,62	0,92	0,20	1,00	5,00		
	Total	100	4,44	0,70	0,07	1,00	5,00		
v59	1	21	4,38	0,50	0,11	4,00	5,00	5,466	0,006
	2	58	3,66	1,21	0,16	1,00	5,00		
	3	21	4,33	0,97	0,21	1,00	5,00		
	Total	100	3,95	1,10	0,11	1,00	5,00		
v60	1	21	3,95	1,12	0,24	1,00	5,00	2,592	0,080
	2	58	3,66	0,78	0,10	2,00	5,00		
	3	21	3,24	1,45	0,32	1,00	5,00		
	Total	100	3,63	1,04	0,10	1,00	5,00		
v61	1	21	3,19	0,98	0,21	1,00	4,00	1,214	0,301
	2	58	2,84	1,32	0,17	1,00	5,00		
	3	21	2,57	1,47	0,32	1,00	5,00		
	Total	100	2,86	1,30	0,13	1,00	5,00		
v62	1	21	4,05	1,02	0,22	2,00	5,00	1,486	0,231
	2	58	3,95	0,89	0,12	2,00	5,00		

	3	21	3,52	1,57	0,34	1,00	5,00		
	Total	100	3,88	1,09	0,11	1,00	5,00		
v63	1	21	2,05	0,86	0,19	1,00	4,00	4,297	0,016
	2	58	2,88	1,14	0,15	1,00	5,00		
	3	21	2,43	1,43	0,31	1,00	5,00		
	Total	100	2,61	1,20	0,12	1,00	5,00		
v64	1	21	4,14	0,65	0,14	2,00	5,00	2,508	0,087
	2	58	3,84	1,07	0,14	1,00	5,00		
	3	21	3,38	1,53	0,33	1,00	5,00		
	Total	100	3,81	1,13	0,11	1,00	5,00		
v65	1	21	4,57	0,60	0,13	3,00	5,00	4,437	0,014
	2	58	4,19	1,00	0,13	2,00	5,00		
	3	21	4,81	0,68	0,15	2,00	5,00		
	Total	100	4,40	0,90	0,09	2,00	5,00		
v66	1	21	3,05	1,24	0,27	1,00	5,00	1,709	0,186
	2	58	2,86	1,07	0,14	1,00	5,00		
	3	21	3,43	1,50	0,33	1,00	5,00		
	Total	100	3,02	1,21	0,12	1,00	5,00		
v67	1	21	3,81	1,03	0,22	2,00	5,00	3,620	0,030
	2	58	3,72	1,12	0,15	1,00	5,00		
	3	21	2,95	1,56	0,34	1,00	5,00		
	Total	100	3,58	1,24	0,12	1,00	5,00		
v68	1	21	3,29	0,78	0,17	2,00	4,00	3,770	0,027
	2	58	3,95	0,85	0,11	1,00	5,00		
	3	21	3,62	1,40	0,30	1,00	5,00		
	Total	100	3,74	1,00	0,10	1,00	5,00		
v69	1	21	3,86	0,57	0,13	2,00	5,00	5,476	0,006
	2	58	3,47	1,10	0,14	1,00	5,00		
	3	21	2,76	1,45	0,32	1,00	5,00		
	Total	100	3,40	1,15	0,11	1,00	5,00		
v70	1	21	2,62	1,16	0,25	1,00	5,00	3,544	0,033
	2	58	2,07	1,02	0,13	1,00	4,00		
	3	21	1,76	1,09	0,24	1,00	5,00		
	Total	100	2,12	1,09	0,11	1,00	5,00		
v71	1	21	3,95	1,20	0,26	1,00	5,00	0,740	0,480
	2	58	3,66	1,13	0,15	1,00	5,00		
	3	21	3,95	1,40	0,30	1,00	5,00		
	Total	100	3,78	1,20	0,12	1,00	5,00		
v72	1	21	4,10	0,83	0,18	2,00	5,00	3,463	0,035

	2	58	3,64	1,17	0,15	1,00	5,00		
	3	21	4,29	0,96	0,21	1,00	5,00		
	Total	100	3,87	1,09	0,11	1,00	5,00		
FAC1_1 1 1	1	21	0,32	0,78	0,17	-1,28	1,25	3,959	0,022
	2	58	-0,23	1,01	0,13	-2,91	1,53		
	3	21	0,33	1,03	0,22	-2,23	1,64		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,91	1,64		
FAC2_1 2 1	1	21	-0,67	0,86	0,19	-2,75	1,15	10,788	0,000
	2	58	0,01	1,02	0,13	-2,86	1,90		
	3	21	0,64	0,60	0,13	-0,80	1,72		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,86	1,90		
FAC1_2 1 2	1	21	0,01	0,95	0,21	-1,44	1,85	5,734	0,004
	2	58	-0,22	0,86	0,11	-1,41	3,33		
	3	20	0,62	1,19	0,27	-1,22	3,45		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-1,44	3,45		
FAC2_2 2 2	1	21	-0,45	0,96	0,21	-2,19	1,59	6,315	0,003
	2	58	-0,04	0,94	0,12	-2,41	1,46		
	3	20	0,59	0,98	0,22	-1,38	2,18		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-2,41	2,18		
FAC3_2 3 2	1	21	0,04	0,62	0,13	-1,00	1,17	1,830	0,166
	2	58	-0,14	0,61	0,08	-1,90	1,68		
	3	20	0,35	1,86	0,42	-0,89	7,71		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-1,90	7,71		
FAC4_2 4 2	1	21	0,01	1,02	0,22	-2,11	1,74	5,647	0,005
	2	58	-0,22	1,00	0,13	-2,37	1,69		
	3	20	0,62	0,72	0,16	-0,72	1,70		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-2,37	1,74		
FAC5_2 5 2	1	21	0,16	0,78	0,17	-2,66	1,22	2,111	0,127
	2	58	-0,17	1,07	0,14	-2,68	1,05		
	3	20	0,31	0,93	0,21	-2,31	1,43		
	Total	99	0,00	1,00	0,10	-2,68	1,43		
FAC1_3 1 3	1	21	-0,01	0,82	0,18	-1,50	1,14	1,054	0,353
	2	58	-0,09	1,03	0,14	-2,46	1,49		
	3	21	0,27	1,08	0,23	-2,16	1,89		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,46	1,89		
FAC2_3 2 3	1	21	0,03	0,87	0,19	-1,15	1,49	0,525	0,593
	2	58	-0,08	0,88	0,12	-2,69	1,93		
	3	21	0,18	1,39	0,30	-3,28	2,19		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-3,28	2,19		

FAC3_3 3 3	1	21	0,54	0,54	0,12	-0,31	1,56	5,779	0,004
	2	58	-0,26	1,06	0,14	-2,75	1,61		
	3	21	0,16	0,97	0,21	-1,57	1,96		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,75	1,96		
FAC4_3 4 3	1	21	-0,27	0,81	0,18	-1,58	1,75	0,971	0,382
	2	58	0,06	0,94	0,12	-1,66	2,26		
	3	21	0,09	1,31	0,28	-2,33	2,37		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,33	2,37		
FAC5_3 5 3	1	21	0,28	0,74	0,16	-0,98	1,47	1,297	0,278
	2	58	-0,12	1,04	0,14	-2,46	1,50		
	3	21	0,06	1,09	0,24	-1,82	2,18		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,46	2,18		
FAC1_4 1 4	1	21	0,15	1,01	0,22	-2,17	1,16	2,755	0,069
	2	58	0,11	0,82	0,11	-1,98	1,63		
	3	21	-0,45	1,32	0,29	-2,98	1,14		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,98	1,63		
FAC2_4 2 4	1	21	0,18	1,04	0,23	-1,26	2,35	0,921	0,402
	2	58	0,02	0,96	0,13	-1,84	2,30		
	3	21	-0,23	1,07	0,23	-1,83	2,74		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-1,84	2,74		
FAC3_4 3 4	1	21	-0,13	0,81	0,18	-1,27	1,24	1,511	0,226
	2	58	-0,08	1,01	0,13	-2,60	1,78		
	3	21	0,33	1,11	0,24	-1,78	2,39		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,60	2,39		
FAC4_4 4 4	1	21	0,20	0,58	0,13	-1,14	1,18	2,893	0,060
	2	58	-0,20	1,11	0,15	-2,93	1,57		
	3	21	0,34	0,92	0,20	-2,44	1,57		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,93	1,57		
FAC5_4 5 4	1	21	0,17	0,78	0,17	-2,02	1,50	1,598	0,208
	2	58	-0,15	0,97	0,13	-2,29	1,43		
	3	21	0,24	1,22	0,27	-2,08	2,60		
	Total	100	0,00	1,00	0,10	-2,29	2,60		

Program za obdelavo podatkov

*REDUKCIJA PSIHOLOŠKIH SPREMENLJIVK-FAKKTORSKA ANALIZA PO SKUPINAH.

*PRVA SKUPINA IN FAKTORSKI SKORI.

FACTOR

/VARIABLES

v22 v23 v24 v25 v26 v27

/MISSING LISTWISE

/PRINT UNIVARIATE INITIAL EXTRACTION ROTATION

/FORMAT SORT BLANK(.20)

/CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(100)

/EXTRACTION PC

/CRITERIA ITERATE(25)

/ROTATION VARIMAX

/SAVE REG(ALL)

/METHOD=CORRELATION .

*DRUGA SKUPINA IN FAKTORSKI SKORI.

FACTOR

/VARIABLES

v28 v29 v30 v31 v32 v33 v34 v35 v36 v37 v38 v39 v40

/MISSING LISTWISE

/PRINT UNIVARIATE INITIAL EXTRACTION ROTATION

/FORMAT SORT BLANK(.20)

/CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(100)

/EXTRACTION PC

/CRITERIA ITERATE(25)

/ROTATION VARIMAX

/SAVE REG(ALL)

/METHOD=CORRELATION .

*TRETJA SKUPINA IN FAKTORSKI SKORI.

FACTOR

/VARIABLES

v43 v44 v45 v46 v47 v48 v49 v50 v51 v52 v53 v54 v55

/MISSING LISTWISE

/PRINT UNIVARIATE INITIAL EXTRACTION ROTATION

```

/FORMAT SORT BLANK(.20)
/CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(100)
/EXTRACTION PC
/CRITERIA ITERATE(25)
/ROTATION VARIMAX
/SAVE REG(ALL)
/METHOD=CORRELATION .
*ČETRTRA SKUPINA IN FAKTORSKI SKORI.
FACTOR
/VARIABLES
v58 v59 v60 v61 v62 v63 v64 v65 v66 v67 v68 v69 v70 v71 v72
/MISSING LISTWISE
/PRINT UNIVARIATE INITIAL EXTRACTION ROTATION
/FORMAT SORT BLANK(.20)
/CRITERIA MINEIGEN(1) ITERATE(100)
/EXTRACTION PC
/CRITERIA ITERATE(25)
/ROTATION VARIMAX
/SAVE REG(ALL)
/METHOD=CORRELATION .
*GRUPIRANJE V SKUPINE.
QUICK CLUSTER
teren pot tekma uspes mednar državno region politika družina šport
prijatelj vera poklic nacional umetnost
FAC1_1 FAC2_1
FAC1_2 FAC2_2 FAC3_2 FAC4_2 FAC5_2
FAC1_3 FAC2_3 FAC3_3 FAC4_3 FAC5_3
FAC1_4 FAC2_4 FAC3_4 FAC4_4 FAC5_4
/MISSING=LISTWISE
/CRITERIA= CLUSTER(2) MXITER(10) CONVERGE(0)
/METHOD=KMEANS(NOUPDATE)
/SAVE CLUSTER DISTANCE
/PRINT ID(drzava ) INITIAL ANOVA CLUSTER DISTAN.
QUICK CLUSTER
teren pot tekma uspes mednar državno region politika družina šport
prijatelj vera poklic nacional umetnost
FAC1_1 FAC2_1

```

```

FAC1_2 FAC2_2 FAC3_2 FAC4_2 FAC5_2
FAC1_3 FAC2_3 FAC3_3 FAC4_3 FAC5_3
FAC1_4 FAC2_4 FAC3_4 FAC4_4 FAC5_4
/MISSING=LISTWISE
  /CRITERIA= CLUSTER(3) MXITER(10) CONVERGE(0)
  /METHOD=KMEANS(NOUPDATE)
  /SAVE CLUSTER DISTANCE
  /PRINT ID(drzava ) INITIAL ANOVA CLUSTER DISTAN.
*deskriptivna statistika.
DESCRIPTIVES
  VARIABLES=starost panoga st_tre teren pot tekma uspes mednar državno
  region sport_ur dohodek politika družina šport prijatelj vera poklic
nacional
  umetnost v22 v23 v24 v25 v26 v27 v28 v29 v30 v31 v32 v33 v34 v35 v36
v37 v38
  v39 v40 v43 v44 v45 v46 v47 v48 v49 v50 v51 v52 v53 v54 v55 v58 v59
v60 v61
  v62 v63 v64 v65 v66 v67 v68 v69 v70 v71 v72 FAC1_1 FAC2_1 FAC1_2
FAC2_2
  FAC3_2 FAC4_2 FAC5_2 FAC1_3 FAC2_3 FAC3_3 FAC4_3 FAC5_3 FAC1_4 FAC2_4
FAC3_4
  FAC4_4 FAC5_4 QCL_1 QCL_2 QCL_3 QCL_4
  /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX SEMEAN KURTOSIS SKEWNESS .
*testiranje normalnosti.
NPAR TESTS
  /K-S(NORMAL)=starost panoga st_tre teren pot tekma uspes mednar
  državno region sport_ur dohodek politika družina šport prijatelj vera
poklic
  nacional umetnost v22 v23 v24 v25 v26 v27 v28 v29 v30 v31 v32 v33 v34
v35
  v36 v37 v38 v39 v40 v43 v44 v45 v46 v47 v48 v49 v50 v51 v52 v53 v54
v55 v58
  v59 v60 v61 v62 v63 v64 v65 v66 v67 v68 v69 v70 v71 v72 FAC1_1 FAC2_1
FAC1_2
  FAC2_2 FAC3_2 FAC4_2 FAC5_2 FAC1_3 FAC2_3 FAC3_3 FAC4_3 FAC5_3 FAC1_4
FAC2_4
  FAC3_4 FAC4_4 FAC5_4 QCL_1 QCL_2 QCL_3 QCL_4

```

/MISSING ANALYSIS.

*analiza variance po državah.

ONEWAY

starost panoga st_tre teren pot tekma uspes mednar drzavno region
sport_ur

dohodek politika družina šport prijatelj vera poklic nacional umetnost
v22

v23 v24 v25 v26 v27 v28 v29 v30 v31 v32 v33 v34 v35 v36 v37 v38 v39
v40 v43

v44 v45 v46 v47 v48 v49 v50 v51 v52 v53 v54 v55 v58 v59 v60 v61 v62
v63 v64

v65 v66 v67 v68 v69 v70 v71 v72 FAC1_1 FAC2_1 FAC1_2 FAC2_2 FAC3_2
FAC4_2

FAC5_2 FAC1_3 FAC2_3 FAC3_3 FAC4_3 FAC5_3 FAC1_4 FAC2_4 FAC3_4 FAC4_4
FAC5_4

QCL_1 QCL_2 QCL_3 QCL_4 BY drzava

/STATISTICS DESCRIPTIVES

/MISSING ANALYSIS

/POSTHOC = DUNCAN ALPHA(.05).

ONEWAY

drzava

starost panoga st_tre teren pot tekma uspes mednar drzavno region
sport_ur

dohodek politika družina šport prijatelj vera poklic nacional umetnost
v22

v23 v24 v25 v26 v27 v28 v29 v30 v31 v32 v33 v34 v35 v36 v37 v38 v39
v40 v43

v44 v45 v46 v47 v48 v49 v50 v51 v52 v53 v54 v55 v58 v59 v60 v61 v62
v63 v64

v65 v66 v67 v68 v69 v70 v71 v72 FAC1_1 FAC2_1 FAC1_2 FAC2_2 FAC3_2
FAC4_2

FAC5_2 FAC1_3 FAC2_3 FAC3_3 FAC4_3 FAC5_3 FAC1_4 FAC2_4 FAC3_4 FAC4_4
FAC5_4

QCL_2 QCL_3 QCL_4 BY QCL_1

/STATISTICS DESCRIPTIVES

```

/MISSING ANALYSIS
/POSTHOC = DUNCAN ALPHA(.05).

ONEWAY
drzava
  starost panoga st_tre teren pot tekma uspes mednar drzavno region
sport_ur
  dohodek politika družina šport prijatelj vera poklic nacional umetnost
v22
  v23 v24 v25 v26 v27 v28 v29 v30 v31 v32 v33 v34 v35 v36 v37 v38 v39
v40 v43
  v44 v45 v46 v47 v48 v49 v50 v51 v52 v53 v54 v55 v58 v59 v60 v61 v62
v63 v64
  v65 v66 v67 v68 v69 v70 v71 v72 FAC1_1 FAC2_1 FAC1_2 FAC2_2 FAC3_2
FAC4_2
  FAC5_2 FAC1_3 FAC2_3 FAC3_3 FAC4_3 FAC5_3 FAC1_4 FAC2_4 FAC3_4 FAC4_4
FAC5_4
  QCL_1 QCL_2 QCL_4 BY QCL_3
/STATISTICS DESCRIPTIVES
/MISSING ANALYSIS
/POSTHOC = DUNCAN ALPHA(.05).

CROSSTABS
/TABLES=drzava BY QCL_1 QCL_3
/FORMAT= AVALUE TABLES
/CELLS= COUNT
/COUNT ROUND CELL .

```